

Πανεπιστήμιο Κρήτης
Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας
Τομέας Ανατολικών και Αφρικανικών Σπουδών
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Τουρκολογίας

Διπλωματική Εργασία για την απόκτηση
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην
Τουρκολογία

Οι φορολογικές υποχρεώσεις των χωριών του καζά της Θεσσαλονίκης κατά
το έτος 1137 (1724-1725)

(Με βάση τον κώδικα αριθμός 35 του Ιεροδικείου Θεσσαλονίκης)

Χαβιαράς Γεώργιος

Επιβλέπων Καθηγητής: κ^{ος} Βασίλης Δημητριάδης

Ρέθυμνο 2003

**Οι φορολογικές υποχρεώσεις των χωριών του καζά της Θεσσαλονίκης κατά
το έτος 1137 (1724-1725)**

(Με βάση τον κώδικα αριθμός 35 του Ιεροδικείου Θεσσαλονίκης)

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	1
Οι φόροι στα χωριά του καζά της Θεσσαλονίκης κατά το 1724-1725 (1137)	
1. Φόρος Bedel-i Nuzul και ‘Avariz	6
2. Φόρος σε νίτρο (gühercile)	10
3. Φόρος ξυλείας	12
4. Φόρος βοσκών προβάτων (celebkesan ağnam-ı)	14
5. Φόρους για τους έξι μηνιαίους μισθούς των Sekban του στενού της Ρεντίνας	16
6. Φόρος για διάφορες επισκευές, μισθούς των Sekban, πολεμικές συνδρομές κ.α	18
7. Φόρος για τη 2 ^η και τη 3 ^η δόση της Πολεμικής Συνδρομής, τη 2 ^η δόση της Ειρηνικής Συνδρομής και τους Ταχυδρομικούς Σταθμούς	21
Συμπεράσματα	25
Παράρτημα I	
Πίνακες και Γραφήματα	32
Παράρτημα II	
Χάρτες χωριών που φορολογήθηκαν το 1724-1725 κατά ναχιγιέ	80
Παράρτημα III	
Τα κείμενα των φόρων για το έτος 1137 (1724-1725)	94
Παράρτημα IV	
Μεταγραφή και μετάφραση των κειμένων για τους φόρους του 1137 (1724-1725)	129
Βιβλιογραφία	148

Εισαγωγή

Στόχος της διπλωματικής μου εργασίας είναι, όπως δηλώνεται και από τον τίτλο, να παρουσιάσω τις φορολογικές υποχρεώσεις των χωριών του καζά της Θεσσαλονίκης κατά το έτος 1137 (1724-25)¹. Τα στοιχεία σχετικά με τους φόρους που επιβλήθηκαν τη συγκεκριμένη χρονιά τα άντλησα από τις σελίδες 54 έως 85 του κώδικα με αριθμό 35 του Ιεροδικείου Θεσσαλονίκης που βρίσκεται στο Ιστορικό Αρχείο Μακεδονίας και του οποίου μικροφίλμ υπάρχει στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών στην πόλη του Ρεθύμνου.

Οι φόροι που καταγράφονται στο τεφτέρι αφορούν τη διοικητική περιφέρεια του καδή της Θεσσαλονίκης (kaza) που τη συγκεκριμένη περίοδο, στην οποία αναφερόμαστε, περιελάμβανε έξι ναχιγιέδες (nahiye): του Μικρού και του Μεγάλου Βαρδάρη, του Λαγκαδά, του Μπογντάν (περιοχή βόρεια των λιμνών της Μικρής και Μεγάλης Βόλβης), του Παζαργκιάχ (Ανατολική Χαλκιδική) και της Καλαμαριάς (Δυτική Χαλκιδική). Επιπλέον, μέσα στην ίδια διοικητική περιοχή ξεχωριστές περιοχές αποτελούσαν τα χωριά των Σιδηροκαυσίων και της Κασσάνδρας καθώς και τα μοναστήρια του Αγίου Όρους².

Το έτος του 1137 (1724-25) ανήκει στην περίοδο βασιλείας του Αχμέτ Γ΄ (1703-1730) και σημαίνει συμβατικά τη λήξη του πρώτου τετάρτου του 18^{ου} αιώνα. Η Οθωμανική Αυτοκρατορία βρίσκεται πια σε παρακμή και διοικητική αποσάθρωση.

¹ Faik Reşit Unat, *Hicri Tarihleri Miladî tarihe çevirme kılavuzu*, Ankara (Türk Tarih Kurumu Basımevi) 1988, 76.

² Βασίλης Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες των χωριών της Θεσσαλονίκης κατά την Τουρκοκρατία», *Μακεδονικά*, 20 (1980) 375. Νίκος Σβορώνος, *Το εμπόριο της Θεσσαλονίκης τον 18^ο αιώνα*, Αθήνα (Θεμέλιο) 1996, 32.

Είχε προηγηθεί η «καταστρεπτική» για τους Οθωμανούς υπογραφή της συνθήκης του Σρέμσκι Κάρλοβιτς (26 Ιανουαρίου 1699)³, ο Ρωσοτουρκικός πόλεμος (Νοέμβριος 1710 – Ιούλιος 1711) που λήγει με την ήττα του Μεγάλου Πέτρου της Ρωσίας⁴ και οι τούρκικες πολεμικές επιχειρήσεις σε βάρος των Βενετών το 1715 με την εμπλοκή της Αυστρίας στο πλευρό των Βενετών και η υπογραφή της συνθήκης του Πασσάροβιτς (1718)⁵.

Παράλληλα, η κατάσταση στο εσωτερικό της αυτοκρατορίας χειροτερεύει. Η αυξανόμενη δράση των ληστών και κλεφτών καθιστά τους δρόμους ανασφαλείς, ενώ το οθωμανικό κράτος όλο και πιο συχνά επιβάλλει έκτακτους φόρους στους υπηκόους του στην προσπάθειά του να αντιμετωπίσει τους αλλεπάλληλους πολέμους⁶. Αυτοί οι έκτακτοι φόροι αυξάνονται συνέχεια και είναι γνωστοί ως *avariz-i divaniye*⁷ και *tekalif-i orfiye*⁸. Ιδιαίτερα κατά τον 18^ο αιώνα έχουμε ένα καταγίγισμο νέων χρηματικών φόρων που βαρύνουν τους κατοίκους των χωριών και των πόλεων⁹. Αυτοί οι φόροι επιβάλλονται από τους επαρχιακούς κρατικούς αξιωματούχους και όχι από την κεντρική διοίκηση. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι αυτή την εποχή οι

³ Peter F. Sugar, *Η Νοτιοανατολική Ευρώπη κάτω από Οθωμανική Κυριαρχία (1354-1804)*, μετάφραση: Παυλίνα Χρ. Μπουλουξή, Β', Αθήνα (Σμίλη) 1994, 168.

⁴ ό.π., Β', 41-42. Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, Δ', Θεσσαλονίκη 1973, 72-73.

⁵ Peter F. Sugar, ό.π., Β', 174–175. Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, Δ', 83-85.

⁶ Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, Δ', 86. Βασίλης Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες ...», ό.π., 412.

⁷ Bruce Mc Gowan, “A look at Ottoman fiscal geography: the tax house (*avariz-nuzul*) system, 1641-1834”, *Economic life in Ottoman Europe, Taxation, trade and the struggle for land, 1600-1800*, New York (Cambridge University Press) 1981, 105-114. Halil İnalçık, “Military and Fiscal Transformation in the Ottoman Empire: 1600-1700”, *Archivum Ottomanicum*, 6 (1980), 313-317.

⁸ Halil İnalçık, “Military and Fiscal Transformation...”, ό.π., 317-322.

⁹ Βασίλης Δημητριάδης, «Η ανάπτυξη της κοινοτικής οργάνωσης των χωριών της Μακεδονίας και η φορολογική πολιτική του Οθωμανικού κράτους», *Η διαχρονική πορεία του κοινοτισμού στη Μακεδονία*, Θεσσαλονίκη, 1991, 314.

τοπικοί διοικητές συντηρούν έναν αριθμό μισθοφόρων στρατιωτών, τους λεγόμενους sekban¹⁰. Διατηρούν αυτά τα σώματα φοβούμενοι ότι θέτουν σε κίνδυνο τη θέση τους στην περίπτωση που δεν θα μπορούσαν να προμηθεύσουν την κεντρική κυβέρνηση με τον απαραίτητο αριθμό στρατιωτών σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Οι Sekban διατηρούνται και στις ειρηνικές περιόδους, αφού σε αντίθετη περίπτωση θα στρέφονταν στη ληστεία και σε στάσεις. Όπως είναι φυσικό, οι μισθοί τους πληρώνονται από τους ραγιάδες (re'āyā),¹¹ κάτι που θα δούμε να γίνεται και κατά το έτος 1137 (1724-1725). Με αυτό τον τρόπο και άλλα όργανα του κράτους απαιτούν χρηματικά ποσά ως φόρους από τους κατοίκους της περιοχής στην οποία υπηρετούν, δεδομένου ότι το οθωμανικό δημόσιο δεν καταβάλλει τους μισθούς τους¹².

Σε αυτό το σημείο πρέπει να σημειωθεί ότι τη συγκεκριμένη περίοδο επικρατεί το σύστημα εκμίσθωσης των φόρων (iltizam)¹³, με άμεσο αποτέλεσμα οι χωρικοί να καταπιέζονται περισσότερο. Παράλληλα, υπάρχει και το σύστημα καθορισμού εκ των προτέρων ενός ποσού που πλήρωνε μια περιοχή για το σύνολο των φορολογικών απαιτήσεων του κράτους¹⁴ (maktu). Αλλά και σ' αυτή την περίπτωση ίσχυε η φοροεκμίσθωση, φυσικά με τις ανάλογες συνέπειες για τους χωρικούς.

Όσον αφορά το τιμαριωτικό σύστημα, αυτό βρίσκεται σε συνεχή πτώση, μια και το ιππικό των τιμαριούχων σπαχίδων θεωρείται παρωχημένος στρατιωτικός σχηματισμός απέναντι στις νέες τακτικές πολέμου. Από την άλλη μεριά το κράτος, με τις ολοένα και μεγαλύτερες χρηματικές ανάγκες που έχει στην προσπάθειά του να αναπτύξει το πυροβολικό και το πεζικό, προχωρά στην κατάργηση πολλών τιμαρίων,

¹⁰ Hallil Inalcik, "Military and Fiscal Transformation...", *ό.π.*, 292-304.

¹¹ *ό.π.*, 317-318.

¹² Βασίλης Δημητριάδης, «Η ανάπτυξη της κοινοτικής οργάνωσης.», *ό.π.*, 315.

¹³ Halil Inalcik, "Military and Fiscal Transformation...", *ό.π.*, 327-333.

¹⁴ *ό.π.*, 333-334.

τα έσοδα των οποίων μαζί με άλλες προσόδους της κεντρικής διοίκησης ενσωματώνονται σε *hass*. Ωστόσο, και αυτά τα έσοδα εκμισθώνονται.¹⁵

Αναφορικά με τους κατοίκους χωριών τόσο της Θεσσαλονίκης όσο και αλλού, αυτή την περίοδο (αρχές του 18^{ου} αιώνα) υποχρεώνονται να προσφέρουν εκτός από τους φόρους και ποικίλες υπηρεσίες στο κράτος¹⁶. Αυτές οι επιπλέον επιβαρύνσεις επιβάλλονταν σε ομάδες χωριών και ένα χωριό μπορούσε να ανήκε σε περισσότερες από μια ομάδες. Όπως θα δούμε, τα χωριά υποχρεώνονται να παραδώσουν στο οθωμανικό κράτος και ορισμένα είδη, π.χ. φορτία ξυλείας. Αλλά γενικότερα όλοι σχεδόν οι φόροι και οι υποχρεώσεις πληρώνονται σε χρήμα¹⁷.

Έτσι, όταν η οθωμανική κυβέρνηση δεν είχε ανάγκη κάποια υπηρεσία, ζητούσε από την ομάδα των χωριών, που ήταν επιφορτισμένη με τη συγκεκριμένη υπηρεσία, να πληρώσει ένα ποσό¹⁸.

Οι ομάδες αυτές των χωριών ονομάζονται *cema'at* ή *ta'yfe* (ομάδες, κοινότητες) ή και *ocak*¹⁹ καταδεικνύοντας ότι μερικά χωριά είχαν και ένα είδος ημιστρατιωτικής οργάνωσης. Γι' αυτό το λόγο τα χωριά κάποιου *cema'at* ή *ta'yfe* έναντι των υπηρεσιών τους απαλλάσσονταν εξ ολοκλήρου ή για το μισό ποσό από τους έκτακτους φόρους. Επιπλέον, τα χωριά που ανήκαν σε *ocak* απαλλάσσονταν και από τους φόρους του *ispence*²⁰, της καταγραφής των βοσκών (*celeb tahriri*) και του *rencik oglani*, δηλαδή το παιδομάζωμα για όσο καιρό εφαρμοζόταν²¹.

¹⁵ Βασίλης Δημητριάδης, «Η ανάπτυξη της κοινοτικής οργάνωσης...», *ό.π.*, 314.

¹⁶ H.A.R. Gibb-H. Bowen, *Islamic Society and the West: Islamic Society in the Eighteenth Century*, 2, London (Oxford University Press) ⁵1963, 30-37.

¹⁷ Βασίλης Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες...», *ό.π.*, 413.

¹⁸ Βασίλης Δημητριάδης, «Η ανάπτυξη της κοινοτικής οργάνωσης...» *ό.π.*, 315.

¹⁹ Βασίλης Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες...» *ό.π.*, 413-414

²⁰ H.A.R. Gibb-H. Bowen, *Islamic Society and the West: Islamic Society in the Eighteenth Century*, 1, London (Oxford University Press) ⁵1963, 241-242.

²¹ Βασίλης Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες...», *ό.π.*, 414

Στη συνέχεια θα δούμε τους φόρους που επιβλήθηκαν στα χωριά του καζά της Θεσσαλονίκης το έτος 1137 (1724-25), ποια χωριά πλήρωναν τον κάθε φόρο, το συνολικό ποσό των φόρων κατά ναχιγιέ, ποιους φόρους πλήρωσε το κάθε χωριό το συγκεκριμένο έτος. Επιπλέον, δίνονται στοιχεία για τη σημερινή ονομασία²² του χωριού, εφ' όσον έχει ταυτιστεί με κάποιο σημερινό χωριό, και για την πληθυσμιακή του σύνθεση²³, δηλαδή αν οι κάτοικοί του είναι χριστιανοί, μουσουλμάνοι ή έχει μικτό πληθυσμό. Σύμφωνα με το ποσό του φόρου που πλήρωσε κατά το έτος 1724-1725 το κάθε χωριό, μπορούμε να δούμε πόσο περίπου μεγάλος ήταν ο πληθυσμός συγκριτικά με τον πληθυσμό των άλλων χωριών.

²² Τα στοιχεία για τη σημερινή ονομασία των χωριών που αναφέρω, τα άντλησα από τους πίνακες της καταγραφής των σπιτιών, που είχε κάθε χωριό του καζά της Θεσσαλονίκης κατά το 1861-62 (1278), που παραθέτει ο Βασίλης Δημητριάδης στο άρθρο του: «Φορολογικές κατηγορίες των χωριών της Θεσσαλονίκης κατά την Τουρκοκρατία», *Μακεδονικά*, 20 (1980), 375-461.

²³ Για όσα χωριά δεν αναφέρονται στοιχεία για την πληθυσμιακή τους σύνθεση στους φορολογικούς καταλόγους που μελέτησα, τα συμπλήρωσα από τους διάφορους πίνακες που περιέχονται στο άρθρο του Βασίλη Δημητριάδη: «Φορολογικές κατηγορίες των χωριών της Θεσσαλονίκης κατά την Τουρκοκρατία», *Μακεδονικά*, 20 (1980), 375-461. Ωστόσο, για ελάχιστο αριθμό χωριών υπάρχουν διαφορές ως προς τη σύνθεση ανάμεσα στα στοιχεία που δίνει ο Δημητριάδης και σε αυτά που βρίσκω τη συγκεκριμένη χρονιά, γεγονός που μπορεί να δηλώνει μεταβολή της σύνθεσης του συγκεκριμένου χωριού. Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχουν και αρκετά χωριά που η σύνθεσή τους παραμένει άγνωστη.

Οι φόροι στα χωριά του καζά της Θεσσαλονίκης κατά το 1724-25 (1137)

1. Φόρος Bedel-i Nuzul και 'Avariz.

Οι δύο πρώτοι φόροι που καλείται να πληρώσει μια ομάδα χωριών του καζά της Θεσσαλονίκης είναι οι bedel-i nuzul και 'avariz-i divaniye²⁴. Ο πρώτος, όπως δηλώνεται και από τις ίδιες τις λέξεις,²⁵ εισπράττονταν από τους χωρικούς έναντι της υποχρέωσής τους να προσφέρουν καταλύματα το βράδυ σε τμήματα του οθωμανικού στρατού που περνούσαν από την περιοχή τους. Από την άλλη μεριά ο 'avariz εισπράττονταν, πιθανόν, έναντι ορισμένων παλαιότερων υπηρεσιών των χωριών προς την κεντρική κυβέρνηση. Η κατανομή αυτών των δύο φόρων γινόταν με βάση το hane (σπίτι) γι' αυτό και τα χωριά ονομάζονταν hanekeş²⁶. Το hane (σπίτι) την εποχή στην οποία βρισκόμαστε, έχει πια τη σημασία της φορολογικής μονάδας. Γι' αυτό βλέπουμε χωριά να πληρώνουν δύο ή ένα και μισό ή τρία και ένα τρίτο (sülüs) ή ακόμη και ένα και ένα τέταρτο (rub') hane .

Στις 13 Οκτωβρίου του 1724 φτάνει στον καδή Θεσσαλονίκης φερμάνι που γράφτηκε στις 21 Σεπτεμβρίου του 1724. Σύμφωνα με τη σουλτανική διαταγή ζητείται η συλλογή και η είσπραξη του φόρου bedel-i nuzul για να υπολογιστεί για το έτος

²⁴ H.A.R. Gibb-H. Bowen, *Islamic Society and the West ...*, 2, 1-37. Halil İnalçık, «Military and Fiscal Transformation...», *ό.π.*, 313-317, 335.

²⁵ Βλέπε λήμματα «bedel» και «nuzul» στο λεξικό James Redhouse, *Türkçe-İngilizce Sözlük*, İstanbul 21997.

²⁶ Ιεροδικαστικός Κώδικας 35, σελ. 56. Για τη μεταγραφή και τη μετάφραση του σχετικού κειμένου βλέπε Παράρτημα IV, 137.

1137 (1724-25)²⁷. Η συλλογή του φόρου πρέπει να γίνει σύμφωνα με το αντίγραφο του τεφτεριού, το οποίο φυλάσσεται στο Γραφείο των Προσόδων σε είδος (Mevkufat defteri), που δόθηκε στο χέρι του επιτετραμμένου (mubaşır) με την είσπραξη του φόρου. Ακόμη, στο υψηλό αυτοκρατορικό διάταγμα ορίζεται το αντίτιμο των εξακοσίων άσπρων από κάθε χανέ για το φόρο του nuzul και επιπρόσθετα τριάντα άσπρα από κάθε χανέ για το μισθό του επιτετραμμένου. Τέλος, καθορίζει την αξία ενός esed-i guruş²⁸ (ασημένιο νόμισμα) σε εκατό δέκα άσπρα και διατάζει να μη γίνει καμιά καταπίεση και αδικία με την απαίτηση περισσότερων από αυτά που ορίζονται. Στη συνέχεια παραθέτει αντίγραφο των τεφτεριών για το φόρο σε νίτρο (güherçile), 'avariz και bedel-i nuzul.

Στις 14 Οκτωβρίου του 1724 συντάσσεται διαταγή για το θέμα της είσπραξης του μισού φόρου 'avariz και ολόκληρου του bedel-i nuzul του καζά της Θεσσαλονίκης για το έτος 1137²⁹. Πληροφορούμαστε ότι η διαταγή και το τεφτέρι έφτασε με τον αγιάν Αμντούλ Ραχμάν αγά. Οι απαιτήσεις για το μισό 'avariz και ολόκληρο τον bedel-i nuzul ανέρχονται σε 1181 άσπρα κατά hane των χωριών που αναφέρονται στους καταλόγους που ακολουθούν. Μέσα σε αυτό το ποσό περιέχεται ο μισθός του εισπράκτορα και τα δικαστικά έξοδα.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι ο ναχιγιές του Μεγάλου Βαρδάρη καλείται να πληρώσει 286 και μισό hane με 1181 άσπρα κατά hane, δηλαδή σύμφωνα με τα παραπάνω συνολικά 338.356 και μισό άσπρα. Ο ναχιγιές του Μικρού Βαρδάρη υποχρεώνεται να πληρώσει bedel-i nuzul και μισό 'avariz για 153 και μισό σπίτια (hane) και ο ναχιγιές

²⁷ Ιεροδικαστικός Κώδικας 35, σελ. 54. Για τη μεταγραφή και τη μετάφραση του σχετικού κειμένου βλέπε Παράρτημα IV, 131.

²⁸ H.A.R. Gibb-H. Bowen, *Islamic Society and the West ...*, 2, 50.

²⁹ Ιεροδικαστικός Κώδικας 35 σελ. 55. Για τη μεταγραφή και τη μετάφραση του σχετικού κειμένου βλέπε Παράρτημα IV, 135.

του Λαγκαδά για 182 και μισό hane. Το σύνολο των hane αυτών των δύο ναχιγιέδων ισοδυναμεί με 181.283,5 και 215.532,5 άσπρα αντίστοιχα³⁰.

Στο τέλος των φορολογικών καταλόγων κατά ναχιγιέ αναφέρεται ότι η χερσόνησος Κασσάνδρα³¹, τα χωριά του Λόγγου (χάσι)³², η Suha, το Lilonο, το Βαζκογ και το Yanik με συνολικά 234 και μισό ένα τρίτο hane καθώς και τα χωριά Sariyar και Bulasli με συνολικά 44 hane θα πληρώσουν από 1104 άσπρα για κάθε φορολογική μονάδα. Αμέσως πιο πριν δίνονται αναλυτικά τα hane των χωριών και των περιοχών που θα πληρώσουν 1104 άσπρα για κάθε hane που είναι χρεωμένα³³. Σε αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί ότι στο κείμενο, που είναι στο τέλος των φορολογικών καταλόγων για το φόρο bedel-i nuzul και το μισό 'αναγiz, ανάμεσα στα άλλα χωριά και τις περιοχές που θα πληρώσουν 1104 άσπρα ανά χανέ βρίσκεται και το χωριό Yanik, το οποίο, όμως, ακριβώς πιο πάνω δεν αναφέρεται όπως τα υπόλοιπα. Από την άλλη

³⁰ Ιεροδικαστικός Κώδικας 35 σελ. 55-56. Για τα hane που τα χωριά του κάθε ναχιγιέ χρεώνονται να πληρώσουν βλέπε Παράρτημα I, 37.

³¹ Από το τέλος του 16^{ου} αιώνα η χερσόνησος της Κασσάνδρας ήταν βακούφι το Gazanfer Ağa, που είχε τη θέση του Babü's-Sa'adet Agasi (αρχηγός των λευκών ευνούχων που υπηρετούσαν στο Selamlık) στο παλάτι, και τα εισοδήματά της προορίζονταν για τα ετήσια δώρα προς τους άπορους της Μέκκας και Μεδίνας, τις αποδοχές της αυτοκρατορικής ακολουθίας, τα διάφορα έξοδα του βακουφιού και για το σιτισμό και τα επιδόματα των απόρων. Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε στη μετάφραση του φερμανιού, που στάλθηκε στις 15 Μαΐου του 1709, από τον Ι.Κ. Βασδραβέλλη, *Ιστορικά Αρχεία Μακεδονίας*, Α', 91-92. Για τα χωριά της Κασσάνδρας που αποτελούσαν και το βακούφι του Gazanfer Ağa, βλέπε Β. Δημητριάδης «Φορολογικές κατηγορίες...», *ό.π.*, 430-431 και Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Ιστορία της Μακεδονίας: 1354-1833*, Θεσσαλονίκη 1969, 513-514. Τέλος για το αξίωμα του Babü's-Sa'adet Agasi, βλέπε Η.Α.Ρ. Gibb-H. Bowen, *Islamic Society and the West ...*, 1, 84.

³² Είναι γνωστά ως χασικοχώρια ή χάσια και από τα τέλη του 17^{ου} αποτελούσαν χάσι (hass) του εκάστοτε Αρχιευνούχου του χαρεμιού του σουλτάνου (Babü's-Sa'adet Agasi). Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε Α. Ε. Βακαλόπουλος, *Ιστορία της Μακεδονίας: 1354-1833*, Θεσσαλονίκη 1969, 513 και Β. Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες...», *ό.π.*, 429-430. Για το αξίωμα του Αρχιευνούχου του χαρεμιού βλέπε Η.Α.Ρ. Gibb-H. Bowen, *Islamic Society and the West ...*, 1, 76.

³³ Ιεροδικαστικός Κώδικας 35, σελ. 56. Για τη μεταγραφή και τη μετάφραση του σχετικού κειμένου βλέπε Παράρτημα IV, 136 ενώ ο πίνακας για αυτές τις περιοχές και τα χωριά είναι στο Παράρτημα I, 39.

μεριά, το χωριό Ligoan, ενώ αναφέρεται πάνω από το κείμενο, δεν συμπεριλαμβάνεται στο περιεχόμενο του κειμένου όπως τα υπόλοιπα. Παράλληλα, τόσο το Yanik όσο και το Ligoan χρεώνονται από έξι hane, γεγονός που μας βάζει στον προβληματισμό ότι ή το ένα χωριό κατά λάθος γράφτηκε στη θέση του άλλου ή ότι απλά το Yanik δεν αναφέρεται πιο πριν και το Ligoan «ξεχάστηκε» να αναφερθεί στο κείμενο και ότι πληρώνει 1104 άσπρα ανά hane. Μη μπορώντας να ελέγξω την ορθότητα της πρώτης υπόθεσης συμπεριέλαβα και το Ligoan στον πίνακα με τα χωριά και τις περιοχές που πληρώνουν λιγότερα άσπρα κατά hane.

Στατιστικά παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσό για το φόρο bedel-i nuzul και το μισό του 'anariz πληρώνει ο ναχιγιές του Μεγάλου Βαρδάρη με ποσοστό συμμετοχής 46% επί του συνόλου, ενώ ακολουθούν ο ναχιγιές του Λαγκαδά και του Μικρού Βαρδάρη με 29% και 25% αντίστοιχα. Παράλληλα, ανάμεσα στα χωριά και τις περιοχές που πληρώνουν 1104 άσπρα κατά hane η χερσόνησος της Κασσάνδρας έχει το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στους δύο φόρους με 53% και ακολουθούν η Suha με 14%, το Bulasli με 10%, το χάσι του Λόγγου με 9%, το Sariyar με 6%, το Lilono με 3%, το Ligoan και το Yanik με 2% και το Başkoy με 1%³⁴.

³⁴ Βλέπε Παράρτημα I, 73.

2. Φόρος σε νίτρο (gühercile).

Ο λόγος της επιβολής μισού φόρου ‘αναριζ στα χωριά των hanekeş μας εξηγείται στο κείμενο της διαταγής ότι είναι για τη συλλογή νίτρου (gühercile) από τα συγκεκριμένα χωριά. Έτσι, σύμφωνα με τη διαταγή της 24^{ης} Οκτωβρίου 1724³⁵ τα χωριά των hanekeş θα δώσουν συνολικά 6492 οκάδες³⁶ (kiye) νίτρου για το δημόσιο πυριτιδοπέιο που βρίσκεται στον καζά της Θεσσαλονίκης και γι’ αυτό το λόγο απαλλάσσονται από τον μισό ‘αναριζ. Το αναφερόμενο πυριτιδοπέιο (baruthâne) βρισκόταν κοντά στο χωριό Γραδεμπόρι³⁷. Η ποσότητα νίτρου για κάθε hane υπολογίζεται περίπου σε δέκα και μισή οκάδες³⁸. Η κάθε οκά νίτρου θα πρέπει να υπολογίζεται στα πέντε άσπρα σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο τέλος του φερμανιού της 21^{ης} Σεπτεμβρίου του 1724³⁹. Ο ναχιγιές του Μεγάλου Βαρδάρη σύμφωνα με το φορολογικό κατάλογο υποχρεώνεται να δώσει 2956 και μισό kiye (οκάδες) νίτρου, δηλαδή 14782,5 άσπρα. Ωστόσο, σύμφωνα με τους δικούς μου υπολογισμούς συνολικά επιβαρύνεται με τρεις χιλιάδες πενήντα και μισό kiye νίτρου (15252,5), δηλαδή επιπλέον 94 kiye νίτρου (470 άσπρα). Ο ναχιγιές του Μικρού Βαρδάρη καλείται να δώσει 1612 (8060 άσπρα) οκάδες νίτρου, ενώ ο ναχιγιές του Λαγκαδά 1916 (9580 άσπρα). Συνολικά τα χωριά των hanekeş υποχρεώνονται να δώσουν 6578 και μισό οκάδες νίτρου σύμφωνα με το δικό μου υπολογισμό προσθέτοντας τα

³⁵ Ιεροδικαστικός Κώδικας 35 σελ. 56. Για τη μεταγραφή και τη μετάφραση του σχετικού κειμένου βλέπε Παράρτημα IV, 137 ενώ για τον πίνακα με τα χωριά που φορολογούνται κατά ναχιγιέ βλέπε Παράρτημα I, 40.

³⁶ Ένα kiye ισούται με μια οκά δηλαδή με 1280 γραμμάρια.

³⁷ Ι. Κ. Βασδραβέλλης, *Ιστορικά Αρχεία Μακεδονίας*, Α', 48-49. Β. Δημητριάδης «Φορολογικές κατηγορίες...», *ό.π.*, 427.

³⁸ Ο Β. Δημητριάδης στο άρθρο του «Φορολογικές κατηγορίες των χωριών της Θεσσαλονίκης κατά την Τουρκοκρατία», *Μακεδονικά*, 20 (1980) και στη σελίδα 427 υπολογίζει την ποσότητα νίτρου περίπου σε 70-90 οκάδες κατά hâne κατά το τέλος του 17^{ου} και τις αρχές του 18^{ου} αιώνα.

³⁹ Ιεροδικαστικός Κώδικας 35, σελ. 54. Για τη μεταγραφή και τη μετάφραση του σχετικού κειμένου βλέπε Παράρτημα IV, 132 και 134 αντίστοιχα.

επιμέρους ποσά των κιγε νίτρου κάθε χωριού, δηλαδή 32892,5 άσπρα . Στον φορολογικό κατάλογο, όμως, το γενικό σύνολο υπολογίζεται σε 6492 οκάδες (32460 άσπρα), κάτι που δεν ταυτίζεται με τα δικά μου αθροίσματα, μια και υπάρχει μια διαφορά της τάξεως των ογδόντα έξι και μισό κιγε νίτρου (432,5 άσπρα). Ακόμη πρέπει να σημειωθεί ότι προσθέτοντας τα κιγε νίτρου που έπρεπε να δώσει ο καθένας από τους τρεις ναχιγιέδες σύμφωνα με τον υπολογισμό του φορολογικού καταλόγου θα έπρεπε να ήταν 6484 και μισή οκάδες νίτρο και όχι 6492. Βλέπουμε, λοιπόν, ότι ακόμη και με βάση τα στοιχεία του φορολογικού καταλόγου για τα επιμέρους σύνολα του νίτρου κατά ναχιγιέ υπάρχει λάθος ως προς το γενικό σύνολο των οκάδων του νίτρου που έπρεπε να παραδοθούν για το έτος 1724-1725⁴⁰.

Έχοντας υπόψη τις δικές μου προσθέσεις στατιστικά⁴¹ παρατηρούμε, όπως είναι φυσικό, ότι το ποσοστό συμμετοχής του κάθε ενός από τους τρεις ναχιγιέδες στην καταβολή του νίτρου είναι το ίδιο με το ποσοστό συμμετοχής τους επί του συνόλου του φόρου του bedel-i nuzul και του μισού 'avariz. Με άλλα λόγια βλέπουμε ότι ο ναχιγιές του Μεγάλου Βαρδάρη δίνει το 46% του συνολικού νίτρου που απαιτείται ενώ ακολουθεί ο ναχιγιές του Λαγκαδά με 29% και του Μικρού Βαρδάρη με 25% . Ποσοστά που ταυτίζονται με τα αντίστοιχα για το φόρο του bedel-i nuzul και του μισού 'avariz.

⁴⁰ Ιεροδικαστικός Κώδικας 35, σελ. 57-58. Για τα κιγε, που τα χωριά του κάθε ναχιγιέ χρεώνονται να δώσουν, βλέπε Παράρτημα Ι, 40.

⁴¹ Πρέπει να παρατηρηθεί ότι τα ποσοστά συμμετοχής του κάθε ναχιγιέ στο φόρο του νίτρου δεν επηρεάζονται σημαντικά από τις διαφορές που ήδη εντοπίστηκαν ανάμεσα στους δικούς μου υπολογισμούς και σ' αυτούς που αναγράφονται στον φορολογικό κατάλογο.

3. Φόρος ξυλείας.

Όπως αναφέρθηκε και στην αρχή μπορεί οι περισσότεροι φόροι να έχουν μετατραπεί σε χρηματικούς, ωστόσο ακόμη στην εποχή στην οποία αναφερόμαστε τα χωριά συνεχίζουν να παραδίδουν στο οθωμανικό κράτος και ορισμένα είδη. Με διαταγή της 14^{ης} Οκτωβρίου του 1724 απαιτούνται πεντακόσια δέκα φορτία (‘araba) ξυλείας από τον καζά της Θεσσαλονίκης από τα συνολικά εξακόσια φορτία ξυλείας που ζητούνται από τους καζάδες της Θεσσαλονίκης και του Αβρέτ Χισάρ για το πυριτιδοπέιο της Θεσσαλονίκης για το έτος 1724-1725 (1137)⁴². Τα φορτία ξυλείας απαιτούνται για την κατασκευή μαύρου μπαρουτιού⁴³. Ο ναχιγιές του Παζαργκιάχ, σύμφωνα με τον φορολογικό κατάλογο, επιβαρύνεται με 131 και μισό φορτία ξυλείας, του Μεγάλου Βαρδάρη με 142 φορτία, του Μικρού Βαρδάρη με 68 φορτία, του Λαγκαδά με 114 και μισό φορτία και του Μπογνάν με 55 φορτία ξυλείας. Όμως, για ακόμη μια φορά τα αθροίσματα που αναγράφονται στους φορολογικούς δεν επαληθεύονται από τις δικές μου προσθέσεις με εξαίρεση το ναχιγιέ του Μεγάλου Βαρδάρη. Έτσι, σύμφωνα με τους δικούς μου υπολογισμούς ο ναχιγιές του Παζαργκιάχ πρέπει να παραδώσει συνολικά 128 και μισό φορτία ξυλείας, ο ναχιγιές του Μικρού Βαρδάρη 65 φορτία, του Λαγκαδά 117 φορτία και του Μπογνάν 55 και μισό φορτία ξυλείας. Σύμφωνα με τους φορολογικούς καταλόγους συνολικά οι πέντε ναχιγιέδες πρέπει να παραδώσουν 511 φορτία ξυλείας, ενώ οι δικοί μου υπολογισμοί καταλήγουν στο συνολικό άθροισμα των 508 φορτίων ξυλείας.

⁴² Ιεροδικαστικός Κώδικας 35 σελ. 58. Για τη μεταγραφή και τη μετάφραση του σχετικού κειμένου βλέπε Παράρτημα IV, 138 ενώ για τον πίνακα με τα χωριά που φορολογούνται κατά ναχιγιέ βλέπε Παράρτημα I, 42.

⁴³ Για την κατασκευή του μπαρουτιού βλέπε πληροφοριακά George Potier, *Οι μεγάλες εφευρέσεις και ανακαλύψεις*, μετάφραση: Γ. Τσουκαλά, Αθήνα (Αγκυρα) 1967, 27-28.

Συγκεντρωτικά βλέπουμε ότι ο ναχιγιές του Μεγάλου Βαρδάρη υποχρεώνεται να παραδώσει το 28% της συνολικής ξυλείας που ζητείται ενώ ακολουθεί ο ναχιγιές του Παζαργκιάχ με 25%, ο Λαγκαδάς με 23%, ο Μικρός Βαρδάρης με 13% και ο Μπογντάν με 11%.

4. Φόρος βοσκών προβάτων (celebkeşan ağnam-ı).

Στις 29 Οκτωβρίου του 1724 φτάνει στον καδή της Θεσσαλονίκης φερμάνι που ορίζει τη συλλογή του φόρου προβάτων βοσκών (celebkeşan ağnam-ı) για το έτος 1724-1725 (1137)⁴⁴. Το σύνολο των προβάτων που θα έπρεπε να παραδοθούν ως φόρος καθορίζεται στα 4185 κεφάλια. Στο κείμενο του υψηλού αυτοκρατορικού διατάγματος τονίζεται ότι κανείς από τους πληθυσμούς των κωμοπόλεων και των χωριών που υπόκεινται στο συγκεκριμένο φόρο δεν πρέπει να ξεφύγει με προφάσεις και δικαιολογίες. Πιο συγκεκριμένα, μερικοί με το επιχείρημα ότι έχουν αναλάβει καθήκοντα *eşkinçi*⁴⁵ ή φυλάκων στενών (*derbenci*) ή γεφυροποιών (*körgücü*) ή ρυζοκαλλιεργητών (*çeltikçi*)⁴⁶ ή άλλων παρομοίων, υποστηρίζουν ότι είναι απαλλαγμένοι. Παρόλους αυτούς τους ισχυρισμούς όσοι είναι στους φορολογικούς καταλόγους πρέπει να πληρώσουν.

Με βάση το προαναφερθέν σουλτανικό διάταγμα την ίδια μέρα συντάσσεται διαταγή από τον καδή της Θεσσαλονίκης για την είσπραξη του αντιτίμου των προβάτων του φόρου των βοσκών του καζά της Θεσσαλονίκης για το έτος 1724-1725 (1137). Σύμφωνα με το κείμενο της διαταγής, από τα 4185 πρόβατα που ορίζει το φερμάνι αφαιρούνται τα 170 πρόβατα του χωριού *Kunduruyotfça*, ενώ ταυτόχρονα εξαιρούνται και οι περισσότεροι αδύναμοι κάτοικοι μερικών χωριών λόγω ανάγκης. Κατά συνέπεια το γενικό σύνολο μειώνεται στα 3769 πρόβατα. Για κάθε πρόβατο θα

⁴⁴ Ιεροδικαστικός Κώδικας 35 σελ. 62-65. Για τη μεταγραφή και τη μετάφραση των σχετικών κειμένων βλέπε Παράρτημα IV, 138 ενώ για τον πίνακα με τα χωριά που φορολογούνται κατά ναχιγιέ βλέπε Παράρτημα I, 46.

⁴⁵ B. Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες...», *ό.π.*, 402. H.A.R. Gibb-H. Bowen, *Islamic Society and the West ...*, 1, 320.

⁴⁶ Halil İnalçık, "Rice cultivation and the çeltikçi-re'âyâ system in the Ottoman Empire", *Turcica*, 14 (1982) 69-141. Halil İnalçık, "Irrigation in the Ottoman Empire", λήμμα «MĀ», *Encyclopaedia of Islam*, Leiden² 1992. Σπύρος Ασδραχάς, «Αρδεύσεις και καλλιέργειες στις ελληνικές περιοχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας», *Οικονομία και Νοστροπίες*, Αθήνα (Ερμής) 1988, 101-122.

εισπραχτούν εξήντα πέντε και μισό άσπρα. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι από τα εξήντα και μισό άσπρα τα τριάντα έξι θα πάνε στο κεντρικό θησαυροφυλάκιο, σύμφωνα με το σουλτανικό διάταγμα που προηγήθηκε, ενώ τα υπόλοιπα είναι για δικαστικά έξοδα, την αμοιβή του εισπράκτορα κ.α.

Σύμφωνα με τους φορολογικούς καταλόγους από το ναχιγιέ του Μεγάλου Βαρδάρη απαιτείται το χρηματικό αντίτιμο 1632 προβάτων, από το Μικρό Βαρδάρη 1072 και από το Λαγκαδά 1065 προβάτων. Με άλλα λόγια ο Μεγάλος Βαρδάρης θα πληρώσει 106.896 άσπρα, ο Μικρός Βαρδάρης 70.216 και ο Λαγκαδάς 69.757 και μισό.

5. Φόρους για τους έξι μηνιαίους μισθούς των Sekban του στενού της Ρεντίνας.

Ο επόμενος φορολογικός κατάλογος⁴⁷, όπως πληροφορούμαστε και από τη σημείωση στο περιθώριο της σελίδας, αφορά τους έξι μηνιαίους μισθούς των sekban του στενού της Ρεντίνας. Ειδικότερα, για τη χρονική περίοδο μεταξύ της 23^{ης} Απριλίου και της 26^{ης} Οκτωβρίου του 1724⁴⁸ μισθώθηκαν είκοσι sekban για το στενό της Ρεντίνας προς προφύλαξη των δημοσίων θησαυροφυλακίων και των οδοιπόρων που περνούσαν από εκεί. Παρατηρούμε, λοιπόν, και στην πράξη αυτό που αναφέρθηκε πρωτύτερα⁴⁹, δηλαδή ότι οι χωρικοί επιβαρύνονται για τις μηνιαίες χρηματικές αποδοχές των sekban, οι οποίοι διατηρούνται και σε ειρηνικές περιόδους⁵⁰. Καθήκον τους είναι να τηρούν την ασφάλεια στο στενό της Ρεντίνας για την προστασία των δημοσίων θησαυροφυλακίων και της συγκοινωνίας γενικά. Με αυτό τον τρόπο πληροφορούμαστε ότι πολύ πιθανόν να υπήρχε πρόβλημα ληστείας στην περιοχή και από την άλλη μεριά μας δίνεται η ευκαιρία να υποθέσουμε ότι οι sekban δεν μισθώνονται μόνο για να προστατέψουν τα κρατικά συμφέροντα πρωτίστως και τους κατοίκους της περιοχής στη συνέχεια από τη ληστεία, αλλά πληρώνονται από τους

⁴⁷ Ιεροδικαστικός Κώδικας 35 σελ. 74-75. Για τη μεταγραφή και τη μετάφραση του σχετικού κειμένου βλέπε Παράρτημα IV, 143 ενώ για τον πίνακα με τα χωριά που φορολογούνται κατά ναχιγιέ βλέπε Παράρτημα I, 48.

⁴⁸ Το σχετικό κείμενο στον Ιεροδικαστικό Κώδικα αναφέρει από τη μέρα Hizir του έτους 1136 (δηλαδή 23 Απριλίου 1724) μέχρι τη μέρα Kasım (δηλαδή 26 Οκτωβρίου 1724) του έτους 1137 έγινε η μίσθωση είκοσι sekban. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι πρόκειται για μια περίοδο έξι μηνών και όχι δεκαοχτώ αν υπολόγιζε κάποιος σύμφωνα με το σημερινό ημερολόγιο. Οι Οθωμανοί χρησιμοποιούν το σεληνιακό έτος που είναι 11 μέρες μικρότερο του ηλιακού. Κατά συνέπεια η πρώτη μέρα κάθε νέου σεληνιακού έτους αντιστοιχεί σε διαφορετική ημερομηνία του ηλιακού. Έχοντας υπόψη τα παραπάνω μπορούμε να υπολογίσουμε ότι η πρώτη μέρα του πρώτου μήνα του Muharrem, του 1137 είναι η εικοστή Σεπτεμβρίου του 1724 και γι' αυτό το λόγο η αναφερόμενη χρονική περίοδος του εγγράφου αντιστοιχεί σε έξι μήνες. Για περισσότερες πληροφορίες βλέπε Faik Reşit Unat, *Hicri Tarihleri Miladi tarihe çevirme kılavuzu*, Ankara (Türk Tarih Kurumu Basimevi) ⁶1988, 76.

⁴⁹ Βλέπε Εισαγωγή.

⁵⁰ Halil İnalçık, "Military and fiscal ...", *ό.π.*, 317-318.

ραγιάδες και ενόψει της μεγάλης πιθανότητας να γίνουν και οι ίδιοι ληστές και καταπιεστές ελλείψει εισοδήματος.

Τα χωριά του φορολογικού καταλόγου που ανήκουν στο ναχιγιέ του Παζαργκιάχ καλούνται να πληρώσουν 19.413 άσπρα, ενώ εκείνα που ανήκουν στο Μπογντάν 21.855. Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι ενώ τα χωριά που ανήκουν στο ναχιγιέ του Μπογντάν και πληρώνουν το συγκεκριμένο φόρο είναι λιγότερα, εντούτοις τα συνολικά άσπρα που πρέπει να καταβάλουν είναι περισσότερα με ποσοστό συμμετοχής 53% επί των συνολικών χρημάτων, έναντι 47% του Παζαργκιάχ. Αυτά τα 41.268 άσπρα αφορούν την πληρωμή των έξι μηνιαίων μισθών των δέκα από τους είκοσι sekban που μισθώθηκαν. Εδώ τίθεται το εύλογο ερώτημα: ποιοι και με ποιον τρόπο θα πληρώσουν τους υπόλοιπους δέκα sekban του στενού της Ρεντίνας για τη συγκεκριμένη περίοδο; Υπολογίζοντας την αμοιβή του κάθε sekban ημερησίως, μηνιαίως και ετησίως βρίσκουμε ότι είναι περίπου 23, 688 και 8254 άσπρα αντίστοιχα.

6. Φόρος για διάφορες επισκευές, μισθούς Sekban, πολεμικές συνδρομές κ.α.

Η διαταγή της 20^{ης} Δεκεμβρίου του 1724 μαζί με τον κατάλογο των χωριών που φορολογούνται, είναι πολύ ενδιαφέρουσα από πολλές απόψεις. Όπως πληροφορούμαστε και από τη σημείωση που βρίσκεται στο περιθώριο δεξιά του κειμένου, πρόκειται για το τεφτέρι των υποχρεώσεων του Εγιαλετίου. Δυστυχώς οι πρώτες γραμμές του κειμένου είναι δυσανάγνωστες σε αρκετά σημεία. Ωστόσο, μπορούμε να αντλήσουμε πολύτιμες πληροφορίες και από τα υπόλοιπα σημεία του κειμένου που είναι ευανάγνωστα⁵¹. Ο χρηματικός φόρος ανάμεσα στα άλλα είναι για πολεμικές συνδρομές (imdad-ı seferiye), για ένα μέρος των άσπρων που έδωσαν προκαταβολικά διάφοροι αργυραμοιβοί (saraf), αξιωματούχοι και οι τόκοι τους. Ακόμη υπολογίζονται μέσα στο συνολικό ποσό που απαιτείται από τα χωριά τα μηνιαία έξοδα, τα χρήματα για την επιδιόρθωση της γέφυρας του Αλιάκμονα και την επισκευή του δικαστηρίου, οι μισθοί τεσσάρων εφίππων sekban για την προστασία του θησαυροφυλακίου του Λαγκαδά από το έτος 1136 μέχρι τη μέρα Kasım (26^η Οκτωβρίου) του 1137 (1724) και τα έξοδα του τεφτεριού. Βλέπουμε, λοιπόν, ότι η συγκεκριμένη επιβολή του φόρου σχετίζεται με τα άμεσα έξοδα της περιοχής.

Όσον αφορά τις πολεμικές συνδρομές (imdad-ı seferiye) πρέπει να πούμε ότι ξεκίνησαν στις αρχές του 17^{ου} αιώνα ως έκτακτη εισφορά από τους πλούσιους υπηκόους της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας προς την κεντρική κυβέρνηση όταν η τελευταία αντιμετώπιζε οικονομικές δυσκολίες λόγω πολέμου. Φαίνεται ότι αρχικά

⁵¹ Ιεροδικαστικός Κώδικας 35 σελ. 80-82. Για τη μεταγραφή και τη μετάφραση του σχετικού κειμένου βλέπε Παράρτημα IV, 144 ενώ για τον πίνακα με τα χωριά που φορολογούνται κατά ναχιγιέ βλέπε Παράρτημα I, 49.

ήταν ένα είδος δανείου της Οθωμανικής Κυβέρνησης από τους πλούσιους υπηκόους της, οι οποίοι στη συνέχεια μάζευαν εισφορές από τους χωρικούς ως αποζημίωση. Όμως από τις αρχές του 18^{ου} αιώνα αποκτά το χαρακτήρα γενικού αλλά και τακτικού φόρου, όπως έγινε άλλωστε με τους περισσότερους έκτακτους φόρους ('avariz)⁵².

Με βάση τον φορολογικό κατάλογο που έπεται της διαταγής ο ναχιγιές του Παζαργκιάχ επιβαρύνεται με 244.685 άσπρα, του Μεγάλου Βαρδάρη με 190.860, του Μικρού Βαρδάρη με 115.440, του Λαγκαδά με 219.410, του Μπογντάν με 115.135 και της Καλαμαριάς με 71.225 άσπρα. Μικρές διαφορές ανάμεσα στα δικά μου αθροίσματα και αυτά του τεφτεριού υπάρχουν στο ναχιγιέ του Μεγάλου Βαρδάρη, όπου βρίσκω ότι το συνολικό ποσό θα έπρεπε να ήταν εκατό άσπρα λιγότερα, δηλαδή 190.760. Για το ναχιγιέ της Καλαμαριάς υπολογίζω τα άσπρα σε 71.230, μόλις πέντε άσπρα λιγότερα.

Συνολικά και οι έξι ναχιγιέδες υποχρεώνονται να καταβάλουν το ποσό των 956.755 άσπρων που διαφέρει από τις δικές μου προσθέσεις που προσδιορίζουν το γενικό σύνολο στα 956.660 άσπρα.

Ένα ποσό κατ' αποκοπή για το συγκεκριμένο φόρο πληρώνουν και η πόλη της Θεσσαλονίκης (Derun-i Şehri), το Άγιο Όρος (Ayanoros), τα Σιδηροκάυσια (Sidrekarısı) και η χερσόνησος της Κασσάνδρας (Cezire-i Kesendire). Ειδικότερα οι κάτοικοι της πόλης της Θεσσαλονίκης⁵³ καλούνται να πληρώσουν το ποσό των 280.275 άσπρων. Οι μονές του Αγίου Όρους επιβαρύνονται με 37.000 άσπρα. Θυμίζουμε ότι η περιοχή της Αθωνικής Πολιτείας ήταν χάσι του Bostancı Başı, δηλαδή του αρχηγού των κηπουρών, που στην πράξη πολύ λίγοι από τους άντρες της δικαιοδοσίας του ασκούσαν καθήκοντα κηπουρού. Είχε κάτω από τις διαταγές του

⁵² Halil İnalçık, "Military and fiscal ...", *ό.π.*, 322-327. H.A.R. Gibb-H. Bowen, *Islamic Society and the West ...*, 2, 31-32.

⁵³ Περισσότερα για το φορολογικό καθεστώς στην πόλη της Θεσσαλονίκης βλέπε Νίκος Γ. Σβορώνος, *Το εμπόριο της Θεσσαλονίκης*, 59-92.

πάνω από δύο χιλιάδες άντρες και μεταξύ των άλλων καθηκόντων του ήταν να είναι ο αρχηγός της φρουράς του Σουλτάνου (Hâssekî)⁵⁴.

Στα Σιδηροκαύσια (Sidrekarısı) ή Μαντεμοχώρια⁵⁵ αναλογεί ως φόρος το ποσό των 35.150 άσπρων. Πρόκειται για μια κοινότητα χωριών που καθήκον τους είναι να παραδίδουν κάθε χρόνο στο οθωμανικό κράτος μια ορισμένη ποσότητα αργύρου που εξάγουν οι κάτοικοι των συγκεκριμένων χωριών⁵⁶ από τα αργυρωρυχεία. Το ίδιο ποσό με τα Σιδηροκαύσια καλείται να πληρώσει και η χερσόνησος της Κασσάνδρας⁵⁷.

Το σύνολο των άσπρων που θα εισπράξει το οθωμανικό κράτος από τους έξι ναχιγιέδες, την πόλη της Θεσσαλονίκης, το Άγιο Όρος, τα Σιδηροκαύσια και τη χερσόνησο της Κασσάνδρας ανέρχεται σε 1.344.235. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στην καταβολή του συγκεκριμένου ποσού έχει η Θεσσαλονίκη με 20%, ο ναχιγιές του Παζαργκιάχ με 18%, ο Λαγκαδάς με 16%, ο Μεγάλος Βαρδάρης με 14%, ο Μικρός Βαρδάρης και ο Μπογντάν με 9%, η Καλαμαριά με 5% ενώ γύρω στα 3% έχει η καθεμία από τις περιοχές του Αγίου Όρους, των Μαντεμοχωρίων και της Κασσάνδρας.

⁵⁴ H.A.R. Gibb-H. Bowen, *Islamic Society and the West ...*, 1, 84. Ι. Π. Μαμαλάκη, *Το Άγιον Όρος διαμέσου των αιώνων*, Θεσσαλονίκη 1971, 239 κ.ε. Γ. Αλεξάνδρου-Λαυριώτου, *Το Άγιον Όρος μετά την οθωμανική κατάκτηση*, Αθήνα 1963, 36 κ.ε. Ι. Κ. Βασδραβέλλης, «Φιρμάνιον διακανονισμού φορολογικών θεμάτων, προνομίων και άλλων τινών παρεμφερών ζητημάτων του Αγίου Όρους», *Μακεδονικά*, 6 (1964-1965) 256-265. Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Ιστορία της Μακεδονίας 1354-1833*, Θεσσαλονίκη 1969, 515-518.

⁵⁵ Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, Δ', 518-521. Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Ιστορία της Μακεδονίας*, 505-513. Ι. Κ. Βασδραβέλλης, *Ιστορικά Αρχεία Μακεδονίας*, Α', 51, 67, 202, 257.

⁵⁶ Για το ποια ακριβώς ήταν τα Μαντεμοχώρια βλέπε το φιρμάνι της 18^{ης} Μαρτίου του 1762 στον Ι. Κ. Βασδραβέλλης, *Ιστορικά Αρχεία Μακεδονίας*, Α', 257-259.

⁵⁷ Πληροφορίες για τη χερσόνησο της Κασσάνδρας υπάρχουν στην υποσημείωση 31 της σελίδας 8.

7. Φόρος για τη 2^η και τη 3^η δόση της Ειρηνικής Συνδρομής, την Πολεμική Συνδρομή και τους Ταχυδρομικούς Σταθμούς.

Πριν προχωρήσουμε στην ανάλυση των στοιχείων του τελευταίου φορολογικού καταλόγου πριν το έτος του 1138 (1725-1726) θα πρέπει να σταθούμε λίγο στην ημερομηνία σύνταξης της σχετικής διαταγής⁵⁸ που θα μας απασχολήσει. Ο συντάκτης της συγκεκριμένης διαταγής, ο καδής (kadı) ή ο βοηθός του (naib), αναφέρει ότι γράφτηκε στις δώδεκα του μήνα Cemazi-ül-envel του έτους 1136 δηλαδή στις 7 Φεβρουαρίου του 1724. Αυτό σημαίνει ότι χρονολογικά γράφτηκε περίπου δέκα μήνες νωρίτερα από την προηγούμενη διαταγή της 20^{ης} Δεκεμβρίου του 1724. Όμως, εξαιρώντας το έτος βλέπουμε ότι ο μήνας που αναφέρεται, Cemazi-ül-envel, είναι ο αμέσως επόμενος του Rebi-ul-âhır, στον οποίο δηλώνεται ότι γράφτηκε η προηγούμενη διαταγή. Επιπλέον, όπως μπορεί κανείς να παρατηρήσει και στις μεταφράσεις των κειμένων, υπάρχουν σημαντικές ομοιότητες · δεδομένου ότι στο κατάστιχο δεν υπάρχει πρόβλημα ανακατεμένων σελίδων, θεωρώ πολύ πιθανό ότι απλά έγινε λάθος στο έτος και αντί για 1137 σημειώθηκε 1136. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι αποκλείουμε και την εκδοχή ότι η ημερομηνία είναι σωστή και η διαταγή καταχωρήθηκε καθυστερημένα.

Επιστρέφοντας στο ίδιο το κείμενο διαβάζουμε ότι μέσα στο χρηματικό ποσό που καλείται να πληρώσει το κάθε χωριό που μνημονεύεται στο φορολογικό κατάλογο για το έτος 1136 (1723-1724), περιέχεται η δεύτερη και η τρίτη δόση της ειρηνικής συνδρομής (imdad-ı haziriye), η πολεμική συνδρομή (imdad-ı seferiye), τα άσπρα που

⁵⁸ Ιεροδικαστικός Κώδικας 35 σελ. 83. Για τη μεταγραφή και τη μετάφραση του σχετικού κειμένου βλέπε Παράρτημα IV, 146,

δόθηκαν για τους ταχυδρομικούς σταθμούς (menzil) του Klisali (Προφήτης) και του Langaza (Λαγκαδάς).

Καταρχήν παρατηρούμε ότι η ειρηνική συνδρομή ζητείται από τους πληθυσμούς σε δόσεις ενώ η πολεμική ολόκληρη. Επιπρόσθετα, όπως και πρωτύτερα, ζητούνται άσπρα για την κάλυψη τοπικών εξόδων, που αυτή τη φορά σχετίζονται με τη λειτουργία των ταχυδρομικών σταθμών⁵⁹ του Klisali (Προφήτης) και του Langaza (Λαγκαδάς). Από την άλλη μεριά, η ειρηνική συνδρομή⁶⁰, κατ' αντιστοιχία της πολεμικής συνδρομής, επιβάλλεται για να καλυφθούν τα έξοδα των διοικητών σε περίοδο ειρήνης, μια και σε αντίθετη περίπτωση θα αναγκάζονταν να διώξουν ένα μεγάλο μέρος των sekban που ήταν στις υπηρεσίες τους, με άμεσο αποτέλεσμα οι τελευταίοι, για να βρουν τα προς το ζην, να στραφούν στη ληστεία προκαλώντας σοβαρά προβλήματα στους κατοίκους και στο ίδιο το κράτος.

Τα χωριά που αναφέρονται στον φορολογικό κατάλογο είναι ακριβώς τα ίδια και καταγράφονται με την ίδια σειρά που έχουν και στον προηγούμενο φορολογικό κατάλογο. Παράλληλα υπάρχει σταθερός συντελεστής (1,6216216) ανάμεσα στο ποσό του προηγούμενου καταλόγου και αυτό που πρέπει να πληρώσει τώρα⁶¹ το κάθε χωριό. Επίσης σταθερή είναι και η σχέση των ποσών που θα πληρώσουν δύο χωριά μεταξύ τους. Όλα αυτά ήταν πολύτιμα στοιχεία για να συμπληρωθούν κάποια ονόματα χωριών ή χρηματικά ποσά που ήταν δυσανάγνωστα λόγω κακής κατάστασης των συγκεκριμένων σελίδων του τεφτεριού.

Όσον αφορά τα ίδια τα ποσά⁶², σύμφωνα με το φορολογικό κατάλογο ο ναχιγιές του Παζαργκιάχ επιβαρύνεται με 393.300 άσπρα, του Μεγάλου Βαρδάρη με

⁵⁹ H.A.R. Gibb-H. Bowen, *Islamic Society and the West ...*, 1, 135.

⁶⁰ Halil İnalçık, "Military and fiscal ...", *ό.π.*, 326-327. H.A.R. Gibb-H. Bowen, *Islamic Society and the West ...*, 2, 31-32.

⁶¹ Βλέπε Παρατηρήσεις Παραρτήματος Ι.

⁶² Ιεροδικαστικός Κώδικας 35 σελ. 83-85. Για τους σχετικούς πίνακες και τα γραφήματα βλέπε Παράρτημα Ι, 54.

309.900, του Μικρού Βαρδάρη με 187.200, του Λαγκαδά με 334.000, του Μπογντάν με 185.300 και της Καλαμαριάς με 115.500 άσπρα. Συνολικά από τους έξι ναχιγιέδες του καζά της Θεσσαλονίκης απαιτούνται 1.525.200 άσπρα. Ωστόσο, κάνοντας τους δικούς μου υπολογισμούς βρίσκω διαφορές που σε δύο περιπτώσεις είναι σημαντικές. Έτσι για το ναχιγιέ του Παζαργκιάχ καταλήγω στο συνολικό ποσό των 401.700 άσπρων, δηλαδή επιπλέον 8.400 άσπρα. Για το ναχιγιέ του Μεγάλου Βαρδάρη υπολογίζω συνολικά 309.100 άσπρα (800 άσπρα λιγότερα), για το Λαγκαδά 355.240 (21.240 άσπρα περισσότερα) και για την Καλαμαριά 115.600 (100 άσπρα περισσότερα). Οι μεγαλύτερες διαφορές εντοπίζονται πρωτίστως στο ναχιγιέ του Λαγκαδά και έπειτα σε αυτόν του Παζαργκιάχ. Ο κατάλογος του τελευταίου τόσο στα ονόματα των χωριών όσο και στα ποσά που τους αντιστοιχούν είναι ευανάγνωστος, κάτι που δεν ισχύει και στην περίπτωση του Λαγκαδά, όπου υπάρχει και η μεγαλύτερη διαφορά ανάμεσα στα δύο αθροίσματα. Γι' αυτό το λόγο διατηρώ κάποιες επιφυλάξεις ως προς τη διαφορά αν και πιστεύω ότι υπάρχουν μεγάλες πιθανότητες να είναι αυτή, λαμβάνοντας υπόψη τις ποικίλες σταθερές «σχέσεις» που υπάρχουν και τονίστηκαν πρωτύτερα. Το συνολικό ποσό που απαιτείται από τους έξι ναχιγιέδες με βάση τα δικά μου επιμέρους αθροίσματα ανέρχεται στα 1.554.140 άσπρα που σημαίνει 28.940 περισσότερα άσπρα.

Η πόλη της Θεσσαλονίκης θα πληρώσει κατ' αποκοπή 622.500 άσπρα, η χερσόνησος της Κασσάνδρας και τα Σιδηροκάυσια από 57.000 και το Άγιο Όρος 60.000. Συνολικά, τόσο από αυτές τις περιοχές όσο και από τους έξι ναχιγιέδες απαιτούνται 2.350.640 άσπρα. Το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στην καταβολή αυτού του ποσού έχει η Θεσσαλονίκη με 27% και ακολουθεί ο ναχιγιές του Παζαργκιάχ με 17%, του Λαγκαδά με 15%, του Μεγάλου Βαρδάρη με 13%, του

Μικρού Βαρδάρη και του Μπογνάν με 8%, της Καλαμαριάς με 5%, τα Σιδηροκάυσια με 3% και τέλος το Άγιος Όρος και η Κασσάνδρα με 2%.

Συμπεράσματα

Έχοντας υπόψη τα στοιχεία που μας δίνονται μέσα από τα ίδια τα έγγραφα για τον κάθε φόρο αλλά και για τα ποσά που χρεώνονται στα χωριά μπορούμε να συντάξουμε ένα συγκεντρωτικό πίνακα⁶³ των φόρων που πλήρωσε το κάθε χωριό κατά το έτος 1137 (1724-1725). Με αυτόν τον τρόπο μας παρέχεται η δυνατότητα να δούμε το κάθε χωριό τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο τι είδους φόρους πλήρωσε και τα αντίστοιχα ποσά που απαιτούνταν απ' αυτό. Επιπλέον μπορούμε να βρούμε και το μέγεθος ενός χωριού, πάντα συγκριτικά με κάποιο άλλο, από την αναλογία των ποσών που καταβάλλουν. Όπως παρατηρούμε και ήδη έχει αναφερθεί, όλα τα χωριά δεν πληρώνουν όλους τους φόρους, αλλά για κάθε φόρο χωριστά υπάρχει αντίστοιχα μια ομάδα χωριών που καλείται να τον πληρώσει, ενώ δεν είναι απαραίτητο τα συγκεκριμένα χωριά να προέρχονται απ' όλους τους ναχιγιέδες. Κατά συνέπεια, τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο που εξετάζουμε δεν φορολογούνται όλα τα χωριά του καζά της Θεσσαλονίκης, παρά ένα μέρος τους⁶⁴.

Εκτός από το συγκεντρωτικό πίνακα των φόρων που πλήρωσε το κάθε χωριό μπορούμε να εξετάσουμε πόσα ήταν τα χωριά, πόσα τα τσιφλίκια και τα μετόχια που φορολογήθηκαν τη χρονιά που μας απασχολεί⁶⁵. Βρισκόμαστε σε μια εποχή που τα τσιφλίκια γίνονται ολοένα και περισσότερα για ποικίλους λόγους, οι οποίοι θα εξεταστούν στη συνέχεια. Επομένως, είναι σημαντικό να δούμε πόσα τσιφλίκια φορολογήθηκαν το 1724-1725 κατ' αναλογία του συνόλου των φορολογηθέντων χωριών. Άξια προσοχής είναι και τα ποσά που δίνουν τα τσιφλίκια συγκρίνοντάς τα με

⁶³ Βλέπε Συγκεντρωτικούς Πίνακες στο Παράρτημα I, 59.

⁶⁴ Για το σύνολο των χωριών του καζά της Θεσσαλονίκης βλέπε Β. Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες...», *ό.π.*, 436-459 όπου υπάρχουν στοιχεία για τους ναχιγιέδες του καζά της Θεσσαλονίκης από την καταγραφή του 1861-1862 (1278).

⁶⁵ Βλέπε τον σχετικό πίνακα και γράφημα στο Παράρτημα I, 78.

αυτά των χωριών. Τσιφλίκια εντοπίζονται στο ναχιγιέ του Μεγάλου Βαρδάρη με τον αριθμό τους να φτάνει τα δεκατέσσερα, έναντι πενήντα επτά χωριών και ενός μετοχιού. Στο ναχιγιέ του Λαγκαδά φορολογούνται τριάντα οκτώ χωριά και ένα τσιφλίκι, του Μπογντάν δεκατρία χωριά και δύο τσιφλίκια και της Καλαμαριάς δεκαεπτά χωριά και επτά τσιφλίκια. Συνοψίζοντας κατά το έτος 1724-1725 φορολογήθηκαν 194 χωριά, εικοσιτέσσερα τσιφλίκια και ένα μετόχι του καζά της Θεσσαλονίκης, χωρίς βέβαια να ξεχνάμε την πόλη της Θεσσαλονίκης και τις περιοχές του Αγίου Όρους, της Κασσάνδρας και των Σιδηροκαυσίων.

Ενδιαφέροντα είναι και τα στοιχεία σχετικά με την πληθυσμιακή σύνθεση των χωριών που φορολογήθηκαν κατά ναχιγιέ⁶⁶. Βλέπουμε, λοιπόν, ότι από τα συνολικά τριάντα έξι χωριά του ναχιγιέ του Παζαργκιάχ τα εικοσιένα είναι χριστιανικά, το ένα μουσουλμανικό, τα δέκα μικτά ενώ για τέσσερα δεν ξέρουμε τη σύνθεσή τους. Στον Μεγάλο Βαρδάρη φορολογήθηκαν τριάντα δύο χριστιανικά χωριά, τέσσερα μουσουλμανικά, επτά μικτά και είκοσι εννέα χωριά με άγνωστη πληθυσμιακή σύνθεση. Από τα τριάντα τρία φορολογηθέντα χωριά του Μικρού Βαρδάρη τα δεκαοχτώ έχουν χριστιανικό πληθυσμό, το ένα μουσουλμανικό, τα έξι μικτό και για οχτώ δεν ξέρουμε. Στο ναχιγιέ του Λαγκαδά σε δεκατέσσερα χωριά κατοικούν χριστιανοί, σε έξι μουσουλμάνοι, σε δέκα χωριά έχουμε μικτό πληθυσμό ενώ για τα υπόλοιπα εννέα δεν υπάρχουν στοιχεία. Στα δεκαπέντε χωριά του Μπογντάν που φορολογήθηκαν τα δύο είναι με χριστιανούς, τα τέσσερα με μουσουλμάνους, άλλα τέσσερα έχουν μικτό πληθυσμό, ενώ για τα υπόλοιπα πέντε ο πληθυσμός τους είναι άγνωστος. Τέλος, από τα είκοσι τέσσερα του ναχιγιέ της Καλαμαριάς τα εννέα έχουν χριστιανική σύνθεση, το ένα μουσουλμανική, τα επτά μικτή ενώ για τα άλλα επτά υπάρχει άγνοια ως προς τη σύνθεσή τους. Συγκεντρωτικά από τα 219 χωριά, που

⁶⁶ Βλέπε τον σχετικό πίνακα και γράφημα στο Παράρτημα Ι, 79. Για τα συμπληρωματικά στοιχεία που αφορούν την πληθυσμιακή σύνθεση των χωριών βλέπε τις Παρατηρήσεις του Παραρτήματος Ι.

φορολογήθηκαν, τα 96 έχουν χριστιανούς, τα 17 μουσουλμάνους, σε 44 έχουμε μικτό πληθυσμό και για 62 χωριά δεν έχουμε πληροφορίες ως προς τον πληθυσμό τους.

Παρατηρούμε ότι είναι σημαντικός ο αριθμός των χωριών και των τσιφλικιών για τα οποία δεν μπορεί να εξακριβωθεί η σύνθεσή τους. Κατά συνέπεια δεν μπορούμε να βγάλουμε ακριβή συμπεράσματα ως προς την πληθυσμιακή σύνθεση του συνόλου των χωριών και των τσιφλικιών που φορολογήθηκαν κατά το 1724-1725. Ωστόσο, μας δίνεται κατά προσέγγιση μια ιδέα για την αναλογία χριστιανικών, μουσουλμανικών και μικτών χωριών που επιβαρύνθηκαν φορολογικά στον καζά της Θεσσαλονίκης.

Σε αυτό το σημείο είναι ανάγκη να τονιστεί ότι υπάρχουν περιπτώσεις στα μικτά χωριά που αναγράφεται χωριστά το ποσό που θα πληρώσουν οι μουσουλμάνοι και αυτό των χριστιανών. Άλλες πάλι φορές φορολογούνται μόνον οι χριστιανοί ή μόνον οι μουσουλμάνοι ενός μικτού χωριού, ενώ δεν λείπουν και οι περιπτώσεις που υπάρχει ένα ποσό για ολόκληρο τον πληθυσμό ενός μικτού χωριού. Γι' αυτό το λόγο στους καταλόγους του κάθε φόρου που έχω συντάξει σημειώνεται αν το συγκεκριμένο ποσό το πληρώνουν οι μουσουλμάνοι ή οι χριστιανοί ή ολόκληρος ο πληθυσμός ενός μικτού χωριού. Όμως στους συγκεντρωτικούς πίνακες των φόρων που πλήρωσε το κάθε χωριό η καταχώρηση της πληθυσμιακής σύνθεσης δεν γίνεται με βάση ποιο μέρος του πληθυσμού πληρώνει το ποσό, αλλά με βάση αν είναι μικτό ή όχι. Για παράδειγμα βλέπουμε ότι στο ναχιγιέ του Μικρού Βαρδάρη από το χωριό Boemtça (Αξιούπολη) φορολογούνται μόνον οι χριστιανοί. Έτσι, στους επιμέρους καταλόγους αναφέρεται ότι μόνο χριστιανοί είναι αυτοί που πληρώνουν το φόρο, ενώ στο συγκεντρωτικό πίνακα των φόρων η Boemtça (Αξιούπολη) καταχωρείται ως μικτό χωριό, για να δοθεί μια συνολική εικόνα για τον αριθμό των μικτών χωριών. Τέτοιου είδους περιπτώσεις σαν του χωριού που αναφέρθηκε είναι λίγες.

Μέσα από την εξέταση των συγκεκριμένων σελίδων του Ιεροδικαστικού Κώδικα 35 μας δίνεται η δυνατότητα να σκιαγραφήσουμε, αλλά και να κατανοήσουμε ως ένα βαθμό, με ποιο τρόπο γινόταν η φορολογία στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης.

Όταν η οθωμανική κυβέρνηση αποφάσιζε την επιβολή ενός έκτακτου φόρου (‘*avariz*), κατ’ όνομα, μια και στην πράξη ήταν συνήθως τακτικός, έστελνε την ανάλογη διαταγή στον ιεροδικαστή (*kadi*) της περιοχής. Στο έγγραφο, όπως είδαμε, καθοριζόταν το ποσό που ήταν αναγκαίο να εισπραχθεί ή η ποσότητα του είδους που έπρεπε να συγκεντρωθεί από τους κατοίκους της περιοχής. Μετά οι εκπρόσωποι των ραγιάδων, οι χριστιανοί κοτζαμπάσηδες (*kocabaşı*) και οι μουσουλμάνοι πρόκριτοι (‘*ayan*), συγκεντρώνονταν ενώπιον του καδή, προχωρούσαν στη διανομή του φόρου και όριζαν το ποσό που όφειλε να πληρώσει το κάθε χωριό ανάλογα με το μέγεθος και τις δυνατότητές του. Στη συνέχεια, αυτά τα επιμέρους ποσά καταγράφονταν στο κατάστιχο του ιεροδικείου και ήταν πράξη επισημοποίησής τους. Αντίγραφο του καταλόγου με τα ποσά που αναλογούσαν σε κάθε χωριό δινόταν στο χέρι του επιφορτισμένου με την είσπραξη του φόρου υπαλλήλου (*mubaşır*)⁶⁷.

Αναφορικά με τους ίδιους τους φόρους, όπως είδαμε, στην μεγάλη πλειονότητά τους έχουν γίνει χρηματικοί, χωρίς βέβαια να έχουν εκλείψει και οι φόροι σε είδος με μοναδικό παράδειγμα στην περίπτωση μας τα φορτία (‘*araba*) ξυλείας που απαιτούνταν από τους καζάδες της Θεσσαλονίκης και του Αβρέτ Χισάρ. Ωστόσο, με την ολοένα και πιο συχνή καταβολή των φόρων, που παραδίδονταν παλαιότερα σε είδος, σε χρήμα τα χωριά σταμάτησαν να προσφέρουν υπηρεσίες και πέρασαν στην πλευρά των φορολογουμένων χωριών. Ειδικότερα βλέπουμε ότι επιβάλλονται συνολικά επτά φόροι εκ των οποίων οι έξι πληρώνονται από τα φορολογούμενα χωριά

⁶⁷ Halil İnalçık, “Military and fiscal ...”, *ό.π.*, 324-325, 335-337. Β. Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες ...», *ό.π.*, 432.

σε χρήμα. Αυτοί οι έξι φόροι που καταβάλλονται σε χρήμα είναι οι 'avariz και bedel-i nuzul, η εισφορά σε νίτρο (gühercile), ο φόρος προβάτων βοσκών (celebkeşan ağnam-i), ο φόρος για τους έξι μηνιαίους μισθούς των Sekban του στενού της Ρεντίνας, ο φόρος για διάφορες επισκευές, μισθούς Sekban, πολεμικές συνδρομές κ.α. και ο φόρος για τη δεύτερη και την τρίτη δόση της ειρηνικής συνδρομής, την πολεμική συνδρομή και τους ταχυδρομικούς σταθμούς (menzil).

Όπως το διαπιστώσαμε και μέσα στα έγγραφα, οι φόροι 'avariz και bedel-i nuzul αναγράφονται σε hâne (σπίτια). Αρχικά το κάθε hâne ισοδυναμούσε με μια οικογένεια και ήταν φορολογική μονάδα στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Όμως, την εποχή στην οποία βρισκόμαστε, πρώτο τέταρτο του δέκατου όγδοου αιώνα, το hâne δεν έχει πια την αρχική του σημασία, αλλά αποτελεί φορολογική μονάδα. Δεν αντιστοιχεί πλέον σε μια οικογένεια εφόσον παρατηρούμε ότι ένα ολόκληρο χωριό πληρώνει, για παράδειγμα, ένα, ενάμισι, δύο hâne⁶⁸. Κατά συνέπεια την περίοδο που εξετάζουμε φορολογική μονάδα δεν είναι το άτομο ή η οικογένεια, αλλά το χωριό ως σύνολο, ως φορολογούμενη μονάδα. Οι κάτοικοι του κάθε χωριού είναι αλληλέγγυοι και συνυπεύθυνοι απέναντι στο οθωμανικό κράτος για τις υποχρεώσεις τους προς αυτό και πρέπει το χωριό να τις εκπληρώνει πάντοτε στο σύνολό τους. Σε αντίθετη περίπτωση τιμωρούνταν τόσο αυτοί που πλήρωναν το ποσό που τους αναλογούσε, όσο και αυτοί που αδυνατούσαν οικονομικά να το πληρώσουν. Όταν μερικοί κάτοικοι ενός χωριού έφευγαν λόγω βαριάς φορολογίας, το δικό τους μερίδιο διανεμόταν στους εναπομείναντες κατοίκους. Το ίδιο περίπου συνέβαινε και στην περίπτωση που ένα

⁶⁸ Bruce Mc Gowan, "A look at Ottoman fiscal geography...", *ό.π.*, 105-114. Β. Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες...», *ό.π.*, 432-433. Β. Δημητριάδης, «Η ανάπτυξη της κοινοτικής οργάνωσης...», *ό.π.*, 316.

χωριό ερημωνόταν από κατοίκους. Τότε οι φόροι που του αναλογούσαν βάρυναν τα διπλανά χωριά⁶⁹.

Οι χωρικοί έχοντας να αντιμετωπίσουν τους αλληπάλληλους επαχθείς φόρους κατέφευγαν στη σύναψη δανείων με πολύ υψηλούς τόκους. Το μακροπρόθεσμο αποτέλεσμα ήταν οι χωρικοί υπό την οικονομική πίεση τόσο των φόρων όσο και των δανείων ή να εγκαταλείπουν τον τόπο τους που μετατρέποταν σε τσιφλίκι από τους δανειστές ή τους αγοραστές του ή να δουλεύουν στα πρώην πια κτήματα τους ως «μισακάρηδες» προς όφελος των τσιφλικιάδων⁷⁰. Γι' αυτό το λόγο συναντάμε τσιφλίκια στους διάφορους φορολογικούς καταλόγους.

Το Οθωμανικό Κράτος αντιμετωπίζει, λοιπόν, τους ραγιάδες κατά σύνολα, είτε αυτά απαρτίζουν χωριά, είτε ομάδες χωριών, είτε διοικητικές περιοχές. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να αναπτυχθεί η κοινοτική αυτοδιοίκηση, χωρίς όμως να οδηγήσει και στην προστασία των ραγιάδων από την εξαθλίωση και το μαρασμό⁷¹.

Παράλληλα με τους βαρείς φόρους οι χωρικοί έχουν να αντιμετωπίσουν και τις αυθαίρετες οικονομικές απαιτήσεις των διαφόρων τούρκων αξιωματούχων, που με την πρώτη ευκαιρία τους καταπιέζουν και τους ζητούν χρήματα. Όλα αυτά προκαλούν τα παράπονα και την απελπισία των ραγιάδων⁷². Στα έγγραφα που εξετάσαμε, συνεχώς επαναλαμβάνεται και τονίζεται ότι δεν πρέπει να παρθεί ούτε ένα περισσότερο ή λιγότερο άσπρο και να μη γίνει καμιά καταπίεση και αδικία. Πρόκειται για ένα

⁶⁹ Ν. Ι. Πανταζόπουλος, *Ελλήνων συσσωματώσεις κατά την τουρκοκρατία*, Αθήνα 1958, 18. Β. Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες...», *ό.π.*, 433-434. Ελένη Ε. Κούκκου, *Οι κοινοτικοί θεσμοί στις Κυκλάδες κατά την Τουρκοκρατία*, Αθήνα 1980, 11-14.

⁷⁰ Halil İnalçık, "The Ottoman Decline and Its Effects Upon the Reaya", *The Ottoman Empire: Conquest, Organization and Economy*, London (Variorum Reprints) 1978, XIII. Β. Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες...», *ό.π.*, 434-436. Β. Δημητριάδης, «Η ανάπτυξη της κοινοτικής οργάνωσης ...», *ό.π.*, 319.

⁷¹ Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, Β', Θεσσαλονίκη 1976, 325-364. Halil İnalçık, "Military and fiscal ...", *ό.π.*, 324-325. Σπύρος Ασδραχάς, «Φορολογικές και περιοριστικές λειτουργίες των κοινοτήτων στην Τουρκοκρατία», *Οικονομία και Νοσοτροπίες*, Αθήνα (Ερμής) 1988, 123-144.

⁷² Βλέπε ενδεικτικά Ι. Κ. Βασδραβέλλης, *Ιστορικά Αρχεία Μακεδονίας*, Α', 56, 62, 65, 67, 71, 76, 163, 186, 212, 217, 240, 246.

ενδεικτικό στοιχείο των διαστάσεων που είχε πάρει το πρόβλημα, ενώ μας βάζει σε υποψίες κατά πόσο τελικά είναι ακούσιες ή όχι οι διαφορές και τα λάθη που εντοπίσαμε στα αθροίσματα των διαφόρων φορολογικών καταλόγων. Αδιαμφισβήτητα βρισκόμαστε σε μια περίοδο παρακμής της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, σε μια εποχή έντονων καταπιέσεων σε βάρος των ραγιάδων και ολοένα αυξανόμενης ως προς το ρυθμό «τσιφλικοποίησης» των χωριών του καζά της Θεσσαλονίκης όπου η αδυναμία της κεντρικής διοίκησης του Σουλτάνου να επιβάλει την εκτέλεση των διαταγών της είναι ολοφάνερη.

Παράρτημα Ι

Πίνακες και Γραφήματα

Παρατηρήσεις

Τα χωριά, που περιέχονται στους πίνακες για τον κάθε φόρο χωριστά και είναι χωρισμένα κατά ναχιγιέ γράφονται με την ίδια σειρά που αναφέρονται και στις αντίστοιχες σελίδες του κώδικα 35 του Ιεροδικείου της Θεσσαλονίκης. Αντίθετα, στους συγκεντρωτικούς πίνακες, που αναφέρονται όλοι οι φόροι που πλήρωσε το κάθε χωριό ταξινομημένο κατά ναχιγιέ, τα χωριά αναφέρονται με αλφαβητική σειρά. Τα στοιχεία για τη σημερινή ονομασία των χωριών καθώς και για τη σύνθεση του πληθυσμού τους, για όσα από αυτά δεν υπήρχαν πληροφορίες στα έγγραφα που μελέτησα, αντλήθηκαν από τη μελέτη του Β. Δημητριάδη, «Φορολογικές κατηγορίες των χωριών της Θεσσαλονίκης κατά την Τουρκοκρατία», *Μακεδονικά*, 20 (1980) 375-461. Σε μερικά χωριά σημειώνονται δύο συνθέσεις πληθυσμού (π.χ. Μικτό/ Χριστιανοί). Η πρώτη από τις δύο συνθέσεις ισχύει για το έτος που μας ενδιαφέρει, ενώ η άλλη δηλώνει τη σύνθεση του χωριού κατά την καταγραφή του 1861-1862.⁷³ Αυτά τα στοιχεία τα δίνω ενδεικτικά, για να δούμε τις πληθυσμιακές μεταβολές που μπορούσε να υποστεί ένα χωριό στο πέρασμα του χρόνου.

Υπάρχουν λίγες περιπτώσεις χωριών που σε διαφορετικούς φορολογικούς καταλόγους κατατάσσονται σε διαφορετικούς ναχιγιέδες. Έτσι, στους πίνακες για τον κάθε φόρο χωριστά τα χωριά ταξινομούνται όπως ακριβώς είναι και στον αντίστοιχο φορολογικό κατάλογο του κώδικα. Ωστόσο, στους συγκεντρωτικούς πίνακες αυτά τα χωριά ταξινομούνται λαμβανομένου υπόψη αν ήδη αναφέρεται μέσα στον φορολογικό

⁷³ Β. Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες των χωριών της Θεσσαλονίκης κατά την Τουρκοκρατία», *Μακεδονικά*, 20 (1980) 437-452.

κατάλογο σε ποιο ναχιγιέ ανήκουν κανονικά, ενώ στην περίπτωση που δεν γίνεται αυτό ταξινομούνται με βάση τα στοιχεία της καταγραφής του 1861-1862⁷⁴.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι μερικές φορές το άθροισμα των ποσών που έπρεπε να πληρώσουν τα χωριά ενός ναχιγιέ για κάποιο φόρο διαφέρει με το αποτέλεσμα της δικής μου πρόσθεσης. Αναλυτικότερα, στη σελίδα 57 του κώδικα 35 υπολογίζεται ότι το σύνολο των κιγε νίτρου που πρέπει να δώσει ο ναχιγιές του Μεγάλου Βαρδάρη είναι 2956 και μισό ενώ σύμφωνα με τον δικό μου υπολογισμό με τη βοήθεια του υπολογιστή είναι 3050,5, δηλαδή επιπλέον 94 κιγε νίτρου. Το ίδιο συμβαίνει και στο σύνολο των κιγε νίτρου που έπρεπε να δώσουν και οι τρεις ναχιγιέδες. Υπολογίζονται, λοιπόν, συνολικά 6492 κιγε νίτρου αντί 6484 που έπρεπε να λογαριαστούν σύμφωνα με τα επιμέρους αθροίσματα, ενώ σύμφωνα με τη δική μου πρόσθεση η διαφορά είναι ακόμη μεγαλύτερη μια και καταλήγω στο σύνολο των 6578 και μισό κιγε νίτρου, δηλαδή επιπλέον 86 και μισό.

Διαφορές εντοπίζονται και στα σύνολα των φορτίων ξυλείας που απαιτούνται από το κάθε χωριό ως φόρος. Πιο συγκεκριμένα από το ναχιγιέ του Παζαργκιάχ σύμφωνα με τον κατάλογο του κώδικα ζητούνται 131 και μισό φορτία ξυλείας ενώ με βάση τον δικό μου υπολογισμό θα έπρεπε να ζητούνται 128 και μισό φορτία ξυλείας. Ίδια διαφορά στα φορτία ξυλείας εντοπίζω και στο ναχιγιέ του Μικρού Βαρδάρη, όπου ο Οθωμανός δικαστικός υπάλληλος τα υπολογίζει σε 68, ενώ κανονικά θα έπρεπε να ήταν 65 φορτία ξυλείας. Στο ναχιγιέ του Λαγκαδά υπολογίζει δύο και μισό λιγότερα από ότι κανονικά είναι, δηλαδή υπολογίζει 114 και μισό αντί για 117. Στο Μπογντάν το σύνολο λογαριάζεται σε 55 φορτία ξυλείας αντί σε 55 και μισό σύμφωνα με τον δικό μου λογαριασμό. Ενώ η διαφορά στο γενικό σύνολο των φορτίων ξυλείας, που έπρεπε να πληρώσουν και οι πέντε ναχιγιέδες μαζί, συμπίπτει με τις διαφορές που εντοπίζονται

⁷⁴ ό.π.

στα επιμέρους αθροίσματα των ναχιγιέδων, δηλαδή απαιτούνται 511 αντί για 508 kiye νίτρου.

Οι διαφορές στα σύνολα δεν απουσιάζουν και από τους δύο τελευταίους χρηματικούς φόρους. Έτσι, στο φόρο που καλούνται να πληρώσουν τα χωριά για διάφορες επισκευές, μισθούς sekban, πολεμική συνδρομή κ.α., διαφορές βρίσκουμε στο ναχιγιέ του Μεγάλου Βαρδάρη με 190860 άσπρα αντί για 190760 και στο ναχιγιέ Καλαμαριάς με 71225 άσπρα αντί 71230. Η διαφορά στο γενικό σύνολο που πρέπει να εισπραχτεί είναι η ίδια με τις διαφορές στα επιμέρους σύνολα, με άλλα λόγια έχουμε 956755 άσπρα αντί για 956660.

Τέλος, στο φόρο επί των χωριών για πολεμική και ειρηνική συνδρομή και για τους ταχυδρομικούς σταθμούς, αποκλίσεις υπάρχουν στους ναχιγιέδες του Παζαργκιάχ με 393300 άσπρα έναντι 401700, του Μεγάλου Βαρδάρη με 309900 άσπρα έναντι 309100, του Λαγκαδά με 334000 άσπρα έναντι 355240 και της Καλαμαριάς με 115500 άσπρα έναντι 115600. Όσον αφορά το γενικό σύνολο, η διαφορά συμπίπτει με τις διαφορές των συνόλων σε επίπεδο ναχιγιέ έχοντας 1525200 άσπρα αντί για 1554140.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω στοιχεία θέλω να σημειώσω ότι τόσο τα σύνολα των φόρων κατά ναχιγιέ όσο και τα γενικά σύνολα που δίνονται στους πίνακες είναι με βάση τους δικούς μου υπολογισμούς με τη βοήθεια του υπολογιστή, θεωρώντας ότι αυτά τα ποσά στην πραγματικότητα πληρώθηκαν από τους χωρικούς και ότι οι αποκλίσεις που υπάρχουν δεν αλλοιώνουν, τουλάχιστον σε αισθητό βαθμό, τη συμμετοχή του κάθε ναχιγιέ στο τελικό σύνολο των φόρων που επιβλήθηκαν.

Αναφορικά με τα ποσά των φόρων και τα ονόματα των χωριών που δεν φαίνονται λόγω κακής κατάστασης των συγκεκριμένων σελίδων στον κώδικα, θέλω να τονίσω ότι τα ονόματα των χωριών που είναι πλήρως δυσδιάκριτα δηλώνονται στον πίνακα ενώ τα ποσά που είναι δύσκολο να διαβαστούν υπολογίστηκαν με βάση τη

σταθερή αναλογία που υπάρχει ανάμεσα στα χωριά που πληρώνουν τον κάθε φόρο και αφαιρώντας από το σύνολο του φόρου κατά ναχιγιέ τα υπόλοιπα ευδιάκριτα ποσά. Χαρακτηριστικό για τους δύο τελευταίους φόρους είναι το γεγονός ότι τα χωριά που φορολογούνται είναι τα ίδια, κάτι που βοήθησε στην ανάγνωση των ονομάτων. Επιπλέον υπάρχει και σταθερός συντελεστής ανάμεσα στα ποσά που πληρώνουν τα χωριά στον προτελευταίο και στον τελευταίο φόρο, παράγοντας θετικός για τον ακριβή υπολογισμό και των δυσανάγνωστων ποσών.

Σε μερικές περιπτώσεις αναφέρω το όνομα ενός χωριού και δίπλα τη φράση: «τα τσιφλίκια» ή «το τσιφλίκι». Αυτές οι φράσεις σημαίνουν το τσιφλίκι ή τα τσιφλίκια που βρίσκονται κοντά στο χωριό που δηλώνεται. Προτίμησα να τα καταχωρήσω έτσι στους διάφορους καταλόγους για λόγους ευκολίας στην ταξινόμηση και την επεξεργασία των στοιχείων, μια και στους ίδιους τους καταλόγους του ιεροδικαστικού κώδικα γράφεται μερικές φορές η φράση: «Çiflikan-i Mezbür» ή «Çiflik-i Mezbür» εννοώντας το τσιφλίκι ή τα τσιφλίκια στο αμέσως προηγούμενο χωριό. Βέβαια, όπως μπορεί να διαπιστώσει κάποιος, υπάρχουν και περιπτώσεις που αναφέρεται στο πρωτότυπο κείμενο η φράση που προτίμησα χάριν ευκολίας.

Ναχιγιές Μεγάλου Βαρδάρη

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Hane	Φόρος σε άσπρα	Κάτοικοι
1	Remil	Ραχόνα, Γενιτσών	20	23620	Χριστιανοί
2	Davudça	Ελεούσα	16	18896	Μουσουλμάνοι
3	Yahsılı	Ακροποταμιά	11	12991	Μουσουλμάνοι
4	Balca		7	8267	
5	Bozeç	Αθύρας	3	3543	Χριστιανοί
6	Alakisa	Άγιοι Απόστολοι	2	2362	Χριστιανοί
7	Reb τα τσιφλίκια	Ήλιόφωτο, Κιλκίς	2	2362	
	Reb οι ραγιάδες		2	2362	Χριστιανοί
8	Mustafaca	Νέο Βασιλικό	6	7086	Μουσουλμάνοι
9	Hazirli με τα τσιφλίκια	Μεγάλη Βρύση, Κιλκίς	8	9448	
10	Polati	Πλατύ	21	24801	Χριστιανοί
11	Litono	Λιτοβόι	3	3543	Χριστιανοί
12-13	Khidι μαζί με το İki Köy	Κλειδί και (;)	10	11810	Χριστιανοί
14	Körfe Ali Efendi	(Κορυφή)	2	2362	
15	Çımarlı Furnos	Τσινάφορο	6	7086	Χριστιανοί
16	Furnos Kebir	Φούρνος	6	7086	Χριστιανοί
17	Kara Kariye Furnos		4	4724	
18	Kiremit	Κεραμίδι, Κατερίνης	2	2362	Χριστιανοί
19-20	Kulkallu μαζί με το Salı Barak	Κουφάλια και (;)	15,25	18010,25	Χριστιανοί
	Kulkallu οι μουσουλμάνοι		16	18896	Μουσουλμάνοι
21	Suleymanlı	Στίβα Γενιτσών	1,5	1771,5	Χριστιανοί
22	Konikono		1,5	1771,5	Χριστιανοί
23	Kayalu	Βραχιά	12	14172	Χριστιανοί
24	Kırcalar	Άδεντρο	3	3543	Χριστιανοί
25	Lırahova	Φιλυριά Παιονίας	4	4724	Χριστιανοί
26	Torşilono	Στάθης	12	14172	Χριστιανοί
27	Gıdahor	Γιδά	5	5905	Χριστιανοί
28	İkizler	Πολύπετρο	5	5905	Μικτό
29	Tunba	Τούμπα	1,75	2066,75	Χριστιανοί
30	Yaylacı	Νέα Χαλκηδών	3	3543	Χριστιανοί
31	Suya Bakıcı	Λιβαδίτσα Γενιτσών	8,25	9743,25	Χριστιανοί
32	Cangarova		2	2362	
33	Ormanovo	Δασερό	6	7086	Χριστιανοί
34	Gurbeş	Αγριοσυκιά	16,25	19191,25	Χριστιανοί
35	Baba Köy τα τσιφλίκια	Μεσιά Γενιτσών	2	2362	
36	Baba Köy οι άπιστοι με το τσιφλίκι του Mustafa Ağa		4	4724	
37	Çeltikçi	Ρύζια	2	2362	Χριστιανοί
38	Menteşeli	Έλλη Κουφαλίων	23	27163	Μουσουλμάνοι
39	Pederli ή Pedreli	Άγιος Πέτρος	12	14172	Χριστιανοί
Σύνολο:			286,5	338356,5	

Ναχιγιές Μικρού Βαρδάρη

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Hane	Φόρος σε άσπρα	Κάτοικοι
1	Vardarofça	Αξιοχώρι	5,5	6495,5	Χριστιανοί
2	Nariş	Νέα Φιλαδελφειανά	3,5	4133,5	Χριστιανοί
3	Gorgopik	Γοργώπη Παιονίας	4	4724	Χριστιανοί
4	Kazi Köy	Βαθύλακος	50	59050	Χριστιανοί
5	Kamara	Καμάρα Δρυμού	4	4724	Χριστιανοί
6	Gördine	Ξηροχώρι	25	29525	Χριστιανοί
7	Durmuslu	Κούλωμα, Κιλκίς	6	7086	Χριστιανοί
8	Yahyalı	Ακροπόταμος	8	9448	Μικτό
9	Valkat	Καμποχώρι	2	2362	Χριστιανοί
10	Boemtça οι ραγιάδες	Αξιούπολη	4	4724	Χριστιανοί
11	Valavat ή Volovot	Νέα Σάντα	7	8267	Μουσουλμάνοι
12	Anbar Köy	Μάντρες	5	5905	Μικτό
13	Beravıca	Καστανερή	8	9448	
14	Gabrava		1,5	1771,5	
15	Karbin		2	2362	
16	Tobçılar	Γέφυρα	14	16534	Μικτό
17	Ahmadlı	Παλαιόκαστρο	3	3543	Χριστιανοί
18	Şamlı	Λαχανόκηπος	1	1181	Χριστιανοί
Σύνολο:			153,5	181283,5	

Ναχιγιές Λαγκαδά

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Hane	Φόρος σε άσπρα	Κάτοικοι
1	Hortaç	Χορτιάτης	46,75	55211,75	Χριστιανοί
2	Arborı	Κορωνούδα	9	10629	Μουσουλμάνοι
3	Dirmil	Δρυμός	26	30706	Χριστιανοί
4	Bağlıca	Μελισσοχώρι	35	41335	Χριστιανοί
5	Güneyna οι μουσουλμάνοι	(Εξαφανίστηκε)	4	4724	Μουσουλμάνοι
	Güneyna οι άπιστοι		8	9448	Χριστιανοί
6	Langaza οι μουσουλμάνοι	Λαγκαδάς	6	7086	Μουσουλμάνοι
7	Islatına	Ζλατίνα	6	7086	Μουσουλμάνοι
8	Sılovo	Σκεπαστό	4	4724	Μικτό
9	Erikli	Ηράκλεια	6	7086	Μικτό
10	Koçkar	Γαλήνη	8,5	10038,5	Μουσουλμάνοι
11	Saraçlı	Περιβολάκι	6	7086	Μικτό
12	Vosani	Βύσανη Σερρών (:)	1,25	1476,25	Χριστιανοί
13	Uhlamur	Φλαμούρι	6	7086	Μουσουλμάνοι
14	Dramacık		1	1181	
15	Kapucılar	Πυλαία	6	7086	Μικτό
16	Pazargah οι μουσουλμάνοι	Απολλωνία	3	3543	Μουσουλμάνοι
Σύνολο:			182,5	215532,5	

Χωριά και περιοχές που πληρώνουν 1104 άσπρα ανά hane

α/α	Όνομασία	Σημερινή Όνομασία	Hane	Φόρος σε άσπρα	Κάτοικοι
1	Kesendire	Κασσάνδρα χειρσ.	150	165600	
2	Suha	Σωχός	40	44160	Μικτό
3	Lilovo	Άγιος Αντώνιος, Κιλκίς	9,5	10488	
4	Longoz τα χωριά	Longoz ή Langaza (Λαγκαδά) χάσι	26	28704	Χριστιανοί
5	Baş Köy		3,33	3676,32	
6	Ligovan ή Nigovan	Ξυλόπολη	6	6624	
7	Bulash	Εξάλοφος	28	30912	Μουσουλμάνοι
8	Sarıyar	Χρυσαιγή	16	17664	
9	Yanık	Βελισσάριος	6	6624	Χριστιανοί
Σύνολο:			284,83	314452,32	

Ναχιγιές Μεγάλου Βαρδάρη

a/a	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Κίγε Νίτρου	Φόρος σε άσπρα	Κάτοικοι
1	Remil	Ραχώνα Γενιτσών	210	1050	Χριστιανοί
2	Davudça	Ελεούσα	168	840	Μουσουλμάνοι
3	Yahsılı	Ακροποταμιά	110,5	552,5	Μουσουλμάνοι
4	Balca		73,5	367,5	
5	Bozeç	Αθύρας	31,5	157,5	Χριστιανοί
6	Alakisa	Άγιοι Απόστολοι	21	105	Χριστιανοί
7	Reb τα τσιφλίκια Reb οι ραγιάδες	Ήλιόφωτο, Κιλκίς	21 21	105 105	Χριστιανοί
8	Mustafaca	Νέο Βασιλικό	63	315	Μουσουλμάνοι
9	Hazırlı με τα τσιφλίκια	Μεγάλη Βρύση, Κιλκίς	84	420	
10	Polatı	Πλατό	220,5	1102,5	Χριστιανοί
11-12	Klıdı μαζί με το İki Köy	Κλειδί και (·)	85	425	Χριστιανοί
13	Körfe Alı Efendi	(Κορυφή)	21	105	
14	Çınarlı Furnos	Τσινάφορο	63	315	Χριστιανοί
15	Furnos Kebir	Φούρνος	43	215	Χριστιανοί
16	Kara Kariye Furnos		42	210	
17	Kiremit	Κεραμίδι Κατερίνης	21	105	Χριστιανοί
18-19	Kulkallu οι άπιστοι με το Furnos Kulkallu οι μουσουλμάνοι	Κουφάλια	160 168	800 840	Χριστιανοί Μουσουλμάνοι
20	Suleymanlı	Στίβα Γενιτσών	16	80	Χριστιανοί
21	Konikono		16	80	Χριστιανοί
22	Kayalu	Βραχιά	120	600	Χριστιανοί
23	Kırcalar	Άδεντρο	31,5	157,5	Χριστιανοί
24	Lıpahova	Φύληριά Παιονίας	42	210	Χριστιανοί
25	Gıdahor μαζί με τους μοναχούς	Γιδά	126	630	Χριστιανοί
26	Torşılovo	Στάθης	52,5	262,5	Χριστιανοί
27	İkizler	Πολύπετρο	52,5	262,5	Μικτό
28	Tunba	Τούμπα	108,5	542,5	Χριστιανοί
29	Yaylacı	Νέα Χαλκηδών	31,5	157,5	Χριστιανοί
30	Suya Bakıcı	Λιβαδίτσα Γενιτσών	86,5	432,5	Χριστιανοί
31	Cangarova		21	105	
32	Ormanovo	Δασερό	63	315	Χριστιανοί
33	Gurbeş	Αγριοσυκιά	170,5	852,5	Χριστιανοί
34	Baba Köy τα τσιφλίκια Baba Köy οι άπιστοι με το τσιφλίκι του Mustafa	Μεσιά Γενιτσών	21 46	105 230	
35	Ağa				
36	Çeltikçi	Ρύζια	21	105	Χριστιανοί
37	Menteşeli	Έλλη Κουφαλίων	240,5	1202,5	Μουσουλμάνοι
38	Pederli ή Pedreli	Άγιος Πέτρος	126	630	Χριστιανοί
39	Lıtono	Λιτοβόι	31,5	157,5	Χριστιανοί
Σύνολο:			3050,5	15252,5	

Ναχιγιές Μικρού Βαρδάρη

a/a	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Κιγε Νίτρου	Φόρος σε άσπρα	Κάτοικοι
1	Vardarofça	Αξιοχώρι	58	290	Χριστιανοί
2	Nariş	Νέα Φιλαδελφειανά	37	185	Χριστιανοί
3	Gorgorik	Γοργώπη Παιονίας	42	210	Χριστιανοί
4	Kazı Köy	Βαθύλακος	525	2625	Χριστιανοί
5	Kamara	Καμάρα Δρυμού	42	210	Χριστιανοί
6	Gördine	Ξηροχώρι	262,5	1312,5	Χριστιανοί
7	Durmuslu	Κοίλωμα, Κιλκίς	63	315	Χριστιανοί
8	Yahyalı	Ακροπόταμος	84	420	Μικτό
9	Valkat	Καμποχώρι	21	105	Χριστιανοί
10	Boemtça οι ραγιάδες	Αξιούπολη	42	210	Χριστιανοί
11	Valavat ή Volovot	Νέα Σάντα	73,5	367,5	Μουσουλμάνοι
12	Anbar Köy	Μάντρες	52,5	262,5	Μικτό
13	Beraviça	Καστανερή	84	420	
14	Gabrava		15,5	77,5	
15	Karbin		21	105	
16	Tobçılar	Γέφυρα	147	735	Μικτό
17	Ahmadlı	Παλαιόκαστρο	31,5	157,5	Χριστιανοί
18	Şamlı	Λαχανόκηπος	10,5	52,5	Χριστιανοί
Σύνολο:			1612	8060	

Ναχιγιές Λαγκαδά

a/a	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Κιγε Νίτρου	Φόρος σε άσπρα	Κάτοικοι
1	Hortaç	Χορτιάτης	491	2455	Χριστιανοί
2	Arbori	Κορωνούδα	94,5	472,5	Μουσουλμάνοι
3	Dirmil	Δρυμός	273	1365	Χριστιανοί
4	Bağlıca	Μελισσοχώρι	367,5	1837,5	Χριστιανοί
5	Güneyna οι μουσουλμάνοι	(Εξαφανίστηκε)	42	210	Μουσουλμάνοι
	Güneyna οι άπιστοι	(Εξαφανίστηκε)	84	420	Χριστιανοί
6	Langaza οι μουσουλμάνοι	Λαγκαδάς	63	315	Μουσουλμάνοι
7	Islatina	Ζλατίνα	63	315	Μουσουλμάνοι
8	Silovo	Σκεπαστό	42	210	Μικτό
9	Erikli	Ηράκλεια	63	315	Μικτό
10	Koçkar	Γαλήνη	89	445	Μουσουλμάνοι
11	Saraçlı	Περιβολάκι	63	315	Μικτό
12	Vosani	Βύσανη Σερρών (:)	13	65	Χριστιανοί
13	Uhlamur	Φλαμούρι	63	315	Μουσουλμάνοι
14	Dramacık		10,5	52,5	
15	Kapucılar	Πυλαία	63	315	Μικτό
16	Pazarkah οι μουσουλμάνοι	Απολλωνία	31,5	157,5	Μουσουλμάνοι
Σύνολο:			1916	9580	

Ναχιγιές Παζαργκιάχ

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Araba	Κάτοικοι
1	Doğancı	Πρόχωμα Θεσ/νίκης	2	Μικτό
2	Virenos	Νικομηδινό	3	Χριστιανοί
3	Zaglıver	Ζαγκλιβέρι	6,5	Μικτό
4	Edremir ή Edremil	Αρδαμέρι	3,5	Χριστιανοί
5	Adam Köy	Αδάμ	4,5	Χριστιανοί
6	Girmen	Μεσόκωμο	1,5	Μουσουλμάνοι
7	Ravna	Πετροκέρασα	8,5	Μικτό
8	Lozik	Μελισσουργός	2	Μικτό
9	Kokala	Κοκαλού	2	Μικτό
10	Subatnik		12	Χριστιανοί
11	Sana	Σανά	4	Μικτό
12	Tumba	Δουμπιά	4,5	Χριστιανοί
13	Toplık	Γεροπλάτανος	3	Χριστιανοί
14	Livadic	Λιβιάδι	4,5	Χριστιανοί
15	Polyros	Πολύγυρος	13	Χριστιανοί
16	Virasta	Βραστά	5	Χριστιανοί
17	Kahvia Oromilia		2,5	
18	Nikit	Νικήτη	8	Χριστιανοί
19	Şika	Συκιά	3	Χριστιανοί
20	Partinona	Παρθενών	1,5	Χριστιανοί
21	Reşidnik	Άγιος Πρόδρομος	2	Χριστιανοί
22	Dadikos		2	Χριστιανοί
23	Vavdos	Βάβδος	7	Χριστιανοί
24	Pestriye	Περιστέρα	4	Χριστιανοί
25	Lanca	Λίμνη	2	Μικτό
26	Beravita ή Piravita		2	
27	Aya Nikola	Άγιος Νικόλαος	6	Χριστιανοί
28	Gumenic	Στίβος	3	Μικτό
29	Lokovo	Ταξιάρχης	4	Χριστιανοί
30	Pazarkah	Απολλωνία	2	Μικτό
Σύνολο:			128,5	

Ναχιγιές Μεγάλου Βαρδάρη

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Araba	Κάτοικοι
1	Sarıca	Βαλτοχώρι	2	Χριστιανοί
2	Remil	Ραχώνα Γενιτσών	4,5	Χριστιανοί
3	Yahşılı	Ακροποταμιά	3	Μουσουλμάνοι
4	Balca		2	
5	Alakısa οι άπιστοι	Άγιοι Απόστολοι	2	Χριστιανοί
6	Davudça	Ελεούσα	4	Μουσουλμάνοι
7	Reb	Ήλιόφωτο, Κιλκίς	2	Μικτό
8	Mustafaca	Νέο Βασιλικό	3	Μουσουλμάνοι
9	Hazırlı	Μεγάλη Βρύση, Κιλκίς	2,5	Χριστιανοί
10	Polatı	Πλατύ	6	Χριστιανοί
11	Klıdı	Κλειδί	1	Χριστιανοί
12	Kırcalar	Άδεντρο	1	Χριστιανοί
13	Çınarlı Furnos	Τσινάφορο	1,5	Χριστιανοί
14	Furnos Kebir	Φούρνος	1,5	Χριστιανοί
15	Kara Kariye Furnos		1,5	
16	Kulkallu οι άπιστοι	Κουφάλια	5	Χριστιανοί
	Kulkallu οι μουσουλμάνοι		5,5	Μουσουλμάνοι
17	Kayalu	Βραχιά	4	Χριστιανοί
18	Lıpahova	Φιλυριά Παιονίας	2	Χριστιανοί
19	Gıdahor	Γιδά	2	Χριστιανοί
20	Iskinat		1,5	
21	İkizler	Πολύπετρο	1,5	Μικτό
22	Yaylacı	Νέα Χαλκηδών	1	Χριστιανοί
23	Suya Bakıcı	Λιβαδίτσα Γενιτσών	1,5	Χριστιανοί
24	Ormanovo	Δασερό	1	Χριστιανοί
25	Gurbeş	Αγριοσυκιά	4	Χριστιανοί
26	Baba Köy τα τσιφλίκια	Μεσιά Γενιτσών	2	
27	Baba Köy οι άπιστοι με το τσιφλίκι του Mustafa Ağa		2	
28	Menteşeli	Έλλη Κουφαλιών	7,5	Μουσουλμάνοι
29	Pederli ή Pedreli	Άγιος Πέτρος	3	Χριστιανοί
30	Lıtovo	Λιτοβόι	1	Χριστιανοί
31	Salsalu	Κληματαριά, Κιλκίς (:)	2	
32	Leftohor	Λεπτοκαρυά	27,5	Χριστιανοί
33	Yundoğlanı	Ανατολικό	1	Χριστιανοί
34	Tanrı Vırmişlı	Ξηρόρρεμα	1	Μικτό
35	Ağac-ı Ayak		1,5	Χριστιανοί
36	İlhanlı		3	Χριστιανοί
37	Sungurlar		2	Χριστιανοί
	Sungurlar οι μουσουλμάνοι		1	Μουσουλμάνοι
38	Körfe Alı Efendi	(Κορυφή)	1	
39	(μη αναγνώσιμο)		13	
40	(μη αναγνώσιμο)		1	
41	Çulhalar	Παρθένιο	1	Χριστιανοί
42	Torşilovo	Στάθης	1	Χριστιανοί
43	Konikovo		1	Χριστιανοί
44	Bozeç	Αθύρας	1	Χριστιανοί
45	Kiremit	Κεραμίδι Κατερίνης	2	Χριστιανοί
Σύνολο:			142	

Ναχιγιές Μικρού Βαρδάρη

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Araba	Κάτοικοι
1	Nariş	Νέα Φιλαδελφειανά	2,5	Χριστιανοί
2	Gorgopik	Γοργώπη Παιονίας	3	Χριστιανοί
3	Kazı Köy	Βαθύλακος	13	Χριστιανοί
4	Kamara	Καμάρα Δρυμού	4	Χριστιανοί
5	Gördine	Ξηροχώρι	8	Χριστιανοί
6	Durmuslu	Κοίλωμα, Κιλκίς	2,5	Χριστιανοί
7	Yahyalı	Ακροπόταμος	3	Μικτό
8	Valkat	Καμποχώρι	2	Χριστιανοί
9	Valavat ή Volovot	Νέα Σάντα	2	Μουσουλμάνοι
10	Anbar Köy	Μάντρες	2	Μικτό
11	Kavaklı οι άπιστοι	Άγιος Αθανάσιος	3	Χριστιανοί
12	Sarımur	(Εξαφανίστηκε)	1	
13	Harman Köy	Ελευθέρια	2	Χριστιανοί
14	Gırdabor	Πεντάλοφος	8	Χριστιανοί
15	Izvor	Πηγή Παιονίας	1	Χριστιανοί
16	Boemtça οι ραγιάδες	Αξιούπολη	2	Χριστιανοί
17	Ahmadlı	Παλαιόκαστρο	2	Χριστιανοί
18	Vardarofça	Αξιοχώρι	2	Χριστιανοί
19	Beraviça	Καστανερή	2	
Σύνολο:			65	

Ναχιγιές Λαγκαδά

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Araba	Κάτοικοι
1	Hortaç	Χορτιάτης	13	Χριστιανοί
2	Arbori	Κορωνούδα	2,5	Μουσουλμάνοι
3	Dırmıl	Δρυμός	5	Χριστιανοί
4	Bağlıca	Μελισσοχώρι	9,5	Χριστιανοί
5	Güneyna οι μουσουλμάνοι	(Εξαφανίστηκε)	2,5	Μουσουλμάνοι
	Güneyna οι χριστιανοί		3,5	Χριστιανοί
6	Langaza οι μουσουλμάνοι	Λαγκαδάς	2,5	Μουσουλμάνοι
7	İslatına	Ζλατίνα	2,5	Μουσουλμάνοι
8	Silovo	Σκεπαστό	1,5	Μικτό
9	Erikli	Ηράκλεια	2	Μικτό
10	Koçkar	Γαλήνη	2	Μουσουλμάνοι
11	Ayvathı	Λητή	12	Χριστιανοί
12	Uhlamur	Φλαμούρι	1,5	Μουσουλμάνοι
13	AyVasil	Άγιος Βασίλειος	1	Χριστιανοί
14	Layna	Λαγυνά	3,5	Χριστιανοί
15	Baş Köy		3	
16	Güvezna	Άσσηρος	6,5	Μικτό
17	Lahana	Λαχανάς	8,5	Μουσουλμάνοι
18	Lıgovan ή Nıgovan	Ξυλόπολη	4	Μικτό
19	Yanık	Βελισσάριος	2,5	Χριστιανοί
20	Karıbça	Χλωρονομή	2	
21	Lenbet	Νέα Ευκαρπία	1	Χριστιανοί
22	Hoyrot	Χωρούδα	7,5	Χριστιανοί
23	Berava	Βερτίσκοκ	7,5	Χριστιανοί
24	Evrençik		1	
25	Kara Hüsein	Πολίχνη	1	Χριστιανοί
26	Mırava	Βερτίσκοκ	2	Μικτό
27	Saraçlı	Περιβολάκι	1,5	Μικτό
28	Zarava	Νικόπολη Λαγκαδά	4,5	Χριστιανοί

Σύνολο:

117

Ναχιγιές Μπογντάν

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Araba	Κάτοικοι
1	Balafça	Κολχικό	9	Μικτό
2	Visoka	Όσσα	10	Μικτό
3	Girmiş	Κρύα Νερά	6,5	Μουσουλμάνοι
4	Virasta	Βραστά	3	Μουσουλμάνοι
5	Çernik	Αρετή	4	
6	Suha	Σωχός	13	Μικτό
7	Kanca	Ανοιξιά	1	
8	Maslar	Αρεθούσα	5	Μικτό
9	Istefania	Στεφάνια	2	Μουσουλμάνοι
10	Istavros	Σταυρός	2	Χριστιανοί
Σύνολο:			55,5	

Ναχιγιές Μεγάλου Βαρδάρη

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Πρόβατα	Φόρος σε άσπρα	Κάτοικοι
1	Remil	Ραχώνα Γενιτσών	106	6943	Χριστιανοί
2	Davudça	Ελεούσα	80	5240	Μουσουλμάνοι
3	Yahşılı	Ακροποταμιά	59	3864,5	Μουσουλμάνοι
4	Maıça		20	1310	
5	Alakisa	Άγιοι Απόστολοι	10	655	Μικτό
6	Reb τα τσιφλίκια	Ήλιόφωτο, Κιλκίς	11	720,5	
	Reb οι άπιστοι με το τσιφλίκι του Mustafa Ađa		11	720,5	
7	(μη αναγνώσιμο)		50	3275	
8	Kara Kariye Furnos		23	1506,5	
9	Hazirli με τα τσιφλίκια	Μεγάλη Βρύση, Κιλκίς	42	2751	
10	Polati	Πλατό	114	7467	Χριστιανοί
11	Litovo	Λιτοβόι	18	1179	Χριστιανοί
12	Klıdı	Κλειδί	50	3275	Χριστιανοί
13	Körfe Alı Efendi	(Κορυφή)	7	458,5	
14	Çınarlı Furnos	Τσινάφορο	42	2751	Χριστιανοί
15	Furnos Kebir	Φούρνος	33	2161,5	Χριστιανοί
16	Kiremit	Κεραμίδι Κατερίνης	11	720,5	Χριστιανοί
17	Kulkallu οι άπιστοι	Κουφάλια	82	5371	Χριστιανοί
	Kulkallu οι μουσουλμάνοι		86	5633	Μουσουλμάνοι
18	Suleymanlı	Στίβα Γενιτσών	12	786	Χριστιανοί
19	Konıkovo		11	720,5	Χριστιανοί
20	Kayalu	Βραχιά	60	3930	Χριστιανοί
21	Lıpahova	Φιλυριά Παιονίας	21,5	1408,25	Χριστιανοί
22	Kırcalar	Άδεντρο	10	655	Χριστιανοί
23	Torşilovo	Στάθης	27	1768,5	Χριστιανοί
24	İkizler	Πολύπετρο	27	1768,5	Μικτό
25	Tunba	Τούμπα	8,5	556,75	Χριστιανοί
26	Yaylacı	Νέα Χαλκηδών	16,5	1080,75	Χριστιανοί
27	Suya Bakıcı	Λιβαδίτσα Γενιτσών	42	2751	Χριστιανοί
28	Cangarova		15	982,5	
29	Ormanovo	Δασερό	31,5	2063,25	Χριστιανοί
30	Gurbeş	Αγριοσυκιά	86	5633	Χριστιανοί
31	Baba Köy τα τσιφλίκια	Μεσιά Γενιτσών	10,5	687,75	
32	Baba Köy οι άπιστοι		21	1375,5	Χριστιανοί
33	Çeltikçi	Ρόζια	12	786	Χριστιανοί
34	Menteşeli	Έλλη Κουφαλίων	132	8646	Μουσουλμάνοι
35	Pederli ή Pedreli	Άγιος Πέτρος	68,5	4486,75	Χριστιανοί
36	Tanrı Vırmişli	Ξηρόρρεμα	5	327,5	Μικτό
37	Salsalu	Κληματαριά, Κιλκίς (;)	33	2161,5	
38	Lılovo	Άγιος Αντώνιος, Κιλκίς	55	3602,5	
39	Ađac-ı Ayak		35	2292,5	Χριστιανοί
40	Yundođlanı	Ανατολικό	20	1310	Χριστιανοί
41	Bozeç	Αθύρας	17	1113,5	Χριστιανοί
	Σύνολο:		1632	106896	

Ναχιγιές Μικρού Βαρδάρη

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Πρόβατα	Φόρος σε άσπρα	Κάτοικοι
1	Izvor	Πηγή Παιονίας	10,5	687,75	Χριστιανοί
2	Vardarofça	Αξιοχώρι	30	1965	Χριστιανοί
3	Nariş	Νέα Φιλαδελφειανά	19	1244,5	Χριστιανοί
4	Kazi Köy	Βαθύλακος	276	18078	Χριστιανοί
5	Gorgopik	Γοργώπη Παιονίας	26	1703	Χριστιανοί
6	Kamara	Καμάρα Δρυμού	17	1113,5	Χριστιανοί
7	Gördine	Ξηροχώρι	138,5	9071,75	Χριστιανοί
8	Yahyalı	Ακροπόταμος	45	2947,5	Μικτό
9	Valkat	Καμποχώρι	11	720,5	Χριστιανοί
10	Boemça οι άπιστοι	Αξιούπολη	21,5	1408,25	Χριστιανοί
11	Valavat ή Volonot	Νέα Σάντα	37	2423,5	Μουσουλμάνοι
12	Anbar Köy	Μάντρες	26	1703	Μικτό
13	Beraniça	Καστανερή	48	3144	
14	Durmuslu	Κοίλωμα, Κιλκίς	31,5	2063,25	Χριστιανοί
15	Gabrava		8	524	
16	Tobçilar	Γέφυρα	90	5895	Μικτό
17	Ahmadlı	Παλαιόκαστρο	16	1048	Χριστιανοί
18	(μη αναγνώσιμο)		5,5	360,25	
19	Kavaklı οι άπιστοι	Άγιος Αθανάσιος	51	3340,5	Χριστιανοί
20	(μη αναγνώσιμο)		5,5	360,25	
21	Karbin		10	655	
22	(μη αναγνώσιμο)		149	9759,5	
Σύνολο:			1072	70216	

Ναχιγιές Λαγκαδά

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Πρόβατα	Φόρος σε άσπρα	Κάτοικοι
1	Arbori	Κορωνούδα	47	3078,5	Μουσουλμάνοι
2	Dirmil	Δρυμός	135	8842,5	Χριστιανοί
3	Bağlıca	Μελισσοχώρι	186	12183	Χριστιανοί
4	Güneyna οι μουσουλμάνοι	(Εξαφανίστηκε)	22	1441	Μουσουλμάνοι
	Güneyna οι άπιστοι		43	2816,5	Χριστιανοί
5	Islatina	Ζλατίνα	31,5	2063,25	Μουσουλμάνοι
6	Silovo	Σκεπαστό	21	1375,5	Μικτό
7	Erikli	Ηράκλεια	33	2161,5	Μικτό
8	Koçkar	Γαλήνη	45	2947,5	Μουσουλμάνοι
9	Saraçlı	Περιβολάκι	32	2096	Μικτό
10	Vosani	Βύσανη Σερρών (;)	7	458,5	
11	Uhlamur	Φλαμούρι	32	2096	Μουσουλμάνοι
12	Dramacık		5,5	360,25	
13	Lenbet	Νέα Ευκαρπία	21	1375,5	Χριστιανοί
14	Çernik στο Μπογοντάν	Αρετή	20	1310	
15	Bulaslı	Εξάλοφος	168	11004	Μουσουλμάνοι
16	Sarıyar	Χρυσανγή	96	6288	
17	Aya Mama στην Καλαμαριά	Άγιος Μάμας	85	5567,5	Μικτό
18	Pazarkah οι μουσουλμάνοι (kazi ;)	Απολλωνία	35	2292,5	Μουσουλμάνοι
Σύνολο:			1065	69757,5	

Ναχιγιές Παζαργκιάχ

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Aya Nikola	Άγιος Νικόλαος	1225	Χριστιανοί
2	Metangiç	Μεταγκίτσι	370	Χριστιανοί
3	Virasta	Βραστά	920	Χριστιανοί
4	Beravita ή Piravita		460	
5	Lokovo	Ταξιάρχης	800	Χριστιανοί
6	Reşidnik	Άγιος Πρόδρομος	290	Χριστιανοί
7	Tumba	Δουμπιά	600	Χριστιανοί
8	Girmen	Μεσόκωμο	270	Μουσουλμάνοι
9	Lozik	Μελισσουργός	460	Μικτό
10	Kokala	Κοκαλού	485	Μικτό
11	Pazarkah	Απολλωνία	475	Μικτό
12	Lanca	Λίμνη	285	Μικτό
13	Zagliver	Ζαγκλιβέρι	1150	Μικτό
14	Edremir ή Edremil	Αρδαμέρι	650	Χριστιανοί
15	Pestriye	Περιστέρα	628	Χριστιανοί
16	Livadic	Λιβάδι	595	Χριστιανοί
17	Ravna	Πετροκέρασα	2220	Μικτό
18	Galaça	Γαλάτιστα	3580	Χριστιανοί
19	Dadikos		60	Χριστιανοί
20	Vavdos	Βάβδος	1230	Χριστιανοί
21	Adam Köy	Αδάμ	790	Χριστιανοί
22	Doğancı	Πρόχωμα Θεσ/νίκης	330	Χριστιανοί
23	Virenos	Νικομηδινό	570	Χριστιανοί
24	Gumenic	Στίβος	280	Μικτό
25	Leskono	Τρία Έλατα (:)	220	
	Doğancı οι μουσουλμάνοι		170	Μουσουλμάνοι
26	Sana	Σανά	300	Μικτό
Σύνολο:			19413	

Ναχιγιές Μπογνάν

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Balafça	Κολχικό	3660	Μικτό
2	Visoka	Όσσα	4140	Μικτό
3	Çernik	Αρετή	1110	
4	Suha	Σωχός	4900	Μικτό
5	Girmiş	Κρύα Νερά	2910	Μουσουλμάνοι
6	Kanca	Ανοιξιά	160	
7	Lanca	Λίμνη	370	Μουσουλμάνοι
8	Istefania	Στεφάνια	1186	Μουσουλμάνοι
9	Maslar	Αρεθούσα	1186	Μουσουλμάνοι
	Maslar οι άπιστοι		1305	Χριστιανοί
10	Gölbaşı	Ακρολιμνιά	318	Χριστιανοί
11	Virasta	Βραστά	610	Μουσουλμάνοι
Σύνολο:			21855	

Ναχιγιές Παζαργκιάχ

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Pestriye	Περιστέρα	8325	Χριστιανοί
2	Livadic	Λιβάδι	6845	Χριστιανοί
3	Dadikos		1480	Χριστιανοί
4	Vavdos	Βάβδος	11100	Χριστιανοί
5	Kayacik	Παλαιόκαστρο	2220	Χριστιανοί
6	Polygos	Πολύγυρος	18500	Χριστιανοί
7	Kalivia		3700	
8	Nikit	Νικήτη	8325	Χριστιανοί
9	Şika	Συκιά	7585	Χριστιανοί
10	Partinona	Παρθενών	740	Χριστιανοί
11	Aya Nikola	Άγιος Νικόλαος	7215	Χριστιανοί
12	Metangiç	Μεταγκίτσι	1850	Χριστιανοί
13	Pıravita ή Beravita		4810	Χριστιανοί
14	Virasta	Βραστά	9250	Χριστιανοί
15	Lokono	Ταξιάρχης	8140	Χριστιανοί
16	Subatnik		14800	Χριστιανοί
17	Toplık	Γεροπλάτανος	4440	Χριστιανοί
18	Leskonno	Τρία Έλατα (;)	925	
19	Lozik	Μελισσουργός	3700	Μικτό
20	Kokala οι άπιστοι και μουσουλμάνοι	Κοκαλού	2775	Μικτό
21	Pazarkah οι μουσουλμάνοι Pazarkah οι άπιστοι	Απολλωνία	2590	Μουσουλμάνοι
22	Lanca	Λίμνη	3885	Χριστιανοί
	Lanca οι μουσουλμάνοι		3515	Χριστιανοί
			555	Μουσουλμάνοι
23	Gumenic	Στίβος	4810	Μικτό
24	Doğanci	Πρόχωμα, Θεσ/νίκης	4625	Μικτό
25	Virenos	Νικομηδινό	7400	Χριστιανοί
	Virenos οι μουσουλμάνοι		555	Μουσουλμάνοι
26	Edremir ή Edremil	Αρδαμέρι	5180	Χριστιανοί
27	Zagliver	Ζαγκλιβέρι	14800	Μικτό
28	Adam Köy	Αδάμ	10175	Χριστιανοί
	Adam Köy οι μουσουλμάνοι		555	Μουσουλμάνοι
29	Sana	Σανά	4810	Χριστιανοί
30	Tumba	Δουμπιά	8695	Χριστιανοί
31	Ravna	Πετροκέρασα	16650	Μικτό
	Sana οι μουσουλμάνοι		555	Μουσουλμάνοι
32	Kiremit	Κεραμίδι	2220	Χριστιανοί
33	Galaça	Γαλάτιστα	24350	Χριστιανοί
34	Reşidnik	Άγιος Πρόδρομος	2035	Χριστιανοί
	Σύνολο:		244685	

Ναχιγιές Μεγάλου Βαρδάρη

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Yundođlanı	Ανατολικό	14800	Χριστιανοί
2	Leftohor	Λεπτοκαρυά	22200	Χριστιανοί
3	Kiremit	Κεραμίδι Κατερίνης	2775	Χριστιανοί
4	Çınarlı Furnos	Τσινάφορο	2220	Χριστιανοί
5	Kara Kariye Furnos		1480	
	Körfe Alı Efendi	(Κορυφή)	2220	
6	Gıdahor με τους Μοναχούς	Γιδά	3330	Χριστιανοί
7	Polati	Πλατύ	12620	Χριστιανοί
8	Kırcalar	Άδεντρο	1280	Χριστιανοί
9-10	Kayalı με το Canbazlı	Βραχιά και (;)	4070	Χριστιανοί
11	Mustafaca	Νέο Βασιλικό	3700	Μουσουλμάνοι
	Sungurlar Ibrahim Efendi		740	
	Sungurlar Koçu Bey		925	
12	Çulhalar	Παρθένιο	925	Χριστιανοί
13	İlhanlı		3700	Χριστιανοί
14	Salsalu	Κληματαριά, Κυκίς (;)	925	
15	Yaylacı	Νέα Χαλκηδών	1110	Χριστιανοί
16	Menteşeli	Έλλη Κουφαλίων	7400	Μουσουλμάνοι
17	Davudça	Ελεούσα	5550	Μουσουλμάνοι
18	Yahsılı	Ακροποταμιά	3885	Μουσουλμάνοι
19	Malca		1110	
20	Furnos Kebir	Φούρνος	2220	Χριστιανοί
21	Çeltikçi Hisey Ibrahim Efendi		740	
22	Çeltikçi Lutfi Zade		925	
23	Çeltikçi Turı Mustafa		555	
24	Alakısali	Άγιοι Απόστολοι	925	Χριστιανοί
25	Hazırlı	Μεγάλη Βρύση, Κυκίς	3330	Χριστιανοί
26	Kulkallu	Κουφάλια	7400	Μουσουλμάνοι
	Kulkallu οι άπιστοι		7030	Χριστιανοί
27	Suya Bakıcı	Λιβαδίτσα, Γενιτσών	3330	Χριστιανοί
28	Remil	Ραχώνα Γενιτσών	2960	Χριστιανοί
29	Gurbeş	Αγριοσυκιά	5550	Χριστιανοί
30	Lıpahova	Φιλυριά, Παιονίας	3700	Χριστιανοί
31	Lılovo	Άγιος Αντώνιος, Κυκίς	12025	Χριστιανοί
32	Lapra (Ahmed) Ağa	Λάπρα	1110	Χριστιανοί
33	Torşilovo	Στάθης	1850	Χριστιανοί
34	Tumba	Τούμπα	2220	Χριστιανοί
35	Reb	Ήλιόφατο, Κυκίς	1850	Μικτό
36	İkizler	Πολύπετρο	3330	Μικτό
37	Konıkono		740	Χριστιανοί
38	Baba Köy	Μεσιά Γενιτσών	4625	Μικτό
39	Pederli ή Pedreli	Άγιος Πέτρος	3700	Χριστιανοί
40	Ağac-ı Ayak		1295	Χριστιανοί
41	Tanrı Vırmışlı	Ξηρόρρεμα	925	Μικτό
42	Lapra Alı Efendi	Λάπρα	1110	
43	Kulapanca	Κύμινα	1850	Χριστιανοί
44	Yundcılar	Κύμινα	7770	Χριστιανοί
45	Ormanovo	Δασερό	2405	Χριστιανοί
46	Cangarova		1110	
47	Suleymanlı	Στίβα Γενιτσών	925	Χριστιανοί
48	Kargılık	Καλαμωτό	925	
49	Bozeç	Αθύρας	3145	Χριστιανοί
50	Klıdı	Κλειδί	2220	Χριστιανοί
Σύνολο:			190760	

Ναχιγιές Μικρού Βαρδάρη

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Όνομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Harman Köy	Ελευθέρια	1850	Χριστιανοί
2	Dudilar	Διαβατά Θεσ/νίκης	925	Χριστιανοί
3	Gırdabor	Πεντάλοφος	14800	Χριστιανοί
4	Nariş	Νέα Φιλαδελφειανά	1850	Χριστιανοί
5	Valavat ή Volovot	Νέα Σάντα	2220	Μουσουλμάνοι
6	Kamara	Καμάρα, Δρυμού	4255	Χριστιανοί
7	Anbar Köy	Μάντρες	3145	Μικτό
8	Gördine	Ξηροχώρι	9250	Χριστιανοί
9	Kazı Köy	Βαθύλακος	19425	Χριστιανοί
10	Sarımur	(Εξαφανίστηκε)	740	
11	Kavaklı οι άπιστοι	Άγιος Αθανάσιος	2775	Χριστιανοί
	Kavaklı οι μουσουλμάνοι		3700	Μουσουλμάνοι
12	Durmuslu	Κοίλωμα, Κιλκίς	2775	Χριστιανοί
13	Yahyalı	Ακροπόταμος	3700	Μικτό
14	Şamlı	Λαχανόκηπος	370	Χριστιανοί
15	Vardarofça	Αξιοχώρι	1110	Χριστιανοί
16	Ahmadlı	Παλαιόκαστρο	1665	Χριστιανοί
17	Valkat	Καμποχώρι	4625	Χριστιανοί
18	Gorgorık	Γοργώπη Παιονίας	4440	Χριστιανοί
19	Boemtça οι άπιστοι	Αξιούπολη	2775	Χριστιανοί
20	Gabrava		185	
21	Hanlı Araplı	Ν. Μαγνησία	1480	Χριστιανοί
22	Tekyeli	Σίνδος	3700	Μικτό
23	Yeni Köy	Νεοχωρούδα	6290	Χριστιανοί
24	Bınarca	Καραβίας	2590	Χριστιανοί
25	Tobçılar	Γέφυρα	4255	Μικτό
26	Beraniça	Καστανερή	1850	
27	Karbin		925	
28	Bostanlı Araplı		3145	
29	Davud Balı	Ωραιόκαστρο	4625	Χριστιανοί
Σύνολο:			115440	

Ναχιγιές Λαγκαδά

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Kara Hüsein	Πολίχνη	1665	Χριστιανοί
2	Lenbet	Νέα Ευκαρπία	555	Χριστιανοί
3	Hortaç	Χορτιάτης	13875	Χριστιανοί
4	Luna		740	Χριστιανοί
5	AyVasil	Άγιος Βασίλειος	2775	Χριστιανοί
6	Istanova	(Εξαφανίστηκε)	740	Χριστιανοί
7	Layna οι άπιστοι Layna οι μουσουλμάνοι	Λαγυνά	3700 925	Χριστιανοί Μουσουλμάνοι
8	Ayvatlı	Λητή	29600	Χριστιανοί
9	Dırmil	Δρυμός	11100	Χριστιανοί
10	Bağlıca	Μελισσοχώρι	22200	Χριστιανοί
11	Güneyna οι μουσουλμάνοι Güneyna οι άπιστοι	(Εξαφανίστηκε)	2590 4995	Μουσουλμάνοι Χριστιανοί
12	Tumba	Τούμπα	925	Χριστιανοί
13	Güvezna οι μουσουλμάνοι Güvezna οι άπιστοι	Άσσηρος	2960 14800	Μουσουλμάνοι Χριστιανοί
14	Karibça	Χλωρονομή	2220	
15	Saraçlı	Περιβολάκι	2220	Μικτό
16	Erikli	Ηράκλεια	2775	Μικτό
17	Langaza τα τσιφλίκια	Λαγκαδάς	3145	Μικτό
18	Koçkar	Γαλήνη	5180	Μουσουλμάνοι
19	Zarava	Νικόπολη Λαγκαδά	4995	Χριστιανοί
20	Berava	Βερτίσκος	9990	Χριστιανοί
21	Hoyrot	Χωρούδα	10175	Χριστιανοί
22	Uhlamur	Φλαμούρι	5550	Μουσουλμάνοι
23	Baş Köy		4625	
24	Lahana	Λαχανάς	17020	Μουσουλμάνοι
25	Ligovan ή Nıgovan	Ξυλόπολη	4625	Μικτό
26	Arborı	Κορωνούδα	3515	Μουσουλμάνοι
27	Islatina	Ζλατίνα	2775	Μουσουλμάνοι
28	Kavalar	Καβαλάρι	2590	Μικτό
29	Silovo	Σκεπαστό	925	Μικτό
30	Yund Kolu (?)		370	
31	Evrencik		555	
32	Mirava	Βερτίσκος	3885	Μικτό
33	Yanık	Βελισσάριος	3330	Χριστιανοί
34	Bulaslı	Εξάλοφος	9250	Μουσουλμάνοι
35	Sarıyar	Χρυσανγή	5550	
Σύνολο:			219410	

Ναχιγιές Μπογνάν

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Balafça	Κολχικό	14800	Χριστιανοί
	Balafça οι μουσουλμάνοι		1850	Μουσουλμάνοι
2	Visoka	Όσσα	22200	Μικτό
3	Girmic	Κρύα Νερά	15355	Μουσουλμάνοι
4	Çernik	Αρετή	7400	
5	Suha	Σωχός	25715	Μικτό
6	Kanca	Ανοιξιά	1110	
7	Istefania	Στεφάνια	4875	Μουσουλμάνοι
8	Lanca	Λίμνη	1665	Μουσουλμάνοι
9	Maslar	Αρεθούσα	3700	Μουσουλμάνοι
	Maslar οι άπιστοι		5365	Χριστιανοί
10	Virasta	Βραστά	6475	Μουσουλμάνοι
11	Istavroz	Σταυρός	2775	Χριστιανοί
12	Gulbagli (?)		1110	
13	Kısalı τα τσιφλίκια	Προφήτης	370	
14	Çiflik Ibrahim Efendi		370	
	Σύνολο:		115135	

Ναχιγιές Καλαμαριάς

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Aranomi	Επανομή	7400	Χριστιανοί
2	Zunbat	Τρίλοφος	7770	Μικτό
	Zunbat το τσιφλίκι		370	
3	Vasilika	Βασιλικά	7770	Χριστιανοί
4	Mesmer	Μεσημέρι	5550	Μικτό
5	Üç Ev	Νεοχώρι	2775	Μικτό
6	Portarya	Πορταριά	4070	Μουσουλμάνοι
	Portarya το τσιφλίκι		2220	
7	Rızona οι άπιστοι	Πισώνα	1480	Χριστιανοί
	Rızona τα τσιφλίκια		1295	
8	Maryana	Μαριανά	3330	
9	Uzun Ali	Πλαγιάρι	3330	Μικτό
10	Maçarlık	Μαντζάρηδες	925	Χριστιανοί
11	Kapucilar	Πυλαία	2225	Μικτό
12	Kalarinos	Γαλαρηνός	3330	Χριστιανοί
	Kalarinos τα τσιφλίκια		185	
13	Kara Burun Ali Ağa και Atman Ağa	Καρά Μπουρνού	2220	Χριστιανοί
14	Bağçeli και Başkı/Yaşlı(;))	Νέοι Επιβάτες και (;	1110	Χριστιανοί
15	Çiflik Kapudan		555	
16	Kırna	Κρήνη (;	2960	Χριστιανοί
17	Yeni Köy	Αγία Παρασκευή	925	Χριστιανοί
18	Mıryofita και τα τσιφλίκια	Μυριόφυτο	3330	Χριστιανοί
19	Aya Mama	Άγιος Μάμας	5550	Μικτό
20	Balı Halife		555	
	Σύνολο:		71230	

Πληρώνουν κατ' αποκοπή και οι εξής περιοχές:

α/α	Όνομασία	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα
1	Derun-ı Şehri	Οι κάτοικοι της Θεσσαλονίκης	280275
2	Ayanoros	Άγιο Όρος	37000
3	Sidrekarısı (Τα Σιδηροκάυσια)		35150
4	Cezire-i Kesendire	Χερσ. Κασσάνδρας	35150

Σύνολο:

387575

Ναχιγιές Παζαργκιάχ

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Pestriye	Περιστέρα	13500	Χριστιανοί
2	Livadic	Λιβάδι	11100	Χριστιανοί
3	Vavdos	Βάβδος	18000	Χριστιανοί
4	Dadikos		2400	Χριστιανοί
5	Kayacik	Παλαιόκαστρο	3600	Χριστιανοί
6	Polygos	Πολύγυρος	30000	Χριστιανοί
7	Kalivna		6000	
8	Nikit	Νικήτη	13500	Χριστιανοί
9	Şika	Συκιά	12300	Χριστιανοί
10	Partinona	Παρθενών	1200	Χριστιανοί
11	Aya Nikola	Άγιος Νικόλαος	11700	Χριστιανοί
12	Metangiç	Μεταγκίτσι	3000	Χριστιανοί
13	Beravita ή Piravita		7800	
14	Virasta	Βραστά	15000	Χριστιανοί
15	Lokono	Ταξιάρχης	13200	Χριστιανοί
16	Subatnik		24000	Χριστιανοί
17	Toplik	Γεροπλάτανος	7200	Χριστιανοί
18	Leskono	Τρία Έλατα (;)	1500	
19	Lozik μαζί με τους μουσουλμάνους	Μελισσουργός	6000	Μικτό
20	Kokala	Κοκαλού	4500	Μικτό
21	Pazarkah οι μουσουλμάνοι	Απολλωνία	4200	Μουσουλμάνοι
	Pazarkah οι άπιστοι		6300	Χριστιανοί
22	Lanca	Λίμνη	5700	Χριστιανοί
	Lanca οι μουσουλμάνοι		900	Μουσουλμάνοι
23	Gumenic	Στίβος	7800	Μικτό
24	Doğanci	Πρόχωμα Θεσ/νίκης	6000	Μικτό
25	Virenos	Νικομηδινό	12000	Χριστιανοί
	Virenos οι μουσουλμάνοι		900	Μουσουλμάνοι
26	Edremir ή Edremil	Αρδαμέρι	8400	Χριστιανοί
27	Zagliver	Ζαγκλιβέρι	30900	Μικτό
28	Adam Köy	Αδάμ	16500	Χριστιανοί
	Adam Köy οι μουσουλμάνοι		900	Μουσουλμάνοι
29	Sana	Σανά	7800	Χριστιανοί
	Sana οι μουσουλμάνοι		900	Μουσουλμάνοι
30	Tumba	Δουμπιά	14100	Χριστιανοί
31	Ravna	Πετροκέρασα	27000	Μικτό
32	Kiremit	Κεραμίδι	3600	Χριστιανοί
33	Galaça	Γαλάτιστα	39000	Χριστιανοί
34	Reşidnik	Άγιος Πρόδρομος	3300	Χριστιανοί
Σύνολο:			401700	

Ναχιγιές Μεγάλου Βαρδάρη

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Yundoğlanı	Ανατολικό	24000	Χριστιανοί
2	Leftohor	Λεπτοκαρυά	36000	Χριστιανοί
3	Kiremit	Κεραμίδι Κατερίνης	4500	Χριστιανοί
4	Çınarlı Furnos	Τσινάφορο	3600	Χριστιανοί
5	Kara Kariye Furnos		2400	
6	Körfe Alı Efendi	(Κορυφή)	3600	
7	Gıdahor με τους Μοναχούς	Γιδά	5400	Χριστιανοί
8	Polati	Πλατό	20400	Χριστιανοί
9	Kırcalar	Άδεντρο	2400	Χριστιανοί
10	Kayalı	Βραχιά	6800	Χριστιανοί
11	Mustafaca	Νέο Βασιλικό	6000	Μουσουλμάνοι
12	Sungurlar Ibrahim Efendi		1200	
13	Sungurlar Koçu Bey		1500	
14	Çulhalar	Παρθένιο	1500	Χριστιανοί
15	İlhanlı		6000	Χριστιανοί
16	Salsalu	Κληματαριά, Κιλκίς (;)	1500	
17	Yaylacı	Νέα Χαλκηδών	1800	Χριστιανοί
18	Menteşeli	Έλλη Κουφαλίων	12000	Μουσουλμάνοι
19	Davudça	Ελεούσα	9000	Μουσουλμάνοι
20	Yahsılı	Ακροποταμιά	6300	Μουσουλμάνοι
21	Malca		1800	
22	Furnos Kebir	Φούρνος	3600	Χριστιανοί
23	Çeltikçi Lutfi Zade	Ρύζια	1500	Χριστιανοί
24	Çeltikçi Ibrahim Efendi	Ρύζια	1200	Χριστιανοί
25	Çeltikçi Turı	Ρύζια	900	Χριστιανοί
26	Alakisa	Άγιοι Απόστολοι	1500	Χριστιανοί
27	Hazırlı	Μεγάλη Βρύση, Κιλκίς	5400	Χριστιανοί
28	Kulkallu	Κουφάλια	12000	Μουσουλμάνοι
	Kulkallu οι άπιστοι		11400	Χριστιανοί
29	Suya Bakıcı	Λιβαδίτσα Γενιτσών	5400	Χριστιανοί
30	Remil	Ραχώνα Γενιτσών	4800	Χριστιανοί
31	Gurbeş	Αγριοσυκιά	9000	Χριστιανοί
32	Lırahova	Φιλυριά, Παιονίας	6000	Χριστιανοί
33	Lılovo	Άγιος Αντώνιος, Κιλκίς	19500	Χριστιανοί
34	Lapra (Ahmed) Ağa	Λάπρα	1800	Χριστιανοί
35	Torşilovo	Στάθης	3000	Χριστιανοί
36	Tumba	Τούμπα	3600	Χριστιανοί
37	Reb	Ήλιόφωτο, Κιλκίς	3000	Μικτό
38	İkizler	Πολύπετρο	5400	Μικτό
39	Konıkono		1200	Χριστιανοί
40	Baba Köy	Μεσιά Γενιτσών	7500	Μικτό
41	Pederli ή Pedreli	Άγιος Πέτρος	6000	Χριστιανοί
42	Ağac-ı Ayak		2100	Χριστιανοί
43	Tanrı Vırmışlı	Ξηρόρρεμα	1500	Μικτό
44	Lapra (μη αναγνώσιμο) Efendi	Λάπρα	300	
45	Kulapanca	Κύμινα	2000	Χριστιανοί
46	Yundcılar	Κύμινα	12600	Χριστιανοί
47	Ormanovo	Δασερό	3900	Χριστιανοί
48	Cangarova		1800	
49	Lapra Alı Efendi	Λάπρα	1800	
50	Suleymanlı	Στίβα Γενιτσών	1500	Χριστιανοί
51	Kargılık	Καλαμωτό	1500	
52	Bozeç	Αθύρας	5100	Χριστιανοί
53	Klıdı	Κλειδί	3600	Χριστιανοί
Σύνολο:			309100	

Ναχιγιές Μικρού Βαρδάρη

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Harman Köy	Ελευθέρια	3000	Χριστιανοί
2	Dudılar	Διαβατά Θεσ/νίκης	1500	Χριστιανοί
3	Gırdabor	Πεντάλοφος	24000	Χριστιανοί
4	Nariş	Νέα Φιλαδελφειανά	3000	Χριστιανοί
5	Valavat ή Volovot	Νέα Σάντα	3600	Μουσουλμάνοι
6	Kamara	Καμάρα Δρυμού	6900	Χριστιανοί
7	Anbar Köy	Μάντρες	5100	Μικτό
8	Gördine	Ξηροχώρι	15000	Χριστιανοί
9	Kazi Köy	Βαθύλακος	31500	Χριστιανοί
10	Sarımur	(Εξαφανίστηκε)	1200	
11	Kavaklı οι άπιστοι	Άγιος Αθανάσιος	4500	Χριστιανοί
	Kavaklı οι μουσουλμάνοι		6000	Μουσουλμάνοι
12	Durmuslu	Κοίλωμα, Κιλκίς	4500	Χριστιανοί
13	Yahyalı	Ακροπόταμος	6000	Μικτό
14	Şamlı	Λαχανόκηπος	600	Χριστιανοί
15	Vardarofça	Αξιοχώρι	1800	Χριστιανοί
16	Ahmadlı	Παλαιόκαστρο	2700	Χριστιανοί
17	Valkat	Καμποχώρι	7500	Χριστιανοί
18	Gorgorık	Γοργώπη Παιονίας	7200	Χριστιανοί
19	Boemtça οι άπιστοι	Αξιούπολη	4500	Χριστιανοί
20	Gabrava		300	
21	Hanlı Araplı	N. Μαγνησία	2400	Χριστιανοί
22	Tekyeli	Σίνδος	6000	Μικτό
23	Yeni Köy	Νεοχωρούδα	10200	Χριστιανοί
24	Bınarca	Καραβίας	4200	Χριστιανοί
25	Tobçılar	Γέφυρα	6900	Μικτό
26	Beravıça	Καστανερή	3000	
27	Karbin		1500	
28	Bostanlı Araplı		5100	
29	Davud Balı	Ωραιόκαστρο	7500	Χριστιανοί
Σύνολο:			187200	

Ναχιγιές Λαγκαδά

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Kara Hüsein	Πολίχνη	2700	Χριστιανοί
2	Lenbet	Νέα Ευκαρπία	2250	Χριστιανοί
3	Hortaç	Χορτιάτης	22500	Χριστιανοί
4	Luna		1200	Χριστιανοί
5	AyVasil	Άγιος Βασίλειος	4500	Χριστιανοί
6	Istanova	(Εξαφανίστηκε)	1200	Χριστιανοί
7	Layna οι άπιστοι	Λαγυνά	6000	Χριστιανοί
	Layna οι μουσουλμάνοι		1500	Μουσουλμάνοι
8	Ayvatlı	Λητή	48000	Χριστιανοί
9	Dırmil	Δρυμός	18000	Χριστιανοί
10	Bağlica	Μελισσοχώρι	36000	Χριστιανοί
11	Güneyna οι μουσουλμάνοι	(Εξαφανίστηκε)	4200	Μουσουλμάνοι
	Güneyna οι άπιστοι		8100	Χριστιανοί
12	Tumba	Τούμπα	1500	Χριστιανοί
13	Güvezna οι μουσουλμάνοι	Άσσηρος	4800	Μουσουλμάνοι
	Güvezna οι άπιστοι		24000	Χριστιανοί
14	Karibça	Χλωρονομή	3600	
15	Saraçlı	Περιβολάκι	3600	Μικτό
16	Erikli	Ηράκλεια	4500	Μικτό
17	Langaza τα τσιφλίκια	Λαγκαδάς	5100	Μικτό
18	Koçkar	Γαλήνη	8400	Μουσουλμάνοι
19	Zarava	Νικόπολη Λαγκαδά	8100	Χριστιανοί
20	Berava	Βερτίσκος	16200	Χριστιανοί
21	Hoyrot	Χωρούδα	16500	Χριστιανοί
22	Uhlamur	Φλαμούρι	9000	Μουσουλμάνοι
23	Baş Köy		7500	
24	Lahana	Λαχανάς	27600	Μουσουλμάνοι
25	Ligovan ή Nigovan	Ξυλόπολη	7500	Μικτό
26	Arborı	Κορωνούδα	5400	Μουσουλμάνοι
27	Islatina	Ζλατίνα	4500	Μουσουλμάνοι
28	Kavalār	Καβαλάρι	2590	Μικτό
29	Silovo	Σκεπαστό	1500	Μικτό
30	Yund Kolu (?)		600	
31	Evrencik		900	
32	Mirava	Βερτίσκος	6300	Μικτό
33	Yanık	Βελισσάριος	5400	Χριστιανοί
34	Bulaslı	Εξάλοφος	15000	Μουσουλμάνοι
35	Sarıyar	Χρυσανγή	9000	
Σύνολο:			355240	

Ναχιγιές Μπογνάν

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Balafça	Κολχικό	24000	Χριστιανοί
	Balafça οι μουσουλμάνοι		2500	Μουσουλμάνοι
2	Visoka	Όσσα	36000	Μικτό
3	Girmic	Κρύα Νερά	24900	Μουσουλμάνοι
4	Çernik	Αρετή	12000	
5	Suha	Σωχός	41700	Μικτό
6	Kanca	Ανοιξιά	1800	
7	Istefania	Στεφάνια	7800	Μουσουλμάνοι
8	Lanca	Λίμνη	2700	Μουσουλμάνοι
9	Maslar	Αρεθούσα	6000	Μουσουλμάνοι
	Maslar οι άπιστοι		7900	Χριστιανοί
10	Virasta	Βραστά	10500	Μουσουλμάνοι
11	Istavroz	Σταυρός	4500	Χριστιανοί
12	Gulbaglı (?)		1800	
13	Kısalı τα τσιφλίκια	Προφήτης	600	
14	Çiflik İbrahim Efendi		600	
Σύνολο:			185300	

Ναχιγιές Καλαμαριάς

α/α	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα	Κάτοικοι
1	Aranomi	Επανομή	12000	Χριστιανοί
2	Zunbat	Τρίλοφος	12600	Μικτό
3	Zunbat το τσιφλίκι		600	
4	Vasilika	Βασιλικά	12600	Χριστιανοί
5	Mesmer	Μεσημέρι	9000	Μικτό
6	Ûç Ev	Νεοχώρι	4500	Μικτό
7	Portarya	Πορταριά	6600	Μουσουλμάνοι
8	Portarya το τσιφλίκι		3600	
9	Rızona οι άπιστοι	Πισώνα	2400	Χριστιανοί
10	Rızona τα τσιφλίκια		2200	
11	Maryana	Μαριανά	5400	
12	Uzun Ali	Πλαγιάρι	5400	Μικτό
13	Maçarlık	Μαντζάρηδες	1500	Χριστιανοί
14	Kapucılar	Πυλαία	3600	Μικτό
15	Kalarinos	Γαλαρηνός	5400	Χριστιανοί
16	Kalarinos τα τσιφλίκια		300	
17	Kara Burun Ali Ağa και Atman Ağa	Καρά Μπουρνού	3600	Χριστιανοί
18	Bağçeli και Başkı/Yaşlı(;))	Νέοι Επιβάτες και (;	1800	Χριστιανοί
19	Çiflik Kapudan		900	
20	Kırna	Κρήνη (;	4800	Χριστιανοί
21	Yeni Köy	Αγία Παρασκευή	1500	Χριστιανοί
22	Mırgofita με το τσιφλίκι	Μυριόφυτο	5400	Χριστιανοί
23	Aya Mama	Άγιος Μάμας	9000	Μικτό
24	Balı Halife		900	
Σύνολο:			115600	

Πληρώνουν κατ' αποκοπή και οι εξής περιοχές:

α/α	Όνομασία	Σημερινή Ονομασία	Άσπρα
1	Derun-ı Şehir	Οι κάτοικοι της Θεσσαλονίκης	622500
2	Cezire-i Kesendire	Χερσ. Κασσάνδρας	57000
3	Ayanoros	Άγιο Όρος	60000
4	Sidrekapısı (Τα Σιδηροκάυσια)		57000

Σύνολο:

796500

Συγκεντρωτικός Πίνακας των φόρων που πλήρωσε το κάθε χωριό κατά το 1724-1725

Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Κάτοικοι	Ναχιγιές Παζαργκιάχ				Μηνιαίοι μισθοί Sekban	Φόρος για διάφορες επισκευές, μισθός Sekban, πολεμικές συνδρομές κ.α.	Πολεμική, ειρηνική συνδρομή, Menzil	
			Bedel-i nuzul και μισός anariz σε hane	Ο φόρος σε άσπρα	Kiye Nίτρου	Ξυλεία				celebkexan agnam
Adam Köy	Αδάμ	Μικτό/χριστιανοί				4,5	790	10175	16500	
Adam Köy οι μουσουλμάνοι		*						555	900	
Aya Nikola	Άγιος Νικόλαος	Χριστιανοί				6	1225	7215	11700	
Beravita ή Piravita						2	460	4810	7800	
Dadikos		Χριστιανοί				2	60	1480	2400	
Doğancı	Πρόχωμα, Θεσ/νίκης	Μικτό				2	330	4625	6000	
Doğancı οι μουσουλμάνοι		*					170			
Edremir ή Edremil	Αρδαμέρι	Χριστιανοί				3,5	650	5180	8400	
Galaça	Γαλάτιστα	Χριστιανοί					3580	24350	39000	
Girmen	Μεσόκωμο	Μουσουλμάνοι				1,5	270			
Gumenic	Στίβος	Μικτό				3	280	4810	7800	
Kalivia								3700	6000	
Kalivia Oromilia	(ίσως Ορμυλία)					2,5				
Kayacık	Παλαιόκαστρο	Χριστιανοί						2220	3600	
Kiremit	Κεραμίδι	Χριστιανοί						2220	3600	
Kokala	Κοκαλού	Μικτό				2	485	2775	4500	
Lanca	Λίμνη	Μικτό				2	285	3515	5700	
Lanca οι μουσουλμάνοι		*						555	900	
Leskono	Τρία Έλατα (:)						220	925	1500	
Livadic	Λιβάδι	Χριστιανοί				4,5	595	6845	11100	
Lokono	Ταξιάρχης	Χριστιανοί				4	800	8140	13200	
Lozik	Μελισσουργός	Μικτό				2	460	3700	6000	
Metangiç	Μεταγκίτσι	Χριστιανοί					370	1850	3000	
Nikit	Νικήτη	Χριστιανοί				8		8325	13500	
Partinona	Παρθενών	Χριστιανοί				1,5		740	1200	
Pazarkah	Απολλωνία	Μικτό				2	475			
Pazarkah οι άπιστοι		*						3885	6300	
Pazarkah οι μουσουλμάνοι		*	3	3543	31,5		35	2292,5	2590	4200

Συγκεντρωτικός Πίνακας των φόρων που πλήρωσε το κάθε χωριό κατά το 1724-1725

		Ναχιγιές Παζαργκιάχ								
Pestriye	Περιστέρα	Χριστιανοί				4		628	8325	13500
Polyros	Πολύγυρος	Χριστιανοί				13			18500	30000
Ravna	Πετροκέρασα	Χριστιανοί/Μικτό				8,5		2220	16650	27000
Reşidnik	Άγιος Πρόδρομος	Χριστιανοί				2		290	2035	3300
Sana	Σανά	Μικτό				4		300	4810	7800
Sana οι μουσουλμάνοι		*							555	900
Şika	Συκιά	Χριστιανοί				3			7585	12300
Subatnik		Χριστιανοί				12			14800	24000
Toplık	Γεροπλάτανος	Χριστιανοί				3			4440	7200
Tumba	Δουμπιά	Χριστιανοί				4,5		600	8695	14100
Vandos	Βάβδος	Χριστιανοί				7		1230	11100	18000
Virasta	Βραστά	Χριστιανοί				5		920	9250	15000
Virenos	Νικομηδινό	Μικτό/χριστιανοί				3		570	7400	12000
Virenos οι μουσουλμάνοι		*							555	900
Zagliver	Ζαγκλιβέρι	Μικτό				6,5		1150	14800	30900
(μη αναγνώσιμο)						13				
(μη αναγνώσιμο)						1				
(μη αναγνώσιμο)								50	3275	
Ağac-ı Ayak		Χριστιανοί				1,5		35	2292,5	
Alakisa	Άγιοι Απόστολοι	Μικτό/χριστιανοί	2	2362	21			10	655	
Alakisa οι άπιστοι		*				2				
Baba Köy	Μεσιά Γενιτσών	Μικτό							4625	7500
Baba Köy οι άπιστοι		*						21	1375,5	
Baba Köy οι άπιστοι με το τσιφλίκι του			4	4724	46	2				
Mustafa Ağa										
Baba Köy τα τσιφλίκια			2	2362	21	2	10,5	687,75		
Balca			7	8267	73,5	2				
Bozeç	Αθύρας	Χριστιανοί	3	3543	31,5	1	17	1113,5	3145	5100
Cangarova			2	2362	21	1,5	15	982,5	1110	1800
Çeltikçi	Ρύζια	Χριστιανοί	2	2362	21		12	786		

Συγκεντρωτικός Πίνακας των φόρων που πλήρωσε το κάθε χωριό κατά το 1724-1725

Ναχιγιές Μεγάλου Βαρδάρη

Çeltikçi Hisey									740	
Ibrahim Efendi										1200
Çeltikçi Ibrahim									925	1500
Efendi										
Çeltikçi Lutfi									555	900
Zade										
Çeltikçi Turı										
Mustafa										
Çınarlı Furnos	Τσινάφορο	Χριστιανοί	6	7086	63		42	2751	2220	3600
Çulhalar	Παρθένιο	Χριστιανοί				1			925	1500
Davudça	Ελεούσα	Μουσουλμάνοι	16	18896	168	4	80	5240	5550	9000
Furnos Kebir	Φούρνος	Χριστιανοί	6	7086	43	1,5	33	2161,5	2220	3600
Gıdahor	Γιδά	Χριστιανοί				2				
Gıdahor με τους		*			126				3330	5400
Μοναχούς										
Gıdahor οι		Χριστιανοί	5	5905						
μοναχοί										
Gurbeş	Αγριοσυκιά	Χριστιανοί	16,25	19191,25	170,5	4	86	5633	5550	9000
Hazırh	Μεγάλη Βρύση,	Χριστιανοί				2,5			3330	5400
	Κιλκίς									
Hazırh με τα			8	9448	84		42	2751		
τσιφλίκια										
İkizler		Μικτό	5	5905	52,5	1,5	27	1768,5	3330	5400
İhanlı		Χριστιανοί				3			3700	6000
İskinat						1,5				
Kara Kariye			4	4724	42	1,5	23	1506,5	1480	2400
Furnos										
Kargılık	Καλαμωτό								925	1500
Kayalı μαζί με									4070	6800
Canbazlı										
Kayalı	Βραχιά	Χριστιανοί	12	14172	120	4	60	3930		
Kırcalar	Άδεντρο	Χριστιανοί	3	3543	31,5	1	10	655	1280	2400
Kiremit	Κεραμίδι,	Χριστιανοί	2	2362	21	2	11	720,5	2775	4500
	Κατερίνης									
Klıdı	Κλειδί	Χριστιανοί				1	50	3275	2220	3600
Klıdı μαζί με το			10	11810	85					
İki Köy										
Konikovo		Χριστιανοί	1,5	1771,5	16	1	11	720,5	740	1200

Συγκεντρωτικός Πίνακας των φόρων που πλήρωσε το κάθε χωριό κατά το 1724-1725

		Ναχιγιές Μεγάλου Βαρδάρη							
		2	2362	21	1	7	458,5		
Körfe Ali Efendi	(Κορυφή)							2220	3600
Kulapanca	Κύμιννα	Χριστιανοί						1850	2000
Kulkallu	Κουφάλια	Μικτό						7400	12000
Kulkallu μαζί με το Salı Barak			15,25	18010,25					
Kulkallu οι άπιστοι		*			5	82	5371	7030	11400
Kulkallu οι άπιστοι με το Furnos		Χριστιανοί		160					
Kulkallu οι μουσουλμάνοι		*	16	18896	168	5,5	86	5633	
Lapra	Λάπρα	Χριστιανοί						1110	
Lapra (Ahmed)									1800
Ağa Lapra (μη αναγνώσιμο)									300
Efendi Lapra Ali Efendi								1110	1800
Leftohor	Λεπτοκαρυά	Χριστιανοί			27,5			22200	36000
Lilono	Άγιος Αντόνιος, Κιλκίς		9,5	10488			55	3602,5	12025
Lirahova	Φιλυριά, Παιονίας	Χριστιανοί	4	4724	42	2	21,5	1408,25	3700
Litono	Λιτοβόι	Χριστιανοί	3	3543	31,5	1	18	1179	
Malça							20	1310	1110
Menteşeli	Έλλη Κουφαλίων	Μουσουλμάνοι	23	27163	240,5	7,5	132	8646	7400
Mustafaca	Νέο Βασιλικό	Μουσουλμάνοι	6	7086	63	3			3700
Ormanovo	Δασερό	Χριστιανοί	6	7086	63	1	31,5	2063,25	2405
Pederli ή Pedreli	Άγιος Πέτρος	Χριστιανοί	12	14172	126	3	68,5	4486,75	3700
Polati	Πλατύ	Χριστιανοί	21	24801	220,5	6	114	7467	12620
Reb	Ήλιόφωτο, Κιλκίς	Μικτό				2			1850
Reb οι άπιστοι με το τσιφλίκι του Mustafa Ağa							11	720,5	
Reb οι ραγιάδες		*	2	2362	21				

Συγκεντρωτικός Πίνακας των φόρων που πλήρωσε το κάθε χωριό κατά το 1724-1725

			Ναχιγιές Μεγάλου Βαρδάρη							
			2	2362	21		11	720,5		
Reb τα τσιφλίκια										
Remil	Ραχώνα, Γενιτσών	Χριστιανοί	20	23620	210	4,5	106	6943	2960	4800
Salsalu	Κληματαριά, Κιλκίς (;)					2	33	2161,5	925	1500
Sarica	Βαλτοχώρι	Χριστιανοί				2				
Suleymanlı	Στίβα, Γενιτσών	Χριστιανοί	1,5	1771,5	16		12	786	925	1500
Sungurlar		Μικτό				2				
Sungurlar Ibrahim Efendi									740	1200
Sungurlar Koçu Bey									925	1500
Sungurlar οι μουσουλμάνοι		*				1				
Suya Bakıcı	Λιβαδίτσα, Γενιτσών	Χριστιανοί	8,25	9743,25	86,5	1,5	42	2751	3330	5400
Tanrı Virmişli	Ξηρόρρεμα	Μικτό				1	5	327,5	925	1500
Torşilovo	Στάθης	Χριστιανοί	12	14172	52,5	1	27	1768,5	1850	3000
Tumba ή Tunba	Τούμπα	Χριστιανοί	1,75	2066,75	108,5		8,5	556,75	2220	3600
Yahsılı	Ακροποταμιά	Μουσουλμάνοι	11	12991	110,5	3	59	3864,5	3885	6300
Yaylacı	Νέα Χαλκηδών	Χριστιανοί	3	3543	31,5	1	16,5	1080,75	1110	1800
Yundcılar	Κύμινα	Χριστιανοί							7770	12600
Yundoğlanı	Ανατολικό	Χριστιανοί				1	20	1310	14800	24000
(μη αναγνώσιμο)							5,5	360,25		
(μη αναγνώσιμο)							5,5	360,25		
(μη αναγνώσιμο)							149	9759,5		
Ahmadlı	Παλαιόκαστρο	Χριστιανοί	3	3543	31,5	2	16	1048	1665	2700
Anbar Köy	Μάντρες	Μικτό	5	5905	52,5	2	26	1703	3145	5100
Beravıca	Καστανερή		8	9448	84	2	48	3144	1850	3000
Bınarca	Καραβίας	Χριστιανοί							2590	4200
Boemtça οι άπιστοι	Αξιούπολη	Μικτό	4	4724	42	2	21,5	1408,25	2775	4500
Bostanlı Araplı									3145	5100
Davud Bahı	Ωραιόκαστρο	Χριστιανοί/Μικτό							4625	7500
Dudılar	Διαβατά, Θεσ/νίκης	Χριστιανοί							925	1500
Durmuslu	Κοίλωμα, Κιλκίς	Χριστιανοί	6	7086	63	2,5	31,5	2063,25	2775	4500

Συγκεντρωτικός Πίνακας των φόρων που πλήρωσε το κάθε χωριό κατά το 1724-1725

			Ναχιγιές Μικρού Βαρδάρη								
Gabrava			1,5	1771,5	15,5		8	524		185	300
Gırdabor	Πεντάλοφος	Χριστιανοί				8				14800	24000
Gördine	Ξηροχώρι	Χριστιανοί	25	29525	262,5	8	138,5	9071,75		9250	15000
Gorgorik	Γοργώπη, Παιονίας	Χριστιανοί	4	4724	42	3	26	1703		4440	7200
Karbin			2	2362	21		10	655		925	1500
Hanlı Araplı	N. Μαγνησία	Χριστιανοί								1480	2400
Harman Köy	Ελευθέρια	Χριστιανοί				2				1850	3000
Izvor	Πηγή, Παιονίας	Χριστιανοί				1	10,5	687,75			
Kamara	Καμάρα, Δρυμού	Χριστιανοί	4	4724	42	4	17	1113,5		4255	6900
Kavaklı οι άπιστοι	Άγιος Αθανάσιος	Μικτό				3	51	3340,5		2775	4500
Kavaklı οι μουσουλμάνοι		*								3700	6000
Kazı Köy	Βαθύλακος	Χριστιανοί	50	59050	525	13	276	18078		19425	31500
Nariş	Νέα Φιλαδελφειανά	Χριστιανοί	3,5	4133,5	37	2,5	19	1244,5		1850	3000
Şamlı	Λαχανόκηπος	Χριστιανοί	1	1181	10,5					370	600
Sarımur	(Εξαφανίστηκε)					1				740	1200
Tekyeli	Σίνδος	Μικτό								3700	6000
Tobçılar	Γέφυρα	Μικτό	14	16534	147		90	5895		4255	6900
Valavat ή Volovot	Νέα Σάντα	Μουσουλμάνοι	7	8267	73,5	2	37	2423,5		2220	3600
Valkat	Καμποχώρι	Χριστιανοί	2	2362	21	2	11	720,5		4625	7500
Vardarofça	Αξιοχώρι	Χριστιανοί	5,5	6495,5	58	2	30	1965		1110	1800
Yahyalı	Ακροπόταμος	Μικτό	8	9448	84	3	45	2947,5		3700	6000
Yeni Köy	Νεοχωρούδα	Χριστιανοί								6290	10200
Arborı	Κορωνούδα	Μουσουλμάνοι	9	10629	94,5	2,5	47	3078,5		3515	5400
AyVasil	Άγιος Βασίλειος	Χριστιανοί				1				2775	4500
Ayvatlı	Λητή	Χριστιανοί				12				29600	48000
Bağlıca	Μελισσοχώρι	Χριστιανοί	35	41335	367,5	9,5	186	12183		22200	36000
Baş Köy			3,33	3932,73		3				4625	7500
Berava	Βερτίσκοκ	Χριστιανοί				7,5				9990	16200
Bulashlı	Εξάλοφος	Μουσουλμάνοι	28	30912			168	11004		9250	15000
Dırmıl	Δρυμός	Χριστιανοί	26	30706	273	5	135	8842,5		11100	18000
Dramacık			1	1181	10,5		5,5	360,25			

Συγκεντρωτικός Πίνακας των φόρων που πλήρωσε το κάθε χωριό κατά το 1724-1725

		Ναχιγιές Λαγκαδά								
Erikli	Ηράκλεια	Μικτό	6	7086	63	2	33	2161,5	2775	4500
Evrençik						1			555	900
Güneyna οι άπιστοι	(Εξαφανίστηκε)	Μικτό	8	9448	84	3,5	43	2816,5	4995	8100
Güneyna οι μουσουλμάνοι		*	4	4724	42	2,5	22	1441	2590	4200
Güvezna	Άσσηρος	Μικτό				6,5				
Güvezna οι άπιστοι		*							14800	24000
Güvezna οι μουσουλμάνοι		*							2960	4800
Hortaç	Χορτιάτης	Χριστιανοί	46,75	55211,75	491	13			13875	22500
Hoyrot	Χωρούδα	Χριστιανοί				7,5			10175	16500
Islatına	Ζλατίνα	Μουσουλμάνοι	6	7086	63	2,5	31,5	2063,25	2775	4500
Istanona	(Εξαφανίστηκε)	Χριστιανοί							740	1200
Kara Hüsein	Πολίχνη	Χριστιανοί				1			1665	2700
Karibça	Χλωρονομή					2			2220	3600
Kavalār	Καβαλάρι	Μικτό							2590	2590
Koçkar	Γαλήνη	Μουσουλμάνοι	8,5	10038,5	89	2	45	2947,5	5180	8400
Lahana	Λαχανάς	Μουσουλμάνοι				8,5			17020	27600
Langaza οι μουσουλμάνοι	Λαγκαδάς	Μικτό	6	7086	63	2,5				
Langaza τα τσιφλίκια									3145	5100
Layna	Λαγυνά	Μικτό				3,5				
Layna οι άπιστοι		*							3700	6000
Layna οι μουσουλμάνοι		*							925	1500
Lenbet	Νέα Ευκαρπία	Χριστιανοί				1	21	1375,5	555	2250
Ligovan ή Nigovan	Ξυλόπολη	Μικτό	6	6624		4			4625	7500
Longoz τα χωριά	Longoz ή Langaza (Λαγκαδά) χάσι.		26	28704						
Luna		Χριστιανοί							740	1200
Mirava	Βερτίσκος	Μικτό				2			3885	6300
Saraçli	Περιβολάκι	Μικτό	6	7086	63	1,5	32	2096	2220	3600
Sarıyar	Χρυσανγή		16	17664			96	6288	5550	9000

Συγκεντρωτικός Πίνακας των φόρων που πλήρωσε το κάθε χωριό κατά το 1724-1725

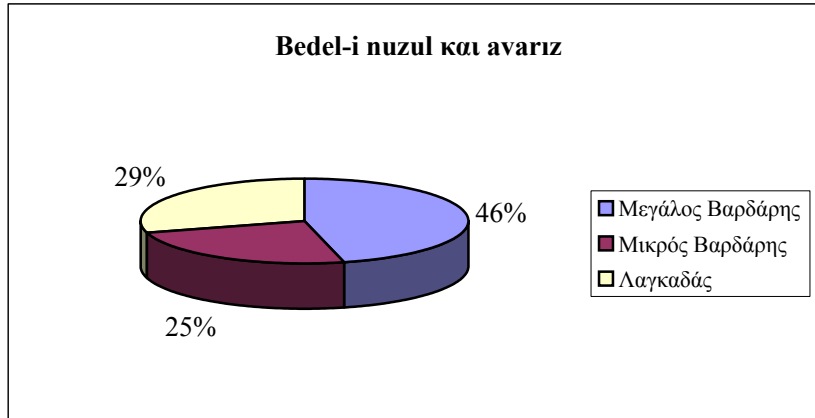
				Ναχιγιές Μπογνάν							
Silovo	Σκεπαστό	Μικτό	4	4724	42	1,5	21	1375,5	925	1500	
Tumba	Τούμπα	Χριστιανοί							925	1500	
Uhlamur	Φλαμιούρι	Μουσουλμάνοι	6	7086	63	1,5	32	2096	5550	9000	
Vosani	Βύσανη, Σερρών (:)		1,25	1476,25	13		7	458,5			
Yanik	Βελισσάριος	Χριστιανοί	6	6624		2,5			3330	5400	
Yund Kolu (?)									370	600	
Zarava	Νικόπολη, Λαγκαδά	Χριστιανοί				4,5			4995	8100	
Balafca	Κολχικό	Μικτό				9		3660	14800	24000	
Balafca οι μουσουλμάνοι		*							1850	2500	
Çernik	Αρετή					4	20	1310	1110	7400	12000
Çiflik Ibrahim									370	600	
Efendi											
Gırmıç	Κρύα Νερά	Μουσουλμάνοι				6,5		2910	15355	24900	
Gölbaşı	Ακρολιμνιά	Χριστιανοί						318			
Gulbaglı (?)									1110	1800	
Istavros ή Istavroz	Σταυρός	Χριστιανοί				2			2775	4500	
Istefania	Στεφάνια	Μουσουλμάνοι				2		1186	4875	7800	
Kanca	Ανοιξιά					1		160	1110	1800	
Klissali τα τσιφλίκια	Προφήτης								370	600	
Lanca	Λίμνη	Μουσουλμάνοι						370	1665	2700	
Maslar	Αρεθούσα	Μικτό				5		1186	3700	6000	
Maslar οι άπιστοι		*						1305	5365	7900	
Suha	Σωχός	Μικτό	40	44160		13		4900	25715	41700	
Virasta	Βραστά	Μουσουλμάνοι				3		610	6475	10500	
Visoka	Όσσα	Μικτό				10		4140	22200	36000	
Aranomi	Επανομή	χριστιανοί							7400	12000	
Aya Mama	Άγιος Μάμας	Μικτό					85	5567,5	5550	9000	
Bağçeli και Başki/Yaşlı(:)	Νέοι Επιβάτες	χριστιανοί							1110	1800	
Balı Halife									555	900	
Çiflik Kapudan									555	900	
Kalarinos	Γαλαρηνός	χριστιανοί							3330	5400	
Kalarinos τα τσιφλίκια									185	300	

Συγκεντρωτικός Πίνακας των φόρων που πλήρωσε το κάθε χωριό κατά το 1724-1725

		Ναχιγιές Καλαμαριάς/ Ιδιαίτερες Περιοχές του Καζά της Θεσσαλονίκης				
		Μικτό	6	7086	63	
Karucilar Kara Burun Ali	Πυλαία					2225 3600
Ağa και Atman Ağa	Καρά Μπουρνού	χριστιανοί				2220 3600
Kıpta	Κρήνη (:)	χριστιανοί				2960 4800
Maçarlık	Μαντζάρηδες	χριστιανοί				925 1500
Maryana	Μαριανά					3330 5400
Mesmer	Μεσημέρι	Μικτό				5550 9000
Μιγγοφίτα με το τσιφλίκι	Μυριόφυτο	χριστιανοί				3330 5400
Ριζονα οι άπιστοι		Μικτό				1480 2400
Ριζονα τα τσιφλίκια						1295 2200
Portarya	Πορταριά	Μουσουλμάνοι				4070 6600
Portarya το τσιφλίκι						2220 3600
Ûç Ev	Νεοχώρι	Μικτό				2775 4500
Uzun Ali	Πλαγιάρι	Μικτό				3330 5400
Vasilika	Βασιλικά	χριστιανοί				7770 12600
Yeni Köy	Αγία Παρασκευή	χριστιανοί				925 1500
Zunbat	Τρίλοφος	Μικτό				7770 12600
Zunbat το τσιφλίκι						370 600
Ayanoros	Άγιο Όρος					37000 60000
Derun-ı Şehir	Οι κάτοικοι της Θεσσαλονίκης					28275 622500
Kesendire	Χερσ. Κασσάνδρας		150	165600		35150 57000
Sidrekapısı (Τα Σιδηροκάυσια)						35150 57000

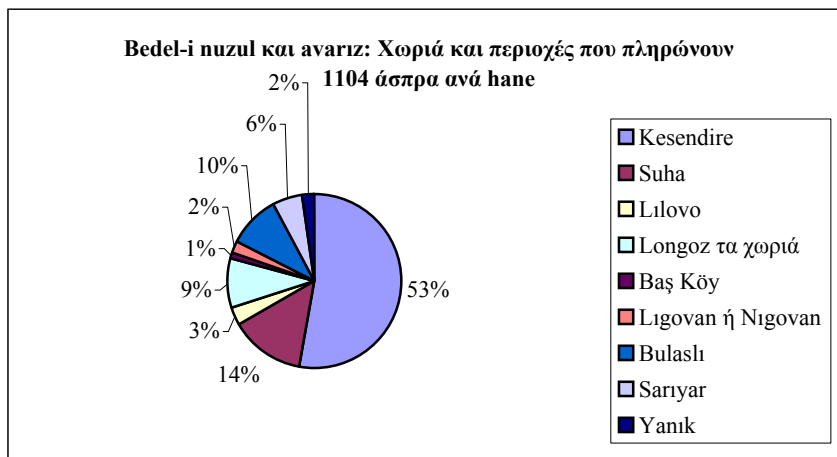
Bedel-i nuzul και avariz

Ναχιγιές	Hane	Άσπρα
Μεγάλος Βαρδάρης	286,5	338356,5
Μικρός Βαρδάρης	153,5	181283,5
Λαγκαδάς	182,5	215532,5
Σύνολο:	622,5	735172,5

Bedel-i nuzul και avariz

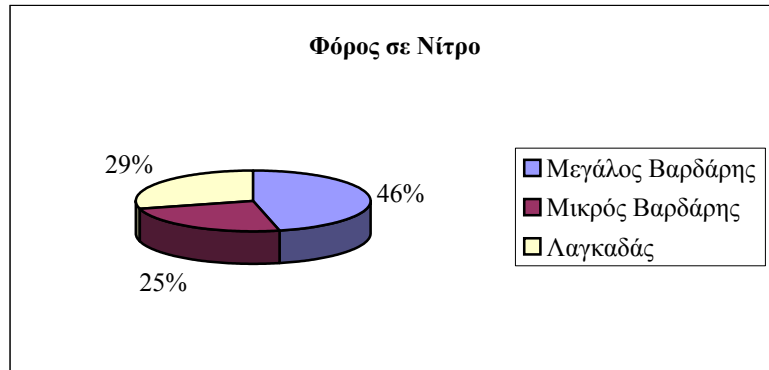
Χωριά και περιοχές που πληρώνουν 1104 άσπρα ανά hane

Ονομασία	Σημερινή Ονομασία	Hane	Άσπρα
Kesendire	Κασσάνδρα χερσ.	150	165600
Suha	Σωχός	40	44160
Lilovo	Άγιος Αντώνιος, Κιλκίς	9,5	10488
Longoz τα χωριά	Longoz ή Langaza (Λαγκαδά) χάσι	26	28704
Baş Köy		3,33	3676,32
Ligovan ή Nigovan	Ευλόπολη	6	6624
Bulash	Εξάλοφος	28	30912
Sariyar	Χρυσανγή	16	17664
Yanik	Βελισσάριος	6	6624
Σύνολο:		284,83	314452

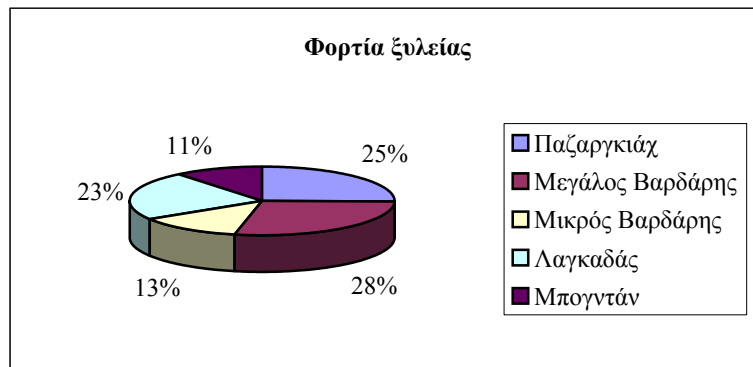

Φόρος σε Νίτρο

Ναχιγιές	Kiye	Άσπρα
Μεγάλος Βαρδάρης	3050,5	15252,5
Μικρός Βαρδάρης	1612	8060
Λαγκαδάς	1916	9580
Σύνολο:	6578,5	32892,5

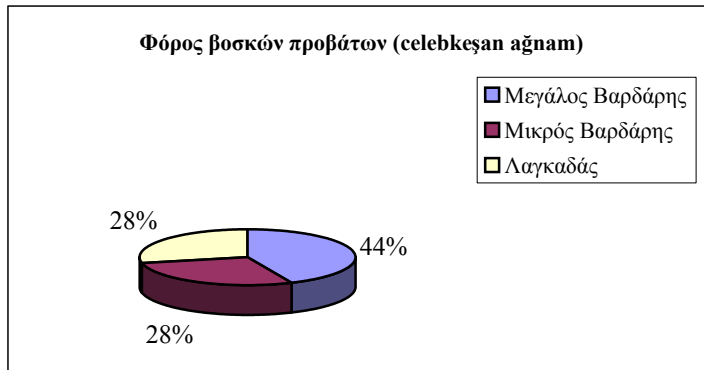
Φορτία ξυλείας

Ναχιγιές	Araba
Παζαργκιάχ	128,5
Μεγάλος Βαρδάρης	142
Μικρός Βαρδάρης	65
Λαγκαδάς	117
Μπογντάν	55,5
Σύνολο:	508

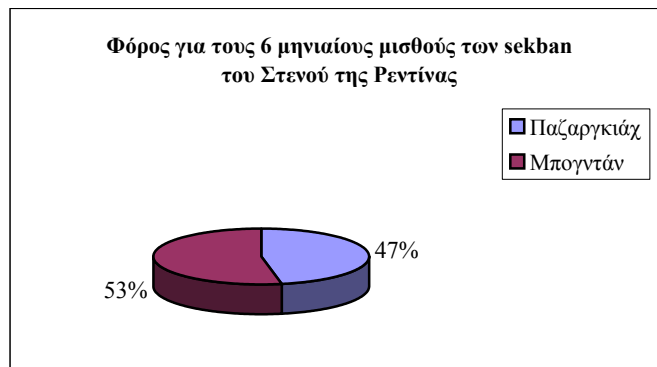

Φόρος βοσκών προβάτων (celebkesan ađnam)

Ναχιγιές	Ganem	Άσπρα
Μεγάλος Βαρδάρης	1632	106896
Μικρός Βαρδάρης	1072	70216
Λαγκαδάς	1065	69757,5
Σύνολο:	3769	246869,5

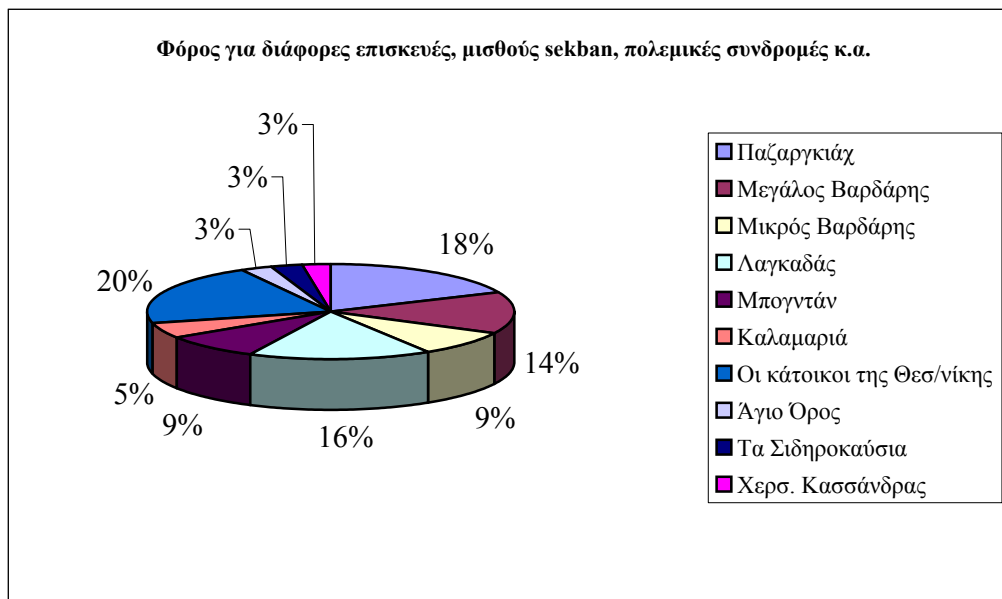
Φόρος για τους 6 μηνιαίους μισθούς των sekban του Στενού της Ρεντίνας

Ναχιγιές	Άσπρα
Παζαργκιάχ	19413
Μπογντάν	21855
Σύνολο:	41268

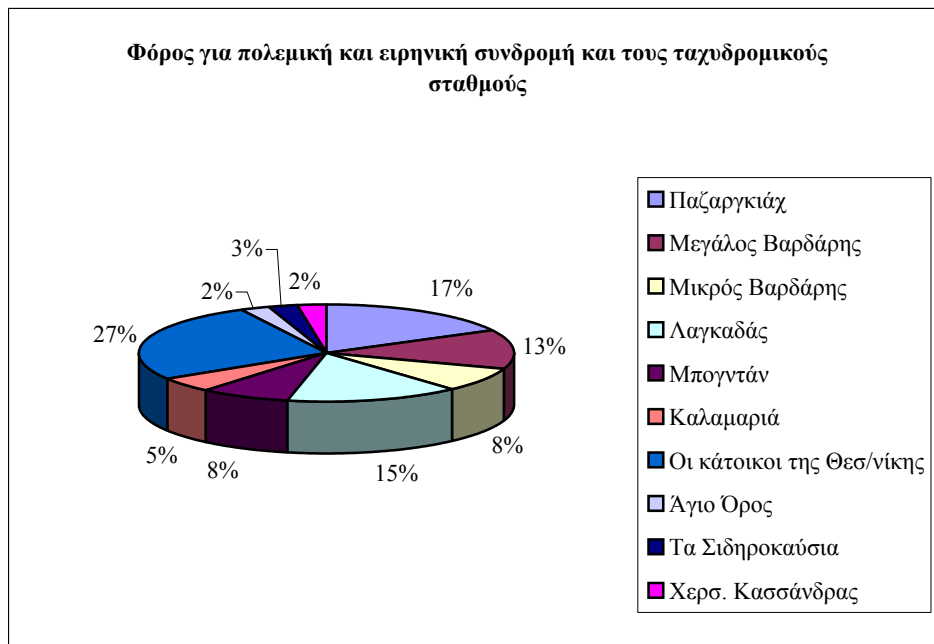
Φόρος για διάφορες επισκευές, μισθούς sekban, πολεμικές συνδρομές κ.α.

Ναχιγιές	Άσπρα
Παζαργκιάχ	244685
Μεγάλος Βαρδάρης	190760
Μικρός Βαρδάρης	115440
Λαγκαδάς	219410
Μπογντάν	115135
Καλαμαριά	71230
Οι κάτοικοι της Θεσ/νίκης	280275
Άγιο Όρος	37000
Τα Σιδηροκαύσια	35150
Χερσ. Κασσάνδρας	35150
Σύνολο:	1344235

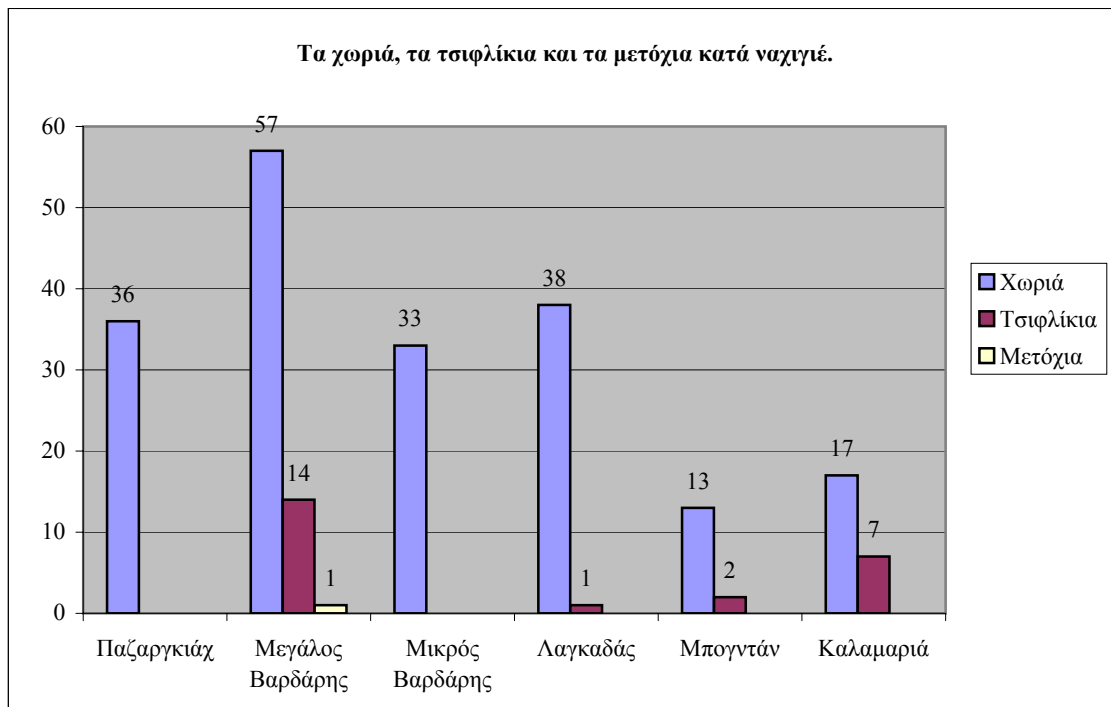
**Φόρος για πολεμική και ειρηνική συνδρομή και
τους ταχυδρομικούς σταθμούς**

Ναχιγιές	Άσπρα
Παζαργκιάχ	401700
Μεγάλος Βαρδάρης	309100
Μικρός Βαρδάρης	187200
Λαγκαδάς	355240
Μπογντάν	185300
Καλαμαριά	115600
Οι κάτοικοι της Θεσ/νίκης	622500
Άγιο Όρος	57000
Τα Σιδηροκαύσια	60000
Χερσ. Κασσάνδρας	57000
Σύνολο:	2350640

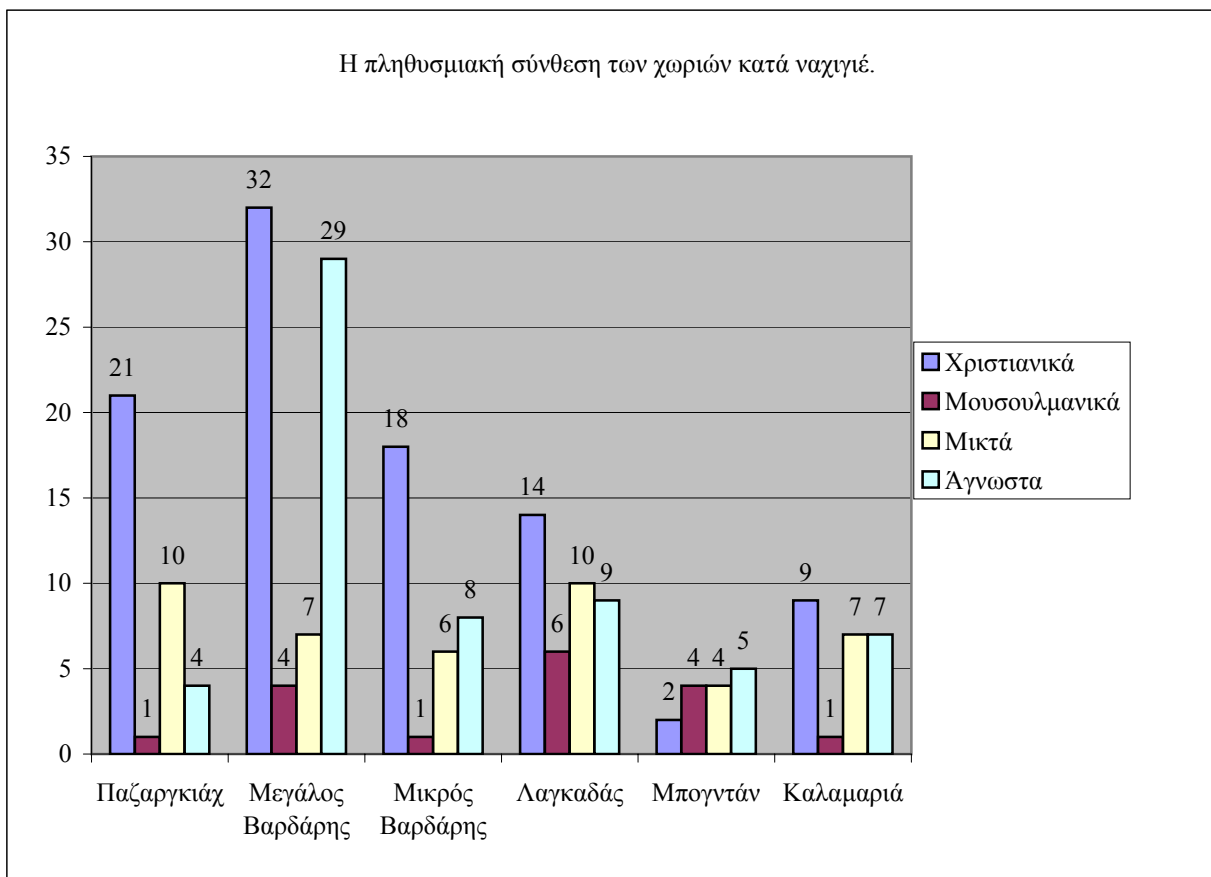
Τα χωριά, τα τσιφλίκια και τα μετόχια κατά ναχιγιέ

Ναχιγιές	Χωριά	Τσιφλίκια	Μετόχια
Παζαργκιάχ	36		
Μεγάλος Βαρδάρης	57	14	1
Μικρός Βαρδάρης	33		
Λαγκαδάς	38	1	
Μπογντάν	13	2	
Καλαμαριά	17	7	
Σύνολο:	194	24	1

Η πληθυσμιακή σύνθεση των χωριών κατά ναχιγιέ

Ναχιγιές	Χριστιανικά	Μουσουλμανικά	Μικτά	Άγνωστα
Παζαργκιάχ	21	1	10	4
Μεγάλος Βαρδάρης	32	4	7	29
Μικρός Βαρδάρης	18	1	6	8
Λαγκαδάς	14	6	10	9
Μπογντάν	2	4	4	5
Καλαμαριά	9	1	7	7
Σύνολο:	96	17	44	62

Παράρτημα II

Χάρτες χωριών που φορολογήθηκαν το 1724-1725 κατά ναχιγιέ

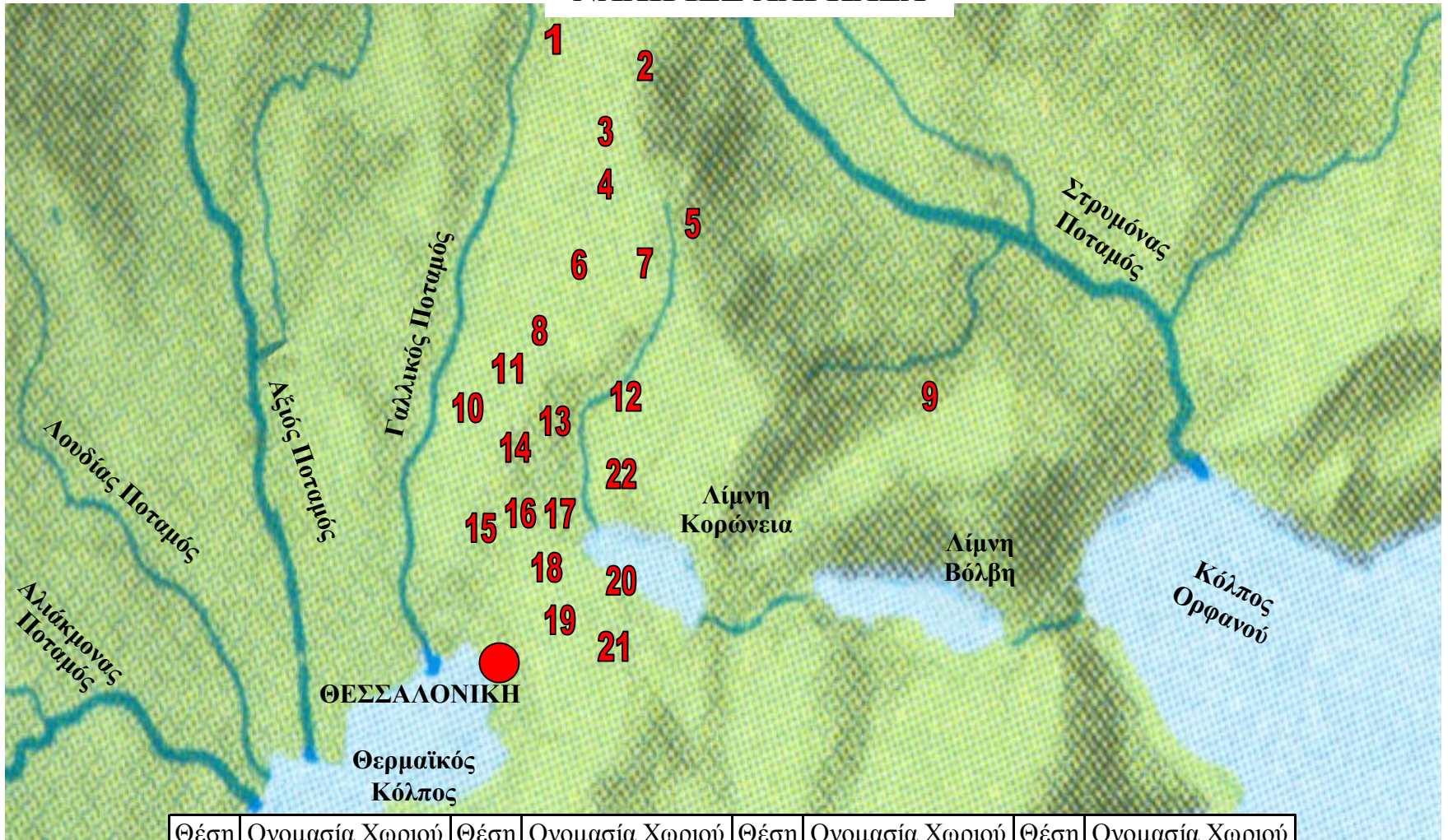
Παρατηρήσεις

Οι θέσεις των χωριών σημειώνονται με βάση τις πληροφορίες που δίνουν οι χάρτες που υπάρχουν στη μελέτη του Β. Δημητριάδη, «Φορολογικές κατηγορίες των χωριών της Θεσσαλονίκης κατά την Τουρκοκρατία», *Μακεδονικά*, 20 (1980) 375-461.

Ο κάθε χάρτης παρουσιάζει τις θέσεις χωριών ενός μόνο ναχιγιέ, ενώ τα χωριά που σημειώνονται δεν είναι όλα όσα φορολογούνται.

Θέση	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Κάτοικοι
1	Arbori	Κορωνούδα	Μουσουλμάνοι
2	Lahana	Λαχανάς	Μουσουλμάνοι
3	Ligovan ή Nigovan	Ξυλόπολη	Μικτό
4	Zarava	Νικόπολη, Λαγκαδά	Χριστιανοί
5	Hoyrot	Χωρούδα	Χριστιανοί
6	Yanik	Βελισσάριος	Χριστιανοί
7	Berava	Βερτίσκος	Χριστιανοί
8	Güvezna	Άσσηρος	Μικτό
9	Silovo	Σκεπαστό	Μικτό
10	Bağlica	Μελισσοχώρι	Χριστιανοί
11	Dirmil	Δρυμός	Χριστιανοί
12	Sarıyar	Χρυσουγή	Μουσουλμάνοι
13	Erikli	Ηράκλεια	Μικτό
14	Ayvatlı	Λητή	Χριστιανοί
15	Kara Hüsein	Πολίχνη	Χριστιανοί
16	Layna	Λαγυνά	Μικτό
17	Kavalar	Καβαλάρη	Μικτό
18	Istanova	(Εξαφανίστηκε)	Χριστιανοί
19	Tumba	Τούμπα	Χριστιανοί
20	AyVasil	Άγιος Βασίλειος	Χριστιανοί
21	Hortaç	Χορτιάτης	Χριστιανοί
22	Langaza	Λαγκαδάς	Μικτό

ΝΑΧΙΓΙΕΣ ΛΑΓΚΑΔΑ

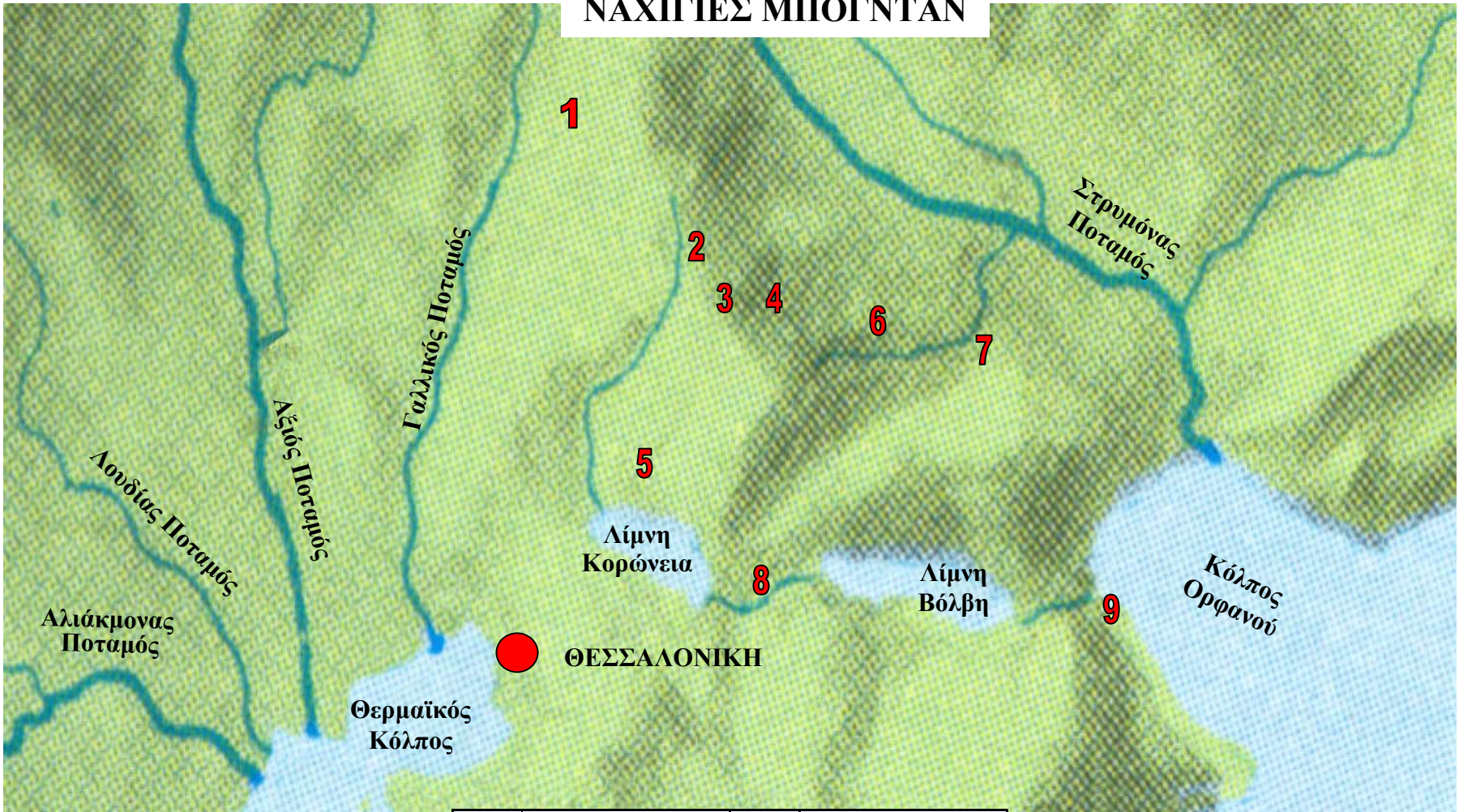

Θέση	Ονομασία Χωριού	Θέση	Ονομασία Χωριού	Θέση	Ονομασία Χωριού	Θέση	Ονομασία Χωριού
1	Arbori	7	Berava	13	Erikli	19	Tumba
2	Lahana	8	Güvezna	14	Ayvathi	20	AyVasil
3	Ligovan ή Nigovan	9	Silovo	15	Kara Hüsein	21	Hortaç
4	Zarava	10	Bağlica	16	Layna	22	Langaza
5	Hoyrot	11	Dırmıl	17	Kavalari		
6	Yanık	12	Sarıyar	18	Istanova		

Χάρτης χωριών του ναχιγιέ του Μπογντάν που φορολογήθηκαν κατά το 1724-1725

Θέση	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Όνομασία	Κάτοικοι
1	Istefania	Στεφάνια	Μουσουλμάνοι
2	Visoka	Όσσα	Μικτό
3	Girmic	Κρύα Νερά	Μουσουλμάνοι
4	Suha	Σωχός	Μικτό
5	Balafca	Κολχικό	Μικτό
6	Lanca	Λίμνη	Μουσουλμάνοι
7	Maslar	Αρεθούσα	Μικτό
8	Khsali	Προφήτης	Μικτό
9	Istavros ή Istavroz	Σταυρός	Χριστιανοί

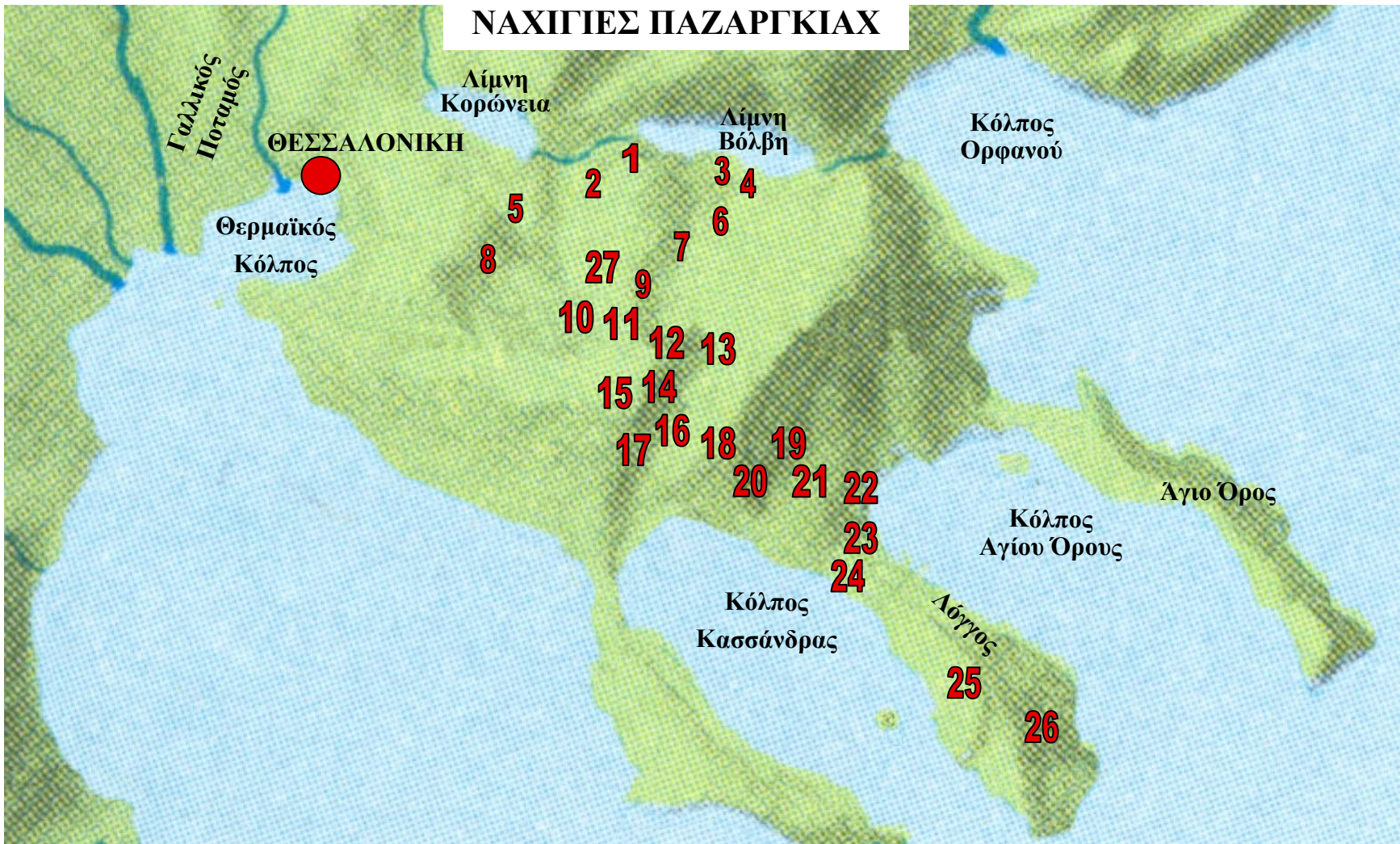
ΝΑΧΙΓΙΕΣ ΜΠΟΓΝΤΑΝ

Θέση	Ονομασία Χωριού	Θέση	Ονομασία Χωριού
1	Istefania	6	Lanca
2	Visoka	7	Maslar
3	Girmic	8	Klisa
4	Suha	9	Istavros ή Istavroz
5	Balafca		

Θέση	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία	Κάτοικοι
1	Gumenic	Στίβος	Μικτό
2	Virenos	Νικομηδινό	Μικτό
3	Pazarkah	Απολλωνία	Μικτό
4	Kokala	Κοκαλού	Μικτό
5	Edremir ή Edremil	Αρδαμέρι	Χριστιανοί
6	Lozik	Μελισουργός	Μικτό
7	Girmen	Μεσόκωμο	Μουσουλμάνοι
8	Pestriye	Περιστέρα	Χριστιανοί
9	Adam Kõy	Αδάμ	Μικτό
10	Livadic	Λιβάδι	Χριστιανοί
11	Ravna	Πετροκέρασα	Χριστιανοί
12	Tumba	Δουμπιά	Χριστιανοί
13	Sana	Σανά	Μικτό
14	Toplik	Γεροπλάτανος	Χριστιανοί
15	Galaça	Γαλάτιστα	Χριστιανοί
16	Reşidnik	Άγιος Πρόδρομος	Χριστιανοί
17	Vavdos	Βάβδος	Χριστιανοί
18	Kayacik	Παλαιόκαστρο	Χριστιανοί
19	Lokovo	Ταξιάρχης	Χριστιανοί
20	Polyros	Πολύγυρος	Χριστιανοί
21	Vırasta	Βραστά	Χριστιανοί
22	Metangiç	Μεταγκίτσι	Χριστιανοί
23	Aya Nikola	Άγιος Νικόλαος	Χριστιανοί
24	Nikit	Νικήτη	Χριστιανοί
25	Partmona	Παρθενών	Χριστιανοί
26	Şika	Συκιά	Χριστιανοί
27	Zagliver	Ζαγκλιβέρι	Μικτό

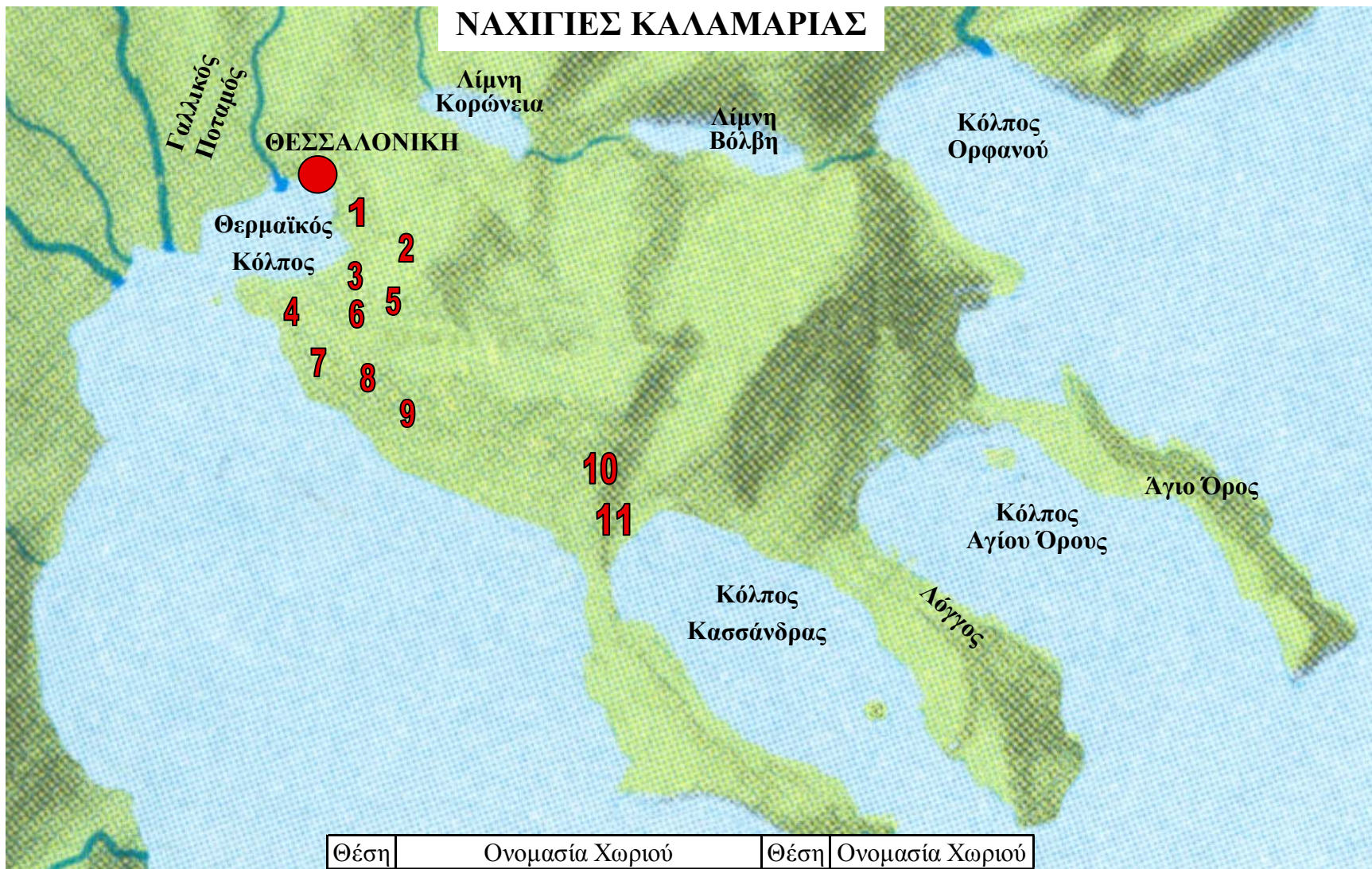
ΝΑΧΙΓΙΕΣ ΠΑΖΑΡΓΚΙΑΧ

Θέση	Όνομασία Χωριού	Θέση	Όνομασία Χωριού	Θέση	Όνομασία Χωριού	Θέση	Όνομασία Χωριού	Θέση	Όνομασία Χωριού
1	Gumenc	7	Girmen	13	Sana	19	Lokovo	25	Partinona
2	Virenos	8	Pestriye	14	Toplık	20	Polyros	26	Şika
3	Pazarkah	9	Adam Köy	15	Galaça	21	Virasta	27	Zagliver
4	Kokala	10	Livadic	16	Reşidnik	22	Metangiç		
5	Edremir ή Edremil	11	Ravna	17	Vavdos	23	Aya Nikola		
6	Lozik	12	Tumba	18	Kayacık	24	Nikit		

Θέση	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία
1	Kapucilar	Πυλαία
2	Maçarlık	Μαντζάρηδες
3	Uzun Ali	Πλαγιάρι
4	Kara Burun Ali Ağa και Atman Ağa	Καρά Μπουρνού
5	Bağçeli και Başkı/Yaşlı(;))	Νέοι Επιβάτες
6	Zunbat	Τρίλοφος
7	Apanomi	Επανομή
8	Mesmer	Μεσημέρι
9	Üç Ev	Νεοχώρι
10	Portarya	Πορταριά
11	Aya Mama	Άγιος Μάμας

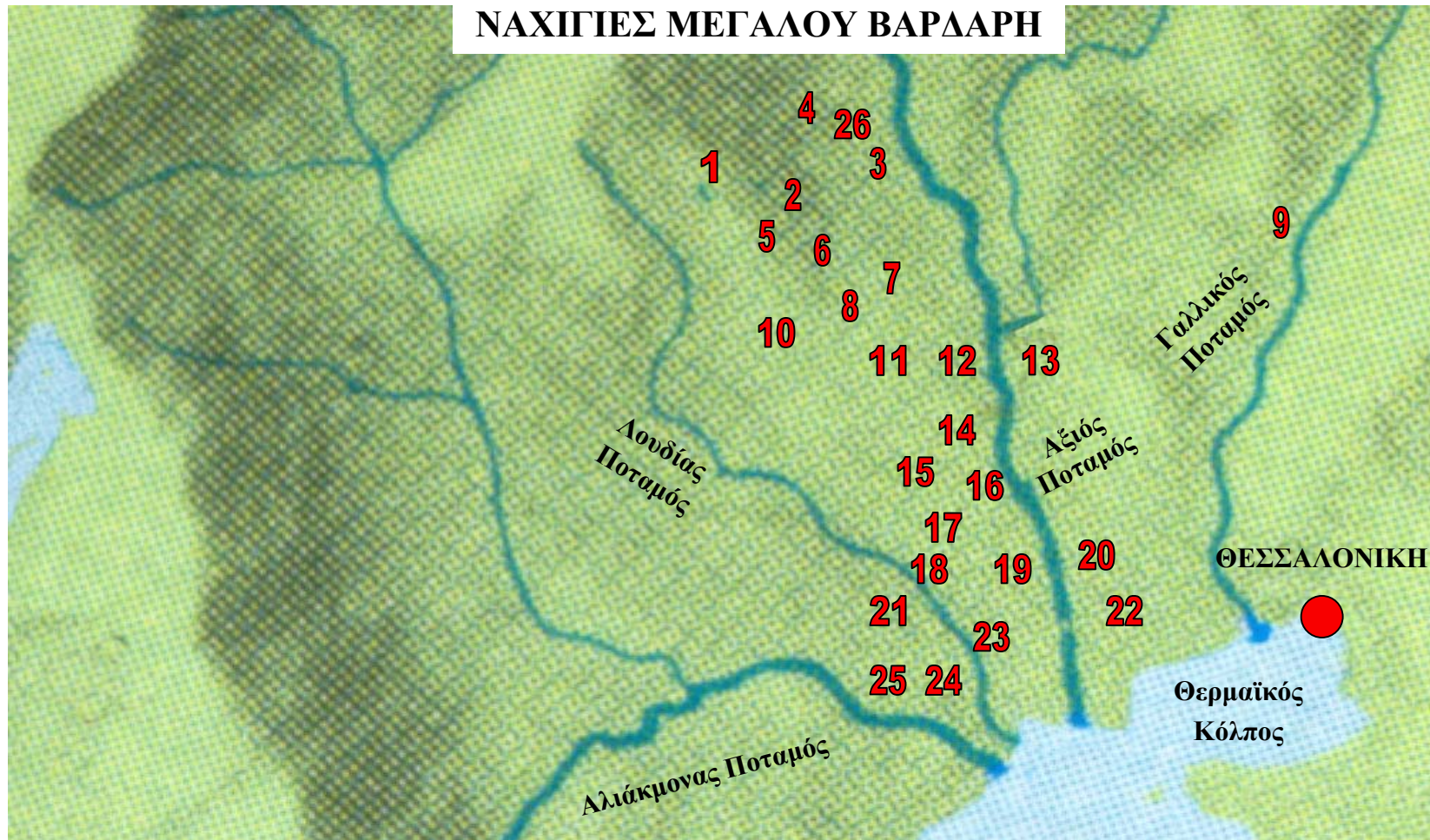
ΝΑΧΙΓΙΕΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ

Θέση	Ονομασία Χωριού	Θέση	Ονομασία Χωριού
1	Kapucilar	7	Apanomi
2	Maçarlık	8	Mesmer
3	Uzun Ali	9	Üç Ev
4	Kara Burun Ali Ağa και Atman Ağa	10	Portarya
5	Bağçeli και Başkı/Yaşlı(;	11	Aya Mama
6	Zunbat		

Θέση	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία
1	Ormanono	Δασερό
2	Lirahova	Φιλυριά, Παιονίας
3	Çeltikçi	Ρύζια
4	Torşilovo	Στάθης
5	Litovo	Λιτοβόι
6	Baba Köy	Μεσιά Γενιτσών
7	Pederli ή Pedreli	Άγιος Πέτρος
8	Konikovo	
9	Suleymanlı	Στίβα, Γενιτσών
10	Gurbeş	Αγριοσυκιά
11	Remil	Ραχώνα, Γενιτσών
12	Bozeç	Αθύρας
13	Yahsılı	Ακροποταμιά
14	Davudça	Ελεούσα
15	Yaylacı	Νέα Χαλκηδών
16	Sarıca	Βαλτοχώρι
17	Mustafaca	Νέο Βασιλικό
18	Kırcalar	Άδεντρο
19	Kayalu	Βραχιά
20	Kulapanca	Κύμινα
21	Polatı	Πλατύ
22	Lapra	Λάπρα
23	Yundcılar	Κύμινα
24	Klıdı	Κλειδί
25	Çınarlı Furnos	Τσινάφορο
26	Tumba ή Tunba	Τούμπα

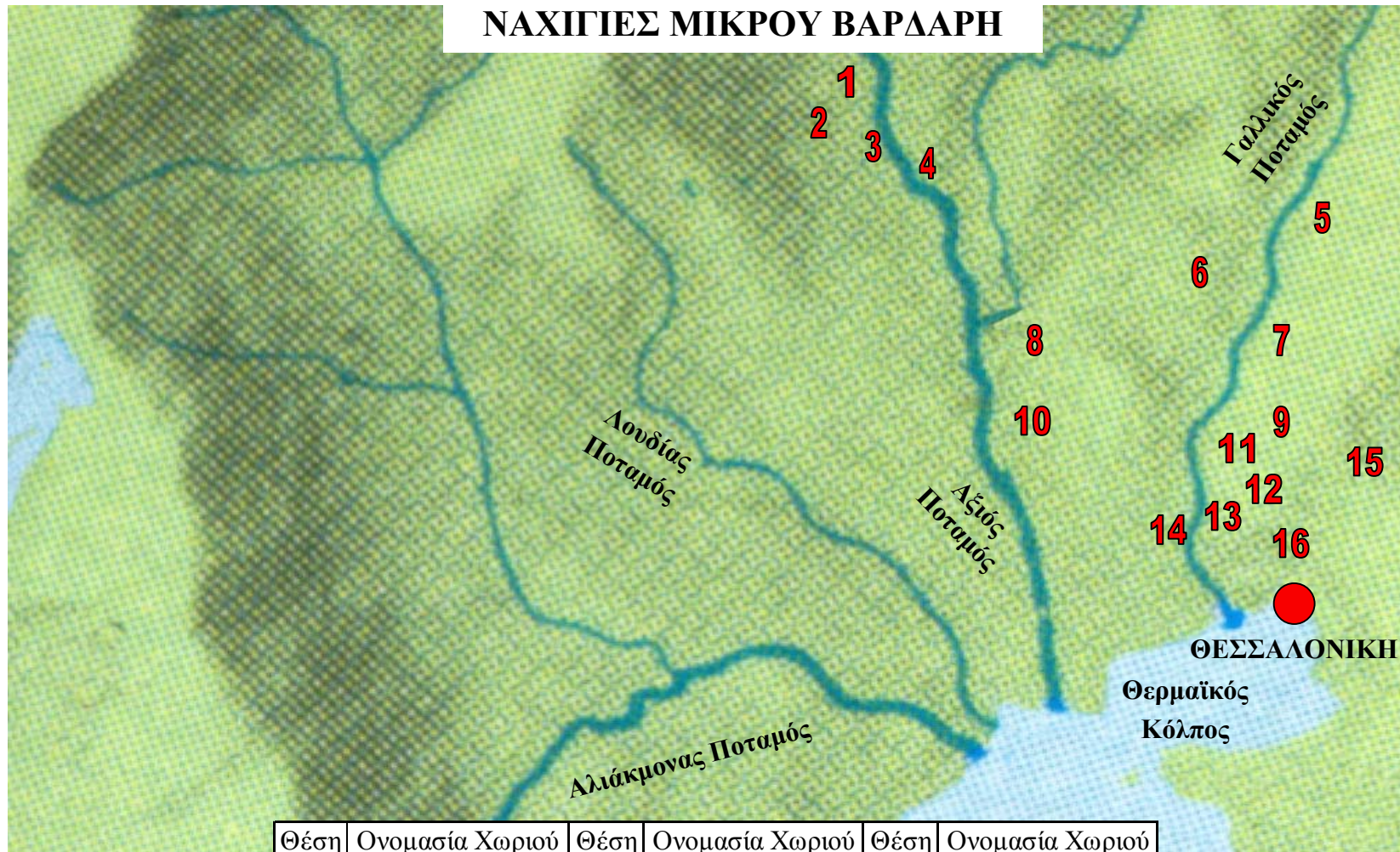
ΝΑΧΙΓΙΕΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΡΔΑΡΗ

Θέση	Ονομασία Χωριού	Θέση	Ονομασία Χωριού	Θέση	Ονομασία Χωριού	Θέση	Ονομασία Χωριού	Θέση	Ονομασία Χωριού
1	Ormanovo	7	Pederli ή Pedreli	13	Yahsılı	19	Kayalu	25	Çınarlı Furnos
2	Lipahova	8	Konikovo	14	Davudça	20	Kulapanca	26	Tumba ή Tunba
3	Çeltikçi	9	Suleymanlı	15	Yaylacı	21	Polatı		
4	Torşilovo	10	Gurbeş	16	Sarıca	22	Lapra		
5	Litovo	11	Remil	17	Mustafaca	23	Yundcılar		
6	Baba Köy	12	Bozeç	18	Kırcalar	24	Klıdı		

Θέση	Όνομασία Χωριού	Σημερινή Ονομασία
1	Ormanono	Δασερό
2	Lirahova	Φιλυριά, Παιονίας
3	Çeltikçi	Ρύζια
4	Torşilovo	Στάθης
5	Litovo	Λιτοβόι
6	Baba Köy	Μεσιά Γενιτσών
7	Pederli ή Pedreli	Άγιος Πέτρος
8	Konikovo	
9	Suleymanlı	Στίβα, Γενιτσών
10	Gurbeş	Αγριοσυκιά
11	Remil	Ραχώνα, Γενιτσών
12	Bozeç	Αθύρας
13	Yahsılı	Ακροποταμιά
14	Davudça	Ελεούσα
15	Yaylacı	Νέα Χαλκηδών
16	Sarıca	Βαλτοχώρι
17	Mustafaca	Νέο Βασιλικό
18	Kırcalar	Άδεντρο
19	Kayalu	Βραχιά
20	Kulapanca	Κύμινα
21	Polatı	Πλατύ
22	Lapra	Λάπρα
23	Yundcılar	Κύμινα
24	Klıdı	Κλειδί
25	Çınarlı Furnos	Τσινάφορο
26	Tumba ή Tunba	Τούμπα

ΝΑΧΙΓΙΕΣ ΜΙΚΡΟΥ ΒΑΡΔΑΡΗ

Θέση	Ονομασία Χωριού	Θέση	Ονομασία Χωριού	Θέση	Ονομασία Χωριού
1	Boemtça οι άπιστοι	7	Nariş	12	Dudılar
2	Gorgorik	8	Kazi Köy	13	Hanlı Araplı
3	Valkat	9	Gırdabor	14	Tekyeli
4	Vardarofça	10	Kavaklı οι άπιστοι	15	Davud Bah
5	Anbar Köy	11	Şamlı	16	Harman Köy
6	Gördine				

Παράρτημα III

Τα κείμενα των φόρων για το έτος 1137 (1724-1725)

Παρατηρήσεις

Οι σελίδες του κώδικα 35 του Ιεροδικείου Θεσσαλονίκης που σχετίζονται άμεσα με το θέμα μας είναι οι εξής: 54 έως 59, 62 έως 65, 74, 75 και 80 έως 85. Οι σελίδες του κώδικα επειδή έχουν μεγάλο μέγεθος έχουν φωτοτυπηθεί η μια σε δύο φύλλα τύπου A4. Μικροφίλμ του συγκεκριμένου κώδικα, που φυλάσσεται στο Ιστορικό Αρχείο Μακεδονίας, υπάρχει στο Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών στην πόλη του Ρεθύμνου.

Παράρτημα IV

Μεταγραφή και μετάφραση των κειμένων
για τους φόρους του 1137 (1724-1725)

Παρατηρήσεις

Ως προς την ορθογραφία των λέξεων των κειμένων που μεταγράφηκαν χρησιμοποιήθηκε το λεξικό του James Redhouse, *Türkçe-İngilce Sözlük*, İstanbul ²1997 ενώ για τη μετάφραση χρησιμοποιήθηκε το λεξικό του Ι. Χλωρού, *Λεξικόν Τουρκο-Ελληνικόν*, Κωνσταντινούπολη 1899. Για τη μετάφραση ορισμένων όρων χρησιμοποιήθηκε και το έργο των H.A.R. Gibb-H. Bowen, *Islamic Society and the West: Islamic Society in the Eighteenth Century*, London (Oxford University Press) ⁵1963. Οι λέξεις για τις οποίες δεν είμαι σίγουρος αν τις διάβασα ή τις μετέφρασα σωστά ή αν δεν φαίνονται καθαρά, βρίσκονται μέσα σε παρενθέσεις ή δίπλα τους υπάρχει ερωτηματικό ή και τα δύο. Επίσης σε παρενθέσεις βρίσκονται και κάποιες επεξηγήσεις. Τα σημεία των κειμένων που είναι αδύνατο να διαβαστούν λόγω κακής κατάστασης της σελίδας σημειώνονται με μια σειρά από τελείες. Το κείμενο της σελίδας 55 του κώδικα στην μεταγραφή και μετάφραση του συμπληρώθηκε από ένα άλλο της επόμενης χρονιάς (1138), ενώ για τα υπόλοιπα κείμενα, που παρουσιάζουν ελλείψεις λόγω κακής τους κατάστασης, δυστυχώς όσα κείμενα εντόπισα από άλλες χρονιές που είχαν πολλές ομοιότητες μαζί τους ήταν στην ίδια ή και σε χειρότερη κατάσταση.

Η μετατροπή των ημερομηνιών από το έτος Εγίρας σε χριστιανικό έτος έγινε με βάση το έργο του Faik Reşit Unat, *Hicrî Tarihleri Milâdî Tarihe Çevirme Kılavuzu*, Ankara (Türk Tarih Kurumu Başmevi) ⁶1988, 76.

Ιεροδικαστικός Κώδικας Θεσσαλονίκης αριθμός 35.

Κείμενο σελίδας 54

|¹ Mefahir al kuzat ve al hukam maden al fazl ve el kalam Selanik sancağında vaki olan kaziler |² zide fazluhum tevki-i refi humayun vasil olıcak malum ola ki hazine-i amirem defterleri |³ mücibince Selanik sancağında vaki kazaların iki bin altı yüz doksan sekiz virilmek |⁴(buçuk ;;) rub‘ (bedel-i nuzul haneleri ;;) olub (bin yüz otuz yedi) senesine mahsub olmak |⁵ cem ve tahsil lâzım gelmeğın ...(αφήνει κενό)... derühde-i olunub yedine |⁶ virilen mühürlü ve nisanlı mevkufat defteri sureti mücibince cem ve tahsil etdirilmek |⁷ fermanim olmuştur buyurdum ki hükmi-şerifimle mubaşır-i mezbür vardıkda bu babda sadır olan emirim üzere |⁸ amel idup dahı lıva-ı mezbürde vaki kazaların olmikdar bedel-i nuzul ve haneleri |⁹ olub tarihi mezbüre mahsub olmak üzere her hanesinden altısar yüz akçe bedelleri |¹⁰ irsal olunan mühürlü ve nisanlı mevkufat defteri sureti mücibince. Yerli yerinden vakt |¹¹ ve zaman ile cem ve tahsil ve dahl-i hazine-i amirem ıtdırdup. Ve bundan maada mubaşır |¹² mezbürin cihet-i maaş için her bir hanelerinden otuzar akçe dahı aldirdup ve ziyade aldirmıyasız |¹³ ve bedel-i nuzul için alınan akçeyi hazine-i amireme alındığı vech-i üzere hîn-ı tahsilde |¹⁴ bedel-i nuzul için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedi gurusı hesabınca |¹⁵ aldırub ziyadeye ve noksan alınmaya ve aldirmıyasız kesr-i defterden ve naks-i |¹⁶ haneden ve ferman dan ziyade taleb ile zulm ve teadiden begayet ihtiraz ve ictinab etmeyesiz |¹⁷ şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılāsız tahriren fi al yevm al sani şehr-i Muharrem sene seba ve selasin ve miya ve elf |¹⁸ Be makam-i Konstantiniye al mahruse vasil fi 24 Muharrem 1137.

Defter-i

Haneha-ı avarız güherçile kaza-ı mezkûrin der liva-ı Selanik an ocaklık
baruthane-i Selanik
An vacib sene 1137 ber müceb-i defter-i hazine-i amire

Kaza-ı Selanik

Hane 380,5 καı 1/3 be her hanesi 325

+ 50 mubasiriye

375 akçe

142813

1298 καı 1/3 gurus

Güherçile

Kiye 6492 be her kiye 5 akçe

Tahriren fi 8 zilhicce 1136 memhürdir

Defteri

Haneha-ı avarız kaza-ı mezkûrin der liva-ı Selanik an vacib sene 1137 ber müceb
defter-i hazine-i amire

Kaza-ı Selanik

325

Hane

625,5

Tahriren fi 5 min 1137 memhürdir

Defteri

Haneha-ı bedel-i nuzul kaza-ı mezkürde der liva-ı Selanik an vacib sene 1137 ber
müceb-i defteri hazine-i amire

Kaza-ı Selanik

Hane 1006 καı 1/3 (sülüs)

Vasil fi 4 min Muharrem ul haram sene 1137

Tahiren fi 5 Muharrem 1137 memhürdir

Μετάφραση κειμένου σελίδας 54

Τα καυχήματα των καδήδων και της διοίκησης, τα μεταλλεία αρετών και λόγου, οι καδήδες που βρίσκονται στο σαντζάκι της Θεσσαλονίκης ας αυξηθεί η σοφία τους. Όταν φτάσει το υψηλό αυτοκρατορικό διάταγμα να γίνει γνωστό το εξής: σύμφωνα με τα τεφτέρια του αυτοκρατορικού μου θησαυροφυλακίου να δοθούν τα 2698 των καζάδων που βρίσκονται το σαντζάκι της Θεσσαλονίκης [...μισό 1/4 (τα χανέ του φόρου bedel-i nuzul) είναι]. Επειδή εκδόθηκε φερμάνι μου ότι είναι αναγκαία η συλλογή και η εισπραξη (των hane) όπως έχουν υπολογιστεί για το έτος (1137), αναλήφθηκε η υποχρέωση (από... κενό το όνομα) να συγκεντρώσει και να εισπράξει (αυτά) σύμφωνα με το σφραγισμένο και επικυρωμένο με σουλτανική διαταγή (nisanlı) αντίγραφο του κατάστιχου που κρατείται στο Γραφείο των Προσόδων σε είδος (Mevkufat defteri), το οποίο (αντίγραφο) δόθηκε στα χέρια του. Διέταξα: όταν φτάσει ο προαναφερθείς επιτετραμμένος με την ιερή μου διαταγή, να ενεργήσετε για το θέμα αυτό σύμφωνα με τη διαταγή μου που εκδόθηκε. Αυτό είναι το ποσό για το bedel-i nuzul και τα hane των καζάδων που βρίσκονται στον λιβά που αναφέρθηκε: Υπολογίστηκαν ως bedel αυτών για τη χρονολογία αυτή που αναφέρθηκε για κάθε hane εξακόσια άσπρα, σύμφωνα με το σφραγισμένο και επικυρωμένο με σουλτανική διαταγή (nisanlı) αντίγραφο του κατάστιχου που κρατείται στο Γραφείο των Προσόδων σε είδος (Mevkufat defteri). Να συγκεντρωθούν και να εισπραχθούν από τους ντόπιους που βρίσκονται στον τόπο τους (yerli yerinden) με τον καιρό (όταν πρέπει;) και να παραδοθούν στο αυτοκρατορικό μου θησαυροφυλάκιο. Εκτός από αυτά, να ληφθούν επίσης τριάντα άσπρα από κάθε hane, ως μισθό για τον επιτετραμμένο που αναφέρθηκε. Να μην πάρετε περισσότερα. Όπως γίνεται με την εισπραξη των άσπρων για το bedel-i nuzul από το αυτοκρατορικό θησαυροφυλάκιο μου, κατά την εισπραξη των άσπρων για το bedel-i nuzul θα εισπράττονται υπολογίζοντας 110 άσπρα για κάθε ένα γρόσι esedi. Να μην παίρνονται και να μην αφήνεται να παίρνονται περισσότερα ή λιγότερα. Να είστε πάρα πολύ επιφυλακτικοί και να απέχετε από κάθε τυραννία και καταπίεση αντίθετα από (όσα ορίζονται από) το κατάστιχο και από ελλιπή hane και ζητώντας περισσότερα από (όσα ορίζονται από) το φερμάνι. Έτσι να γνωρίζετε και να πιστεύετε στο ιερό σύμβολο. Γράφτηκε σήμερα στις 2 του μήνα Muharrem το έτος 1137⁷⁵. Από τον τόπο της μεγάλης πόλης της Κωνσταντινούπολης έφτασε στις 24 Muharrem του 1137⁷⁶.

Τεφτέρι των hane για τον έκτακτο φόρο των σε νίτροτου ειρημένου καζά που βρίσκεται στο λίβα της Θεσσαλονίκης για το στρατιωτικό πυριτιδοποιείο.

Από τις υποχρεώσεις του έτους 1137 σύμφωνα με το τεφτέρι του αυτοκρατορικού θησαυροφυλακίου.

Καζάς Θεσσαλονίκης

Hane 380,5 και 1/3, για κάθε σπίτι 325.

+50 για τον επιτετραμμένο
375 άσπρα

142813 (άσπρα).

1298 και 1/3 γρόσια.

⁷⁵ Πέμπτη, 21 Σεπτεμβρίου 1724

⁷⁶ Παρασκευή, 13 Οκτωβρίου 1724

Νίτρο: 6492 οκάδες για κάθε οκά 5 (άσπρα).

Γράφτηκε στις 8 του Zilhicce 1136⁷⁷, είναι σφραγισμένο.

Κατάστιχο των hane του προαναφερθέντος καζά που βρίσκεται στο λίβα Θεσσαλονίκης από τις υποχρεώσεις του έτους 1137 σύμφωνα προς το τεφτέρι του αυτοκρατορικού θησαυροφυλακίου.

Καζάς Θεσσαλονίκης

325 hane

Σπίτια 625,5

Γράφτηκε στις 5 του 1137⁷⁸ είναι σφραγισμένο.

Τεφτέρι των hane του φόρου bedel-i nuzul στον προαναφερθέντα καζά που βρίσκεται στο λίβα Θεσσαλονίκης από τις υποχρεώσεις του έτους 1137 σύμφωνα προς το τεφτέρι του αυτοκρατορικού θησαυροφυλακίου.

Καζάς Θεσσαλονίκης.

Σπίτια (φορολογική μονάδα) 1006 και 1/3.

Έφτασε στις 4 του Muharrem του «ιερού» του έτους 1137⁷⁹.

Γράφτηκε στις 5 Muharrem. Είναι σφραγισμένο⁸⁰.

Κείμενο σελίδας 55

|¹ Bin yüz otuz yedi senesine mahsub olmak üzere Selanik kazasının tamamen nuzulları ve nisf |² avarızları bedeleri cem ve tahsil itdirilmek babında umdet el emacid ül ayan Abd ul Rahman ağa yed ile |³ emr ve defter varid olmağın gair (az) maktu'at ve Sarıyar ve Buluslu kariyelerinden gairi bakı kalan |⁴ hanelerin akçeleri gurus yüz on sekizer akçe (hesabından) yüz yirmişer akçeye ırca' |⁵ ve tatbik olundukta müctemi olan akçe ve be-al-iktiza tahkikan olunan hanelerin, malî |⁶ ve tahsildarıya ve harac mahkeme dahı zam olundukta zikr-i ati kura üzerlerinde olan hanenin |⁷ her birinden yalnız bin yüz seksen birer akçe lâzım gelmekle tahsili için ağa-ı müşar ileih yedine virilen |⁸ defterdir ki zikr olunur tahriren fi 25 min Muharrem 1137.

Μετάφραση κειμένου σελίδας 55

Επειδή έφτασε διαταγή και κατάστιχο με τα χέρια του στηρίγματος των ενδόξων και των αγιάν Αμπντούλ Ραχμάν Αγά για τη συγκέντρωση και είσπραξη ολόκληρου του φόρου nuzul και του μισού φόρου avariz hane του καζά Θεσσαλονίκης όπως

⁷⁷ Δευτέρα, 28 Αυγούστου 1724

⁷⁸ Δεν αναφέρει πλήρη ημερομηνία

⁷⁹ Σάββατο, 23 Σεπτεμβρίου 1724

⁸⁰ Κυριακή, 24 Σεπτεμβρίου 1724

καθορίστηκε για το έτος 1137, εξαιρώντας τα χωριά που πληρώνουν κατ' αποκοπή και τα χωριά Sariyar και Buluslu, τα άσπρα των υπόλοιπων χωριών συνολικά, επαναφέροντας και καθορίζοντας το γρόσι από 118 σε 120 άσπρα, και προσθέτοντας αναγκαστικά τα έξοδα του φοροεισπράκτορα και του δικαστηρίου στα πραγματικά hane των χωριών που αναφέρονται παρακάτω απαιτούνται μόνο 1181 άσπρα. Αυτό είναι το κατάστιχο που δόθηκε στα χέρια του αγά που αναφέρθηκε για τη συγκέντρωσή τους όπως αναφέρεται. Γράφτηκε στις 25 του Muharrem το 1137⁸¹.

Πρώτο κείμενο σελίδας 56

|¹ Balada tahrir olunan nevahi kura hanelerinden gayri maktu olan Kesendire ve Suha ve Lılovo |² ve Longoz ve Başköy ve Yanık üzerlerinde olan iki yüz otuz dört buçuk ve bir sülüs |³ haneden ve Bolaslı ile Sariyarın karye kırk dört hanelerinden yalnız bin yüz dörder |⁴ akçe tahsil olıncak olmağla işbu mahale şarh virildi.

Μετάφραση πρώτου κειμένου σελίδας 56

Σημειώθηκε εδώ ότι εκτός από τα χανέ των χωριών του ναχιγιέ που καταγράφονται πιο πάνω θα εισπραχτούν από 1104 άσπρα από τα 234 μισό και 1/3 hane των Kesendire και Suha και Lılovo και Longoz και Başköy και Yanık και από τα 44 hane του Sariyar μαζί με το Bolaslı που είναι κατ' αποκοπή.

Δεύτερο κείμενο σελίδας 56

|¹ Mahmiye-i Selanik kazasında vaki mîrî baruthaneye ber vech-i ocaklık nısf avarız bedeli güherçile virir |² hanekeş kura ehalisinden bin yüz otuz yedi senesine mahsub olmak üzere altı bin dört yüz doksan |³ iki vukiye güherçilenin tahsili babında hala baruthane umdet-l- emacid ve al ayan Abdulrahman ağa |⁴ yed ile emr ve defter varid olmağın, zikr olunan altı bin dört yüz doksan iki vukiye guherçileyli |⁵ zikr-i ati kuraya tevzi ve her bir karyeden lâzım gelen güherçile tahtına erkam ile işaret olunub |⁶

⁸¹ Σάββατο, 14 Οκτωβρίου 1724

tahsili için ağa-i müşarileih yedine virilen defterdir ki zikr olunur tahriren fi 25 min Muharrem ul haram 1137.

Μετάφραση δεύτερου κειμένου σελίδας 56

Έφτασε διαταγή και κατάστιχο με το χέρι του Αμπντούλ Ραχμάν αγά, το στήριγμα των ενδόξων και των αγιάν, τώρα (αξίωμα του αγά) του baruthane. Για το θέμα της εισπραξης 6492 οκάδων νίτρου που υπολογίστηκαν για το 1137 από τους κατοίκους των χωριών των hanekeş που δίνουν έναντι νίτρου μισό έκτακτο φόρο ως στρατιωτικό σώμα για το δημόσιο πυριτιδοποιείο, το οποίο βρίσκεται στον καζά της μεγάλης πόλης της Θεσσαλονίκης. Να σημειωθεί μαζί με τους παρακάτω αριθμούς νίτρου που είναι αναγκαίο για κάθε ένα από τα χωριά και η διανομή στα ακολούθως μνημονευόμενα χωριά 6492 οκάδων νίτρου που αναφέρονται. Αυτό είναι το κατάστιχο στο οποίο γίνεται αναφορά (για τα παραπάνω) που δόθηκε στο χέρι του προαναφερθέντα αγά για την εισπραξη. Γράφτηκε στις 25 του Muharrem του «ιερού» το έτος 1137⁸².

Κείμενο σελίδας 58

¹ Bin yüz otuz yedi senesine mahsub olmak üzere Selanik baruthanesinde topçu ferman buyurulan ² barut-i siyah için Selanik ve Avrethisarı kazalarından mubayaası ferman buyurulan altı yüz ³ araba hataptan Selanik kazasından lâzım gelen beş yüz on araba hatab defteridir ki zikr ⁴ olunur tahriren fi 25 Muharrem ul haram 1137.

Μετάφραση κειμένου σελίδας 58

⁸² Σάββατο, 14 Οκτωβρίου 1724

Αυτό είναι το κατάστιχο το οποίο αναφέρει για 510 φορτία ξυλείας που απαιτούνται από τον καζά Θεσσαλονίκης από τα 600 φορτία ξυλείας των οποίων διατάχθηκε η αγορά από τους καζάδες της Θεσσαλονίκης και του Αβρέτ Χισάρ για το μαύρο μπαρούτι που διατάχθηκε με φερμάνι για τους πυροβολητές στο πυριτιδοποιείο της Θεσσαλονίκης που υπολογίστηκε για το έτος 1137. Γράφτηκε στις 25 Muharrem του «ιερού» 1137⁸³.

Κείμενο σελίδας 62-63

|¹ Akza-ı kuzat al müslimin ula-i vülat al muvahhidin maden al fazl ve al yakin rafi-i alam-ı el şerife |² ve el din varis-i ulumu'l-enbia ve al-mursilin al muhtas bimezid-i inayet-i el moluk al muin mevlana-i |³ Selanik kazisi zidet-i fazailuhu tevki-i refi-i hümayun vasil olıcak malum ola ki |⁴ Selanik sancağında vaki Selanik kazasının bin yüz otuz yedi senesine |⁵ mahsub olmak üzere dört bin yüz seksen beş ras celebkeşan ağnamları |⁶ olub muallam gelinceve masarif-i için |⁷ cem ve tahsil olunmak lâzım gelmeğın kıdvet'l emacid ve al ayan koyun |⁸ der ühde olunub yedine virilen mühürlü ve nişanlı koyun mukataası|⁹ defteri suret-i mücibince (vakt ve zaman ile) cem ve tahsil edilmek ferman-ı olmuştur buyurdum ki |¹⁰ hükmi-i şerifimle mubaşır vardukta bu babda sadır olan emrim üzere amel idüp dahı sene-i mezbürde |¹¹ mahsub olmak üzere kaza-ı mezbür ehalilerinin üzerelerine edası lâzım gelen olמידar |¹² ras celebkeşan ağnamlarının her birer esenden otuz altışar akçe miri ve sekiz akçe adet-i |¹³ 'alamiye ve dörter akçe vech-i maaş ki ceman kırk sekizer akçe olmak üzere emin muma-i ileihin |¹⁴ tarafından cemine memur olana eda ve teslim itdirüp. Kimesne tealul ve nıza etidirmiyesiz |¹⁵ şöyle ki bazı kasabat ve kura ehalileri tuğralü ağnam defterlerinde

⁸³ Σάββατο, 14 Οκτωβρίου 1724

üzerlerine olan koyunun |¹⁶ yedlerin virmemek için «biz eşkinci ve derbendci ve köprücü ve çeltikci ve bunun emsali |¹⁷ hizmet mukabelesinde muaflarız» diyü tealul ve nıza itdirlerise ol vech ile kimesneye tealul ve nıza |¹⁸ itdirmeyüb bedel-i ağnamların cem ve tahsil itidireşin ve kaza-i mezbür ehalilerinin |¹⁹ olmkıdar ras celebkeşan ağnamlarının gürihtesi varise hin-i tevzi‘de reaya |²⁰ muvacehesinde marifet-i şer‘ ile hesap ve aslına zam idüp. Emr ve deftere kesr-i ve emin-i |²¹ musar-ileihin iltizamına noksan getirmeyesin ve hin-i tahsilde miri için olağan |²² akçenin her yüz sekiz akçesinden bir esedi guruş aldırub ve eşrefî-i cedid ve findık-ı altın-ı |²³ hazine-i amiremde alındığı vech üzere aldır eyle halıs al-ayar paranın kırkda bir guruşa |²⁴ aldırılıb. Bir akçe ziyade ve noksan alınmaya ve aldırımayasın kesr-i defterden ve fermanımdan ziyade |²⁵ taleb ile zulm ve teadiden begayet ihtiraz eyleyesin şöyle bilesin alamet-i şerife itimad kılasın |²⁶ vasil fi 10 fi Safer ul hair sene 1137.

Defter

Bedel ağnam celebkeşan kaza-ı mezküre der liva-ı Selanik ber vacib-i sene 1137

Ber müceb defter hazine-i amire

Kaza-i Selanik der liva-i hod

Ağnam ras

4185

Tahiren fi 7 Zilkâde 1136

Mahtumdır

İşbu defterde tasrih olunan üç bin yedi yüz altmış dokuz ras agnamın |² bin yüz otuz altı ve otuz yedi senelerinden ile müraselat girihtesi lâzım gelen dört yüz |³ üç buçuk ras ağnamın malı be her ras ganeme yedişer buçuk akçe ki min hais al mecmu‘ |⁴ yetmiş üçer akçe tahsil için taraf-i şeriden tahsildara mürasele virildiği |⁵ bu mahalde şerh virildi.

Μετάφραση κειμένου σελίδας 62-63

Ο δικαιότερος των δικαστών των μουσουλμάνων, ο πρώτος των διοικητών των μουσουλμάνων, πηγή αρετής και γνώσης, ο αίρων τις σημαίες του ιερού νόμου και της θρησκείας, ο κληρονόμος των γνώσεων των προφητών και των αποστόλων, στον οποίο ιδιάζει η μεγάλη ευσπλαχνία του βασιλέως, ο κύριός μας καδής της Θεσσαλονίκης, ας αυξηθεί η αρετή του. Μόλις φτάσει το υψηλό αυτοκρατορικό διάταγμα ας γίνει γνωστό το εξής: υπάρχουν 4185 κεφάλια προβάτων που υπολογίστηκαν ως φόρος βοσκών για το έτος 1137. Όταν φτάσει το υψηλό μου και για έξοδα.....επειδή απαιτείται να γίνει η συλλογή και η είσπραξη, αναλήφθηκε η υποχρέωση από το πρότυπο των ενδόξων και των αγιάν..... Ορίστηκε με φερμάνι να γίνει εγκαίρως η συλλογή και η είσπραξη σύμφωνα προς το σφραγισμένο και σημειωμένο αντίγραφο του τεφτεριού του κατ' αποκοπή φόρου προβάτων που δόθηκε στο χέρι του. Έδωσα εντολή για τη διαταγή μου που εκδόθηκε για αυτό το θέμα, όταν φτάσει ο επιτετραμμένος με την ιερή μου απόφαση, να κάνετε να εκτελεστεί και να παραδοθεί σ' αυτόν που είναι επιτετραμμένος για τη συλλογή εκ μέρους του ειρημένου φοροεισπράκτορα ώστε να είναι 48 συνολικά άσπρα, από τα οποία 4 άσπρα για αμοιβή και συνολικά 8 άσπρα, και από 36 άσπρα για το κεντρικό θησαυροφυλάκιο για κάθε ένα υγιές από τα πρόβατα του ποσού του φόρου των βοσκών που απαιτείται η πληρωμή από τους κατοίκους του προαναφερθέντος καζά όπως υπολογίστηκε για το ειρημένο έτος. Κανείς πρόφαση και δικαιολογία να μην φέρει. Δηλαδή μερικοί πληθυσμοί κωμοπόλεων και χωριών, για να μη δώσουν πρόβατα που είναι στα τεφτέρια των προβάτων με τουρά λένε: «Εμείς είμαστε απαλλαγμένοι έναντι του καθήκοντος ως eskinici (αυτοί που πάνε στον πόλεμο) και φύλακες των στενών και

γεφυροποιοί και καλλιεργητές ρυζιού και παρόμοια με αυτά». Αν φέρουν πρόφαση και φιλονικούν, να μην επιτρέψετε σε κανένα να φέρει πρόφαση και φιλονικία. Να κάνετε να γίνει η συλλογή και η είσπραξη του αντιτίμου των προβάτων. Αν υπάρχουν πρόβατα που διαφεύγουν από το ποσό του φόρου των βοσκών του προαναφερθέντα καζά. να τα προσθέσετε στο πρωτότυπο και τον λογαριασμό με τη βοήθεια του ιερού δικαστηρίου παρουσία των χωρικών την ώρα της είσπραξης. Να μη φέρετε λιγότερα από όσα ανατέθηκαν με μίσθωση στον προαναφερθέντα φοροεισπράκτορα και από όσα αναγράφονται στη διαταγή και το κατάστιχο και την ώρα της είσπραξης να πάρετε ένα esedi guruz (γρόσι) για κάθε συνήθη 108 άσπρα για το κρατικό θησαυροφυλάκιο και να κάνετε να παρθούν τα νέα esedi (γρόσια) και χρυσά findik όπως παίρνονται στο αυτοκρατορικό θησαυροφυλάκιο. Να λαμβάνεται ένα γρόσι στους 40 ανόθευτους παράδες. Να μην πάρετε και να μην αφήσετε να πάρουν ένα άσπρο περισσότερο ή λιγότερο. Να πάρετε προφυλάξεις στο έπακρο να μη γίνεται αδικία και καταπίεση με την απαίτηση περισσότερων από όσα ορίζονται με το φερμάνι μου και το κατάστιχο. Έτσι να γνωρίζετε και το ιερό σύμβολο να πιστεύετε. Έφτασε στις 10 του μήνα Safer του «αισίου» το 1137⁸⁴.

Τεφτέρι

Χρηματικός φόρος του φόρου προβάτων των βοσκών για τον προαναφερθέντα καζά που βρίσκεται στο λίβα Θεσσαλονίκης κατά την υποχρέωση του έτους 1137.

Σύμφωνα προς το τεφτέρι κρατικού θησαυροφυλακίου .

Καζάς Θεσσαλονίκης που βρίσκεται στον ίδιο λίβα.

Πρόβατα κεφάλια.

4185

Γράφτηκε στις 7 Zilkâde 1136.

Έχει διαβαστεί.

⁸⁴ Κυριακή, 29 Οκτωβρίου 1724

Σημειώνεται εδώ ότι έχει δοθεί στον φοροεισπράκτορα από το ιεροδικείο έγγραφο για να εισπράξει από 73 άσπρα συνολικά από τα 3769 πρόβατα που διευκρινίζονται στο κατάστιχο αυτό για τα έτη 1136 και 1137, μαζί με τα 403,5 πρόβατα που χρειάζονται για όσα είχαν φύγει, με 7,5 άσπρα για κάθε πρόβατο.

Κείμενο σελίδας 63

|¹ Defter oldurkı bin yüz otuz yedi senesine mahsub olmak üzere Selanik kazasının celebkeşan|² ağnam-ı bedeleri cem ve tahsil etdirilmek babında fahru' l-ikran el-hac Hüseyin ağa yed ile emr ve defter varid olmağın |³ suret-i defter-i mevkufatda mecup olan dört bin yüz seksen beş ras ağnamın malı |⁴ hesab ve be her guruş yüz sekiz akçeye hesab ve yüz yigirmi akçeye irca' ve tatbik ve müctemi olan |⁵ mala ber vech-i mu'tad lâzım gelen harc-i mahkeme ve tahsildarıya zam olunduktan sonra zikr olunan dört bin |⁶ yüz seksen beş ağnamdan yüz yetmiş ras agnamı kunduryofça karyesi girihtesi ve bu sene be al-iktiza |⁷ bazi kura ehalileri zaif ikmal olmalar ile tenzil olunub cümle ma'rifet ile girihte olunan ağnamdan |⁸ ma'ada üç bin yedi yüz altmış dokuz ganeme taksim olundukda be her ganeme yalnız altmış beşer buçuk |⁹ akçe isabet itmeğın tahsili için tahsildar-i musar-ileihin yedine virilen defterdir ki |¹⁰ zikr olunur harere fi 10 fi Safer ul hair sene 1137.

Μετάφραση κειμένου σελίδας 63

Αυτό είναι το κατάστιχο για τη συλλογή και την εισπραξη του αντιτίμου των προβάτων του φόρου των βοσκών του καζά της Θεσσαλονίκης που έχει υπολογιστεί για το έτος 1137 και που έφτασε με το χέρι του καυχήματος των προσκυνητών Χουσεϊν αγά. Αντίγραφο της διαταγής και του τεφτεριού φυλάσσονται στο Γραφείο των Προσόδων σε είδος όπου υπολογίστηκαν και καθορίστηκαν 4185 πρόβατα αφού προστέθηκαν τα δικαστικά έξοδα και (η αμοιβή) του εισπράκτορα όπως είναι αναγκαίο κατά τον

συνήθη τρόπο υπολογίζοντας 108 άσπρα για κάθε ένα γρόσι. Από τα 4185 πρόβατα να αφαιρεθούν τα 170 που έφυγαν από το χωριό Kunduryofça. Επειδή αυτό έτος οι κάτοικοι μερικών χωριών έχουν αποδυναμωθεί, με τη μεσολάβηση όλων να κατανεμηθούν σε 3769 πρόβατα αφήνοντας έξω τα πρόβατα που έφυγαν, και για κάθε πρόβατο καθορίστηκε να εισπραχθούν μόνο 65,5 άσπρα. Αυτό είναι το κατάστιχο που δόθηκε στα χέρια του προαναφερθέντα φοροεισπράκτορα για την είσπραξή τους. Γράφτηκε στις 10 του μήνα Safer του «αισίου» 1137⁸⁵.

Κείμενο σελίδας 74

Σημείωση: |¹ Rendina boğazi |² sekbanlarının altı aylık |³ ‘ulûfleri defteridir

|¹ Bin yüz otuz altı senesi ruz-i Hızırından bin yüz otuz yedi senesi ruz-i Kasımına gelince |² Rendina boğazında mîrî hazain ve ebna-i sebili muhafaza için yiğirmi nefer sekban isticar oluna gelüb |³ lâkin sadır olan ferman-i alişan mucibince isticarı lâzım gelen on nefer sekban ehali vilayet |⁴ ma‘rifet ile isticar olunub. Lâzım gelen ‘ulûfeleri cümle ma‘rifet ile kuraya tevzi ve tahsili için hala |⁵ sekban baş-ı olan Mehmed ağaya virilen defterdir ki ber vech-i ati zikr olunur harere fi al yevm al öşrün |⁶ fi Safer ul hair li sene seba ve selasin ve miya ve elf.

Μετάφραση κειμένου σελίδας 74

Σημείωση: Είναι το τεφτέρι των μισθών έξι μηνών των χωροφυλάκων (sekban) του στενού της Ρεντίνας.

Έγινε η μίσθωση 20 χωροφυλάκων (sekban) για την προστασία των δημοσίων θησαυροφυλακίων και των οδοιπόρων στο στενό της Ρεντίνας από τη μέρα Hızır (23^η Απριλίου) του έτους 1136 μέχρι τη μέρα Kasım (26^η Οκτωβρίου) του έτους 1137. Αλλά σύμφωνα με το υψηλό φιρμάνι που εκδόθηκε 10 χωροφύλακες (sekban) είναι αναγκαίο να μισθωθούν με τη μεσολάβηση των κατοίκων της περιοχής. Οι μισθοί που

⁸⁵ Κυριακή, 29 Οκτωβρίου 1724

χρειάζονται να διανεμηθούν και να εισπραχτούν στα χωριά με τη μεσολάβηση όλων για την είσπραξή τους. Αυτό είναι το κατάστιχο το οποίο δόθηκε στον Μεχμέτ αγά, τον νυν αρχηγό των χωροφυλάκων (sekban) και το οποίο αναφέρεται κατά τον επόμενο τρόπο. Γράφτηκε σήμερα στις 20 του μήνα Safer του «αισίου» το έτος 1137⁸⁶.

Κείμενο σελίδας 80

Σημείωση: Eyalet teklifi defteridir

|¹ Bin yüz otuz altı senesinde Ahmed Ağa yed ile Selanik valisi hazretlerinin tavarlar için |² şair ve saman ve tırpancılarına ve bin yüz otuz yedi senesinde yine paşayı muma-ileih |³ hazretlerinin saman ve şair ve kömürüne ve imdad-i seferiyelere ve yanmak için ve reaya için |⁴ fermanlar ki (;) mubaşırlara ve Rumili tarafına virilen mubaşırıya ve |⁵ mesaríf-ı ve sabıkan Selanik |⁶ valisi Mehmed paşa hazretlerinden virilen akçeden kalan saraf Mosının ve saraf Osman |⁷ celebının bir miktar akçesi ve Kurd ağanın ve Rabia karının ve Abdullah efendinin akçeleri |⁸ ve bir buçuk senelik faizleri ve şehir mesaríf-ı ve İnce kara ırmak köprülerinin tamiri ve mahkeme meremati |⁹ ve bin yüz otuz altı senesinden yüz otuz yedi senesi ruz-i Kasımına değin Langazanın hazine |¹⁰ geçürmek için dört nefer suvarı sekban akçesi ve harc-i defter ve zikr olunan akçeler faizleri hesab |¹¹ ve ber vech-i ati cümle ma‘rifet ile kuraya tevzi ve taksim olunub tahsil için virilen defterdir ki zikr |¹² olundur harere fi al yevm al selas fi Rebi ul ahir li sene seba ve selasın ve miya ve elf.

Μετάφραση κειμένου σελίδας 80

Σημείωση: Είναι το τεφτέρι των υποχρεώσεων του Εγιαλετίου

⁸⁶ Τρίτη, 7 Νοεμβρίου 1724

Με τα χέρια του Αχμέτ Αγά δόθηκε (το τεφτέρι των υποχρεώσεων του Εγιαλετίου) για τα ζώα του εξοχότατου βαλή της Θεσσαλονίκης, για το κριθάρι και το άχυρο και τους θεριστές για το έτος 1136 και για το έτος 1137 το κριθάρι και το άχυρο του προαναφερθέντος πασά και για το κάρβουνο και για τις πολεμικές συνδρομές και για να καίνε και για τους ραγιάδες και προς την πλευρά της Ρούμελης για τον επιτετραμμένο και τα έξοδα και για ένα μέρος των άσπρων του αργυραμοιβού Μουσά και του αργυραμοιβού Οσμάν τσελεμπί που υπολείπονται από τα άσπρα που δόθηκαν από τον εξοχότατο Μεχμέτ Πασά τον πρώην βαλή της Θεσσαλονίκης και για τα άσπρα του Κούρντ αγά και της συζύγου του Ραμπια και του Αμπντουλλάχ αφέντη και για τους τόκους ενάμιση χρόνου και για μηνιαία έξοδα και για την επιδιόρθωση της γέφυρας του Αλιάκμονα και για την επισκευή του δικαστηρίου και για τα άσπρα για 4 έφιππους χωροφύλακες (sekban) για την προστασία του θησαυροφυλακίου του Λαγκαδά από το έτος 1136 μέχρι τη μέρα Kasım (26^η Οκτωβρίου) του έτους 1137 και για τα έξοδα του τεφτεριού και για τον υπολογισμό των τόκων των άσπρων που αναφέρονται. Να γίνει η διανομή στα χωριά με την συνδρομή όλων κατά τον επόμενο τρόπο. Αυτό είναι το τεφτέρι, στο οποίο γίνεται αναφορά, που δόθηκε για την είσπραξη. Γράφτηκε σήμερα στις 3 του μήνα Rebi ul ahir το έτος 1137⁸⁷.

Κείμενο σελίδας 83

|¹ Bin yüz otuz altı senesine mahsub olmak üzere Selanik sancag-ı mutesarıf-ı sa'adetlü Muhammed paşa hazretlerine |² virilmiş ferman buyurılan imdad-i haziriyelerinden taksit sani ve salis akçeleri ve Rumili valisi vezir-i mükerrerem |³ devletlü Osman paşa hazretlerinin haziriyelerinden taksit sani akçesi ve muma ileih Mehmed paşa hazretlerine |⁴ virilmiş ferman buyurılan imdad-i seferiye ve vezir-i müşar ileih

⁸⁷ Τετάρτη, 20 Δεκεμβρίου 1724

hazretlerine keزالık virilmiş ferman |⁵ buyurılan imdad-i seferiye akçesi ve ba ferman-i ali Klisalı ve Langaza menzillerine virilen akçeler ve zikr |⁶ olunan akçelerin faizleri hesab ve zikr-i ati kuraya tevzi ve taksim olunub tahsil için |⁷ virilen defterdir ki zikr olunur harere fi al yevm al sani öşr fi Cemazi ül evvel-i sene sit ve selasin ve miya ve elf.

Μετάφραση κειμένου σελίδας 83

Υπολογίστηκαν για το έτος 1136 τα άσπρα της δεύτερης και τρίτης δόσης της ειρηνικής βοήθειας στον εξοχότατο Μεχμέτ Πασά διοικητή του σαντζακιού Θεσσαλονίκης με φερμάνι που διατάχθηκε και επιδόθηκε (σ' αυτόν) και τα άσπρα της δεύτερης δόσης της ειρηνικής βοήθειας στον τιμημένο βεζίρη εξοχότατο Οσμάν Πασά βαλή της Ρούμελης και η πολεμική βοήθεια στον προαναφερθέντα εξοχότατο Μεχμέτ Πασά με φερμάνι που διατάχθηκε και επιδόθηκε (σ' αυτόν) και τα άσπρα της πολεμικής βοήθειας στον ειρηνικό εξοχότατο βεζίρη με φερμάνι που διατάχθηκε και επιδόθηκε (σ' αυτόν) και τα άσπρα που δόθηκαν για τους ταξιδιωτικούς σταθμούς του Klisalı (Προφήτης) και Langaza (Λαγκαδάς) με υψηλό φερμάνι και ο υπολογισμός των τόκων των άσπρων που αναφέρονται. Να γίνει η διανομή και η διαίρεση στα κατωτέρω μνημονεύόμενα χωριά. Αυτό είναι το κατάστιχο που δόθηκε για την είσπραξη και στο οποίο γίνεται αναφορά. Γράφτηκε σήμερα στις 12 του μήνα Cemazi ül evvel το έτος 1136⁸⁸.

⁸⁸ Σάββατο 7 Φεβρουαρίου 1724. Βλέπε στη σελίδα 21 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη συγκεκριμένη ημερομηνία.

Βιβλιογραφία.

Βιβλιογραφία

- Γ. Αλεξάνδρου-Λαυριώτου, *Το Άγιον Όρος μετά την οθωμανική κατάκτηση*, Αθήνα 1963.
- Σπύρος Ασδραχάς, «Αρδεύσεις και καλλιέργειες στις ελληνικές περιοχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας», *Οικονομία και Νοοτροπίες*, Αθήνα (Ερμής) 1988, 101-122.
- Σπύρος Ασδραχάς, «Φορολογικές και περιοριστικές λειτουργίες των κοινοτήτων στην Τουρκοκρατία», *Οικονομία και Νοοτροπίες*, Αθήνα (Ερμής) 1988, 123-144.
- Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, Δ', Θεσσαλονίκη 1973.
- Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, *Ιστορία της Μακεδονίας: 1354-1833*, Θεσσαλονίκη 1969.
- Ιωάννης Κ. Βασδραβέλλης, «Φιρμάνιον διακανονισμού φορολογικών θεμάτων, προνομίων και άλλων τινών παρεμφερών ζητημάτων του Αγίου Όρους», *Μακεδονικά*, 6 (1964-1965) 256-265.
- Ιωάννης Κ. Βασδραβέλλης, *Ιστορικά Αρχεία Μακεδονίας*, Α', Αρχεῖον Θεσσαλονίκης 1695-1912, Θεσσαλονίκη (Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών) 1954.
- Βασίλης Δημητριάδης, «Φορολογικές κατηγορίες των χωριών της Θεσσαλονίκης κατά την Τουρκοκρατία», *Μακεδονικά*, 20 (1980), 375-462.
- Βασίλης Δημητριάδης, «Η ανάπτυξη της κοινοτικής οργάνωσης των χωριών της Μακεδονίας και η φορολογική πολιτική του Οθωμανικού κράτους», *Η διαχρονική πορεία του κοινοτισμού στη Μακεδονία*, Θεσσαλονίκη, 1991, 307-320.

H.A.R. Gibb-H. Bowen, *Islamic Society and the West: Islamic Society in the Eighteenth Century*, London (Oxford University Press) ⁵1963.

Halil İnalçık, “Military and Fiscal Transformation in the Ottoman Empire: 1600-1700”, *Archivum Ottomanicum*, 6 (1980) 283-337.

Halil İnalçık, “Rice cultivation and the çeltükci-re’âyâ system in the Ottoman Empire”, *Turcica*, 14 (1982) 69-141.

Halil İnalçık, “Irrigation in the Ottoman Empire”, λήμμα «ΜΑ», *Encyclopaedia of Islam*, Leiden² 1992.

Halil İnalçık, “The Ottoman Decline and Its Effects Upon the Reaya”, *The Ottoman Empire: Conquest, Organization and Economy*, London (Variorum Reprints) 1978, XIII.

Ελένη Ε. Κούκκου, *Οι κοινοτικοί θεσμοί στις Κυκλάδες κατά την Τουρκοκρατία*, Αθήνα 1980.

Ι. Π. Μαμαλάκη, *Το Άγιον Όρος διαμέσου των αιώνων*, Θεσσαλονίκη 1971.

Bruce Mc Gowan, “A look at Ottoman fiscal geography: the tax house (avariz-nuzul) system, 1641-1834”, *Economic life in Ottoman Europe, Taxation, trade and the struggle for land, 1600-1800*, New York (Cambridge University Press) 1981, 105-114.

Ν. Ι. Πανταζόπουλος, *Ελλήνων συσσωματώσεις κατά την τουρκοκρατίαν*, Αθήνα 1958.

George Potier, *Οι μεγάλες εφευρέσεις και ανακαλύψεις*, μετάφραση: Γ. Τσουκαλά, Αθήνα (Άγκυρα) 1967.

James Redhouse, *Türkçe-İngilizce Sözlük*, İstanbul ²1997.

Νίκος Σβορώνος, *Το εμπόριο της Θεσσαλονίκης τον 18^ο αιώνα*, Αθήνα (Θεμέλιο) 1996.

Peter F. Sugar, *Η Νοτιοανατολική Ευρώπη κάτω από Οθωμανική Κυριαρχία (1354-1804)*, μετάφραση: Παυλίνα Χρ. Μπουλουξή, Αθήνα (Σμίλη) 1994.

Faik Reşit Unat, *Hicrî Tarihleri Miladî tarihe çevirme kılavuzu*, Ankara (Türk Tarih Kurumu Basımevi) ⁶1988.

I. Χλωρός, *Λεξικόν Τουρκο-Ελληνικόν*, Κωνσταντινούπολη 1899.